

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ceekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Zlata sredina

Pogumne besede, s katerimi je te dni vodja francoske vlade, maršal Petain, v radiogovoru razkril svojemu narodu vzroke enega njegovih največjih porazov v zgodovini, potrjujejo v polni meri, kar je o tej stvari sodil in pisal zunanji svet. Če je kdo menil, da so kritiki napake Francije pretiravali, se je sedaj iz ust največjega francoskega rodoljuba našega časa, ki se ni ustrašil dela in odgovornosti, da prevzame krmilo na težko poškodovanem brodu, lahko poučil, da je bilo zlo Francije globoko. Francosko narodno telo — je dejal zmagovalac pri Verdunu — je razjedalo npravnstveno propadanje, lena nemarnost, uživanjaželjnost in popoln razstroj državne uprave. Rešitev more prinesiti le temeljita preosnova, ki ne bo ničemu prizanesla, kar je gnilega, da bo zavladal francoskemu občestvu docela nov duh.

Nek pisatelj je že julija meseca, ko se novi upravnik Francije, ki so morali prevzeti žalostno dedščino bivših režimov, sami še niso prav razgledali, napisal v The Northamerican Quarterly razmišljanje o francoski tragediji, ki po svojih nepristranskih, previdnih in pravičnih sodbah, izvirajočih iz srca, ki s Francijo sočustvuje, zasluži, da ga omenimo. Kaj pravi Anglosaksonec, ki v svojih izjavanjih o iskanju novih smernic v Franciji razodeva, da je demokratičnega mišljenja?

Pravi najprej, da je ustava, ki jo je vlada maršala Petaina odpravila, živela pet in šestdeset let. O njenem katolištvu neprijaznem duhu ne govori. Meni, da se je preživela in da je v tem vse zlo, ker je bila kakor lupina, ki se preveč strjuje, tako da v njenem oklepu ni več mogoč noben razvoj življenja. Francozi so jo oboževali, tako da je bil vsak poizkus, da bi se izpremenila, izdajstvo nad narodom. Toda čas jo je danje prehitel in ko so se oglašali dvomi, da-li še ustreza dobi, je bilo že prepozno, da bi se v postopnem premišljenem delu preoblikovala. Zato se je morala podreti, kakor se zruši stavba, ki jo je bil tok zgodovine že čisto izpodjedel. Brez dvoma je ustvarila Francozom obliko življenja, ki je uresničila veliko vrednot, predysem kulturnih, tako da so jo po pravici primerjali Periklovi dobi v starih Atenah. Toda sčasom se je nabrala troska, ki je ni nihče čistil; kultura se je starala in pokvarila; socialna nasprotstva so rodila politična vprašanja, ki jih na taki podlagi ni bilo mogoče reševati. Francija je bila leta 1935 predozorela za preosnovo svojega gospodarstva in svoje socialne skladnje. Stare stranke so se tej nalogi odtegnile in poslale v boj za novo družbo ljudsko fronto, ki pa je popolnoma odpovedala, ker je bila sama prezeta starega duha, s katerim Francije ni bilo mogoče zediniti in preporoditi, ampak so jo z zapeljivimi, a varljivimi gesli le še bolj razklali.

Po monakovskem sporazumu so krmariji Francije rekli, da je bilo potrebno žrtvovati Čehoslovako zato, da se pridobi čas in da se dohiti Nemčija. Pa tudi ta poizkus se je ponesrečil. Kdor je potoval po južni Franciji, je še letos videl komaj na pol zgrajene tovarne, od katerih je stalo samo ogrodje, iz teh tovarn naj bi prišlo orožje, municija, tanki in letala, ko je sovražnik že stal z ogromno premočjo na francoskih tleh! Te velike nedograjene lope so nazorno očitovalle napake, zaradi katerih se je porušila tretja republika. Ona enostavno ni našla koraka, da udari po poti velikega evropskega preobrata, niti tedaj, ko je šlo za biti ali nebiti. Čepela je v okosteneli lupini svoje stare življenjske oblike; imela je bogate snovne možnosti, toda nobenih moči, ki bi se znali za novo življenje boriti; narod je ustvaril velike vrednote, toda ni bil zmožen jih braniti. Ustava, ki jo je sedaj maršal Petain razveljavil, je bila že davno mrtva.

Kam plove Francija sedaj, se sprašuje naš pisatelj. Vlada maršala Petaina ima določeno smer in ne jadra na slepo. Motijo se tisti, ki menijo, da Francozi ne mislijo svoje nove smeri odkrito in da si hočejo z navidezno prilagoditvijo novim političnim sistemom le zagotoviti, da bodo pri končni ureditvi Evrope s Francijo boljše postopali. Ne! Francija se hoče resnično obnoviti in se bo mogla pri tem opirati na svoje skušnje, ki so ji pokazale, da so stara miselnost in stari načini sami sebe obsodili na propad; potem pa je francoski duh tako gibčen, da se bo znal koristiti z izkušnjami drugih narodov, ki korakajo vstric s časom. Toda napačno bi bilo, če bi zaradi tega Francijo sedaj šteli kar k tako imenovanim totalitarnim državam. Državna oblika, ki hoče biti življenja zmožna in trajna, mora priti narodu iz duše. V svojem najnotrajnejšem bistvu pa je Francoz demokrat, ki veruje, da so svobodine, brez katerih življenje ni vredno življenja. Le pretirano oboževanje samega sebe, iz katerega izvira zmotno pojmovanje in ocenjevanje svobode v kvar skupnosti, hoče nova Francija potlačiti, da bo vsak svobodno služil državi, ne pa gledal, kako bi se mogel na račun skupnosti čim bolj okoristiti in čim prej iti z dobro rento ali akcijskimi kuponi v pokoj pa živjati: Kaj mi je mar država!

Razumljivo je, da hoče nova vlada polagati največjo skrb na družino, na vzgojo mladine in na pridno delo. Franciji primanjkuje delavnih rok, to je njena rakrana. Vojnih žrtev v minuli vojni ni nadomestila, ker se je uživanjaželjnost v sebičnem omejevanju branila bodočih rodov, da ne bi prikrasili sedanjega. Država, kateri morajo obdelovati polja in koptati rudo tujci, se sama obsodi na propad. Seveda ne more Francija uganjati politike absolutnega izključevanja nefrancoske krvi, ker bi odpadle od nje vse kolonije; tudi bi to docela nasprotovalo njenemu svobodoljubnemu izročilu. Vsak pošten in delaven človek bo lahko mirno v Franciji služil svoj kruh — vseljevanje pa se bo seveda moralo omejevati; načelnih določb, ki bi odpravljale prirodne pravice in svobodine, pa nova ustava

Nemčija oglašapopolno blokado Anglije

Vse nevtralne ladje so opozorjene, da se izpostavljajo uničenju, ako zaplovejo v vojni pas, ki objema vse angleško otočje - Letalski boji so nekoliko popustili

Berlin, 17. avg. t. Listi objavljajo dolgo uradno obvestilo, s katerim nemško vrhovno poveljstvo razglasi, da bo nemška oborožena sila odslej proti Angliji, ki se je pregrešila proti vsem predpisom mednarodnega prava o vojskovanju na morju, uporabila vsa sredstva, ki so ji na razpolago, da izvede popolno blokado vsega angleškega otočja. Odslej ne more več biti govor — pravi nemško obvestilo — o kakšni svobodni plovi okrog angleških obal. Nevtralne ladje, ki se vedno plovejo na račun Anglije, so izpostavljene istim nevarnostim, kakor angleške ladje. Nemška vlada je nevtralne vlade posvarila, naj prepovedo svojim ladjam plovo po vojnem območju, ki se odslej raztega okrog in okrog angleških otokov. Vsaka ladja, ki bi plula v to območje, je izpostavljena nevarnosti, da bo takoj uničena. Vse angleške obale so namreč natrošene z minami in nemška letala bodo napadla vsako ladjo, ki jo bodo v tem območju zapazila.

Nemška poročila

Vojno poročilo

Berlin, 17. avgusta. DNB: Vrhovno poveljstvo državne oborožene sile poroča:

Naše letalstvo je 16. avgusta kakor tudi v noči od 16. na 17. avgusta nadaljevalo s svojimi poleti nad britansko otočje ter pritegnilo v ta boj gotove oddelke svojih sil. Pri tej priliki so bila z uspehom bombardirana letališča, postojanke protiletalske artilerije, obrambna črta v jugovzhodni Angliji ter v daljni londonski okolici, dalje podjetja, ki izdelujejo vojni material v srednji Angliji kakor tudi pristaniške naprave v Cardiffu, New Portu in Bristolu. Razen tega je bil potopljen pri otoku Wight en britanski rušilec. V krajih, kamor so segali naši napadi, so nemška lovska letala po hudem boju prebila sovražno obrambno črto in s tem omogočila bombardiranje določenih ciljev. V noči od 16. na 17. avgust so posamezna britanska letala priletela nad nemško ozemlje ter bombardirala posamezna naselja, povzročila pa samo srednjo škodo. Porušena je bila neka večja zgradba in sta bila pri tej priliki ubiti dva civilista, nekaj pa je bilo ranjenih.

Skupne izgube sovražnika v teku včerajšnjega dne so dosegle 89 letal, od katerih jih je bilo 59 sestreljenih pri spopadih v zraku, 25 uničenih na letališčih samih, sedem pa jih je ponoči zblila na tla protiletalske artilerije. Naša letala so uničila 22 sovražnih obrambnih balonov. 31 nemških letal se ni vrnilo.

Nemške podmornice so potopile nekaj sovražnih oboroženih trgovskih ladij, ki so plule v konvojih. Med njimi je tudi 5799 tonska ladja cisterna. Skupna tonaža ladij, ki so bile pri tej priliki potopljene, znaša 25.709.

Nemci izražajo zadovoljnost z doseženimi uspehi

Berlin, 17. avg. AA. DNB: V okviru današnje nemškega letalskega napada so nemška letala danes popoldne bombardirala angleška letališča v Lion, Solentu in v Gosportu. Nemška letala so ob napadu letališča v Solentu vrgla bombe, ki so povzročile požar. Pri napadu na Gosport so nemški letalci zadeli z bombami pet lop, ki so začele goreti. Pri tem so bila uničena tri letala. Pri Portsmouthu se je potopil neki angleški rušilec, ki ga je zadela bomba nemškega letala. Obe omenjeni letališči sta blizu Portsmoutha.

Pred boji za Indokino

100 japonskih vojnih ladij na obali francoske Indokine

Moskva, 17. avgusta. b. Sovjetski poročevalci iz Šanghaja javljajo svojim listom, da je Japonska zbrala na obalah francoske Indokine okrog 100 vojnih ladij in da se razpolaga z nadaljnjimi vojnimi ladjami, ki so zasidrane v okolici Hainana, največjega kitajskega otoka, ki leži vzhodno od zaliva Tonkina. Krožijo glasovi, da namerava Japonska v najkrajšem času napasti francosko Indokino s pomočjo svojega vojnega brodom. Evakuacija francoskih žena in otrok iz Indokine se naglo nadaljuje. Francosko vojno brodom je že zapustilo svoja oporišča v Indokini in zavzelo položaje, da prepreči eventualni napad Japonske. V francoski Indokini se trenutno nahajajo ogromne množine vojnega materiala, predvsem ameriških vojnih letal, ki so bila namenjena Kitajski.

gotovo ne bo vsebovala. Gledati pa bo treba, da se Francija množi, okreplja in prerodi po svoji lastni krvi.

Vsak imej svoje versko prepričanje in v polni svobodi, vsak imej pravico poštnene kritike, vsak naj pridobiva somišljenikov v skrbi za skupni blagor, ki najbolj uspeva v možnosti svobodnega razmaha vseh dobrih ustvarjajočih sil. Od tega Francija ne odstopi! Zlo pa je treba zajezevati, krotiti in onemogočiti, če

Berlin, 17. avg. AA. DNB: Po hudih in stalnih devetdnevnih nemških letalskih napadih na Anglijo se more ugotoviti velik nemški uspeh. Velika škoda je bila prizadeta raznim vojnotehničnim in pomorskokotehničnim napravam, skladiščem, hladilnicam za uvožene življenjske potrebine in velikim industrijskim središčem za izdelovanje orožja in municije. Veliki požari v ladjedelnicah v Chatamu še sedaj niso pogaseni in pred Portsmouthom je bila potopljena angleška križarka. Letališča v Rochesteru in Maidstoneu so spremenjena v prave puščave, v katerih zijajo lijkali. Velika električna centrala v Emfieldu je za delo popolnoma onesposobljena, prav tako pa so poškodovana tudi letališča v Solentu in Gosportu. Poleg tega je bilo zažganih deset obrambnih (baražnih) balonov. Končno je treba poudariti, da je posebnim nemškim letalskim edincem šlo za to, da prebijajo obrambni pas okoli Londona. Ob zadnjem napadu so se slišale strašne eksplozije blizu Barkinga. Nemški bombniki so pri včerajšnjem napadu imeli nalogo, da čim prej priletijo do označenih ciljev, tamkaj zmenejo bombe in se vrnejo v svoja oporišča. Vojni opazovalci se ne čudijo, da je bilo do ponoči sestreljenih samo 65 angleških letal. Kakor rečeno, nemško letalstvo namreč ni imelo namena, spuščati se v večje letalske bitke. Edinice lovev »Messerschmitt« so imele nalogo, da s spretnim manevriranjem ne dajo angleškim letalom prilike, da bi se približala bombnikom. Letala so svojo nalogo sijajno opravila, kar dokazuje dejstvo, da je nemško letalstvo pri tem velikem napadu zgubilo samo 15 svojih letal.

Nemška poročila o izgubah

Berlin, 17. avgusta. AA. DNB: Dodaj so bili zbrani naslednji podatki o obojestranskih izgubah pri včerajšnjem letalskem napadu na London: sestreljenih je bilo 89 angleških in 27 nemških letal. Razen tega so nemške letalske sile uničile 22 angleških zaščitnih balonov in potopile en angleški rušilec.

Angleška poročila

Vojno poročilo

London, 17. avgusta t. Reuter: Uradno poročilo angleškega letalskega ministrstva se glasi:

»V teku dneva od solnčnega vzhoda v minulih dvanajstih urah, sovražnik sploh ni izvršil napada na naše ozemlje.« Poročilo navaja dalje, da so skupine angleških bombnikov izvedle daljnosežne napade tudi v pretekli noči nad mnogimi mesti Nemčije. Tako so bile z uspehom bombardirane tovarne za pridobivanje vodikar pri Leunju, rafinerija bencina pri Bohlenu, Zeissove tovarne v Jeni, tovarni nemških lovskih letal znamke Messerschmitt v Augsburgu, skladišče letal v Killedu severno Weimaru, zaloge sestavnih delov Junkersovih letal v Bernburgu in tovarna letal v Frankfurtu. Bombardirane so bile železnice v Poruhruju, letališča v Nemčiji in zasedenem ozemlju. Troje naših letal se ni vrnilo. Eno naše letalo znamke »Hudson« je v Stavangerju napadlo in poškodovalo sovražno ladjo za obstreljevanje letal in jo poškodovalo.

Velika škoda

London, 17. avg. AA. Reuter: Nemški bombniki so danes zjutraj na vse zgodaj napadli Wales. Nekaj bomb je padlo na obmorsko mesto. Poškodovanih je bilo mnogo poslopj, ubitih je bilo več

ljudi. Bombe so padale na neko mesto v Walesu, kjer so napravile veliko škodo, ni pa še znano, ali je bilo kaj človeških žrtev. Dve bombi sta padli v središče mesta. Nemška letala so ponoči letala nad jugozahodno in jugovzhodno angleško obalo.

London, 17. avgusta. AA. Reuter: Po ponoči so prenehali glavni napadi sovražnih letal na Veliko Britanijo. Bilo je le še nekaj osamljenih poletov nad Walesom in severozahodno Anglijo. V nekem kraju v jugovzhodni Angliji so padle zažigalne bombe. Zadet je bilo eno skladišče v Walesu, škoda pa je neznatna. Bilo je nekaj laže ranjenih. Davi ob zori so se ljudje, ki stanujejo v jugozahodnem londonskem predmestju, katerega so včeraj nemška letala napadla, zatekli v zavetišče, ker so imeli vtis, da so se napadalci spet približali predmestju. Eksplozije, ki so zbudile ta vtis, so povzročile bombe, ki so eksplodirale šele nekaj ur potem, ko so padle na tla.

London, 17. avgusta. AA. Reuter: Davi ob dveh je ministrstvo za letalstvo in za varnost angleške prestolnice izdalo poročilo, v katerem pravi, da je včeraj več rojev sovražnih letal preletelo britansko obalo ter da so številna od njih vrgla mnogo bomb na razne kraje grofij Hertford, Surrey Hampshire in Oxford. Povzročila so malenkostno škodo. Nekaj ljudi je bilo ranjenih. Po poročilih, ki so prispela od tega časa, govore o večjem številu ubitih ljudi. Poročilo dalje pravi, da je bil izveden napad tudi na Estborn, kjer so letala povzročila škodo in kjer je bilo več ljudi smrtno ranjenih. Zrtve so bile tudi med osebjem na nekaterih letališčih. Na enem teh letališč — pravi poročilo — je bila prizadejana znatna škoda na zgradbah.

Protinapadi angleških bombnikov na francosko ozemlje

Berlin, 17. avgusta. AA. DNB: Nemške obalske baterije na raznih točkah severne francoske obale so včeraj začele streljati. Njihova naloga je, da nemško oboroženo silo v Franciji varujejo, zlasti pa vojna letališča. V teku včerajšnjega dne so nemške obalne baterije in protiletalske baterije v Normandiji in Artoisu streljale na angleška letala, ki so skušala leteti čez francosko obalo. Tako je bil odbit napad nekega odreda angleških bombnikov, ki so skušali napasti letališče v severozahodni Franciji. Ta napad je odbila protiletalska artilerija. Angleška letala niso utegnila odvreči bomb in dve letali sta bili sestreljeni. Trije angleški letalci so se s padali rešili. Angleški opazovalni balon, ki se je očividno odtrgal, se je pojavil nad Dieppom in so ga obalske baterije sestrelile.

Mnenje Sovjetske Rusije

Moskva, 17. avgusta. t. Reuter. Glasilo rdeče armade »Krasnaja zvezda« piše o letalskih bojih med Anglijo in Nemčijo in prihaja do zaključka, da je dosedanja potek bojev pokazal, da dobiva nemško letalstvo neprestano okrepitve in da so bili angleški napadi na nemško letalsko industrijo in na nemška petrolejska skladišča preslabotni, da bi bili mogli imeti zaželjeni uspeh. Moskovski list meni, da se bo moralo angleško letalstvo v bodoče omejiti samo na obrambo in opustiti napadanja.

Potopljene ladje

Newyork, 17. avgusta. AA. DNB: Kakor sporoča ameriški radio, je bila torpedirana angleška tovarna ladja »Klemmfi« (6628 ton) zapadno od Irske obale.

Lisbona, 17. avgusta. t. DNB, V Ponto del Gada sta priplula dva rešilna čolna angleške petrolejske ladje »British Fame«, ki je bila, kakor trdi posadka, potopljena od italijanske podmornice južno od otoka San Miguel. Trije člani posadke so mrtvi.

Velika diplomatska delavnost nemške vlade

Berlin, 17. avg. b. Na današnji konferenci predstavnikov tiska merodajni nemški politiki niso zanikali glasov o veliki diplomatski delavnosti Nemčije. Nasprotno je predstavnik zunanjega ministrstva izjavil, da se vodijo pogajanja z raznimi vladami. Obenem pa je omejeni predstavnik poudaril, da se diplomatska aktivnost ne more spraviti v zvezo s kakimi pogajanjmi za vpostavitev premirja. Ko bodo pogajanja dovolj razjasnjena, bo izdano uradno poročilo.

Budimpešta, 17. avg. m. Nedavno je madžarska vlada objavila spisek Judov, ki jim bo letos odvzeto posvetstvo zaradi kolonizacije. Na podlagi tega spiska bo vzeto Judom 125.000 katastrskih jutrov zemlje.

Zemunska vremenska napoved: V severnih krajih se bo postopno zjasnilo. Ponekod v srednjih predelih države in na jugu bo prevladovalo še oblačno vreme. Temperatura se ne bo dosti spremenila.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno in hladno.

Kakšne reforme dobimo

Nadzorstvo kapitala — Skrb za delovnega človeka — Red v obskrbi prehrane — Velika javna dela

Posebni poročevalec belgajske »Politike« piše o vsebini reform, ki so bile zadnje dni pri posvetovanjih na Bledu v dokončni obliki sprejete, in bodo verjetno objavljene na dan obletnice narodnega sporazuma dne 26. avgusta, naslednje:

»Vlada si je postavila nalogo, da odpravi vse, kar ni dobro.

Ker je naše gospodarstvo organizirano na kapitalističnih načelih, je vlada sklenila, da bo z našim gospodarstvom uvedla večjo strnjeno in organizirano v naše gospodarsko življenje.

V novem gospodarskem režimu se bo spoštval zasebni kapital. Vendar se ne sme pozabiti, da ta kapital ni nastal samo po zaslugi njegovih lastnikov, ki so izkoristili razne konjunkturalne, temveč tudi z žrtvami konsumentov. Zato bo treba pri upravljanju gospodarstva imeti pred očmi koristi skupnosti in narodno celoto. Zaradi tega se izključuje, da bi sloji, ki so na oblasti, izkoriščali sloje, ki nimajo vpliva na oblast.

Pri celih vrstah ukrepov, ki hočejo to načelo uresničiti, se ni treba čuditi, če se bo država v svoji skrbi za koristi skupnosti vmešavala s strogo nadzorom v razne panoge in industrije in sama usmerjevala njeno proizvodnjo tako, da bo koristila delavstvu.

Tudi vprašanje pobijanja draginje, ki je trenutno najbolj pereče, vlada posveča veliko pozornost. Morda bo tudi pri njej potrebno začeti z omejitvami glede potrošnje blaga. Prevladuje prepričanje, da se bo s takimi ukrepi najučinkoviteje preprečilo pomanjkanje in draginja.

Kot najvažnejše vprašanje se omenja tudi vprašanje naše Narodne banke. Doslej sta prevladovali glede tega dve stališči, državno in zasebno-kapitalistično. Vendar se smatra, da se lahko najdejo še druge rešitve. Ena takšnih novih rešitev so za našo Narodno banko že našli. Po njej se je spremenila struktura uprave Narodne banke.

Prav tako pričakujejo, da bo vlada v prihodnjih dneh izdala nekatere finančne ukrepe, ki se bodo nanašali na javna dela, pri čemer bodo dobili nov zaslužek siromašni sloji. Ta javna dela bodo izvedena v širšem obsegu in se bodo izvedla s pomočjo notranjega posojila.

Med drugimi ukrepi, ki jih je vlada pripravila, je tudi uredba o uvedbi enotne krušne moke. Ta uredba bo v kratkem objavljena.

Prav tako se pripravila tudi uredba o oljarih in o zalozah predvaja. V vsakem podjetju te vrste bo vlada postavila komisarja, če se podjetje ne bo držalo predpisov. Komisar bo pooblaščen, da upravlja imovino dotičnega podjetja. Tako bo lastnik podjetja prisiljen pridobiti si samo pravični zaslužek ter razen tega še toliko, da bo lahko pokrival vse stroške podjetja.

Priljubljen je dalje uredba o nadzorstvu nad uvozom. Naš uvoz je bil do sedaj v veliki meri brez nadzorstva. Do zdaj se je nadzoroval uvoz le iz deviznih držav, dočim je bil uvoz iz klirinških držav nenadzorovan. Da bi bil pod nadzorstvom tudi uvoz iz klirinških držav, bo ravnateljstvo za zunanjo trgovino pooblaščen izvajati nadzorstvo nad uvozom.

Tudi na polju socialne politike pripravila vlada razne ukrepe, ki pa jih šele razmotriva. Med te spada tudi vprašanje Surozja, čeprav to vprašanje ne spada v gospodarsko-socialni načrt.

To vprašanje je ostalo nerešeno zaradi prenosa pristojnosti na banovino Hrvatsko.

V vrsti ukrepov, ki jih pripravlja naša vlada, je tudi vprašanje določitve najnižjih mezd, ki bodo pravične.

Dalje proučujejo vprašanje odnosa med kapitalom in delom ter rešitve sporov med delodajalci in delavci. Smatrajo, da je na tem področju treba rešiti vprašanje organizacije delavstva.

Vlada je pri svojih posvetovanjih sprejela celo vrsto ukrepov, s katerimi se v državi uvaža vedno bolj načrtno narodno gospodarstvo. Ti ukrepi so nujno potrebni zaradi sedanjega stanja v Evropi in da se bodo pri tem upoštevali zlasti konsumenti, pasivni kraji, siromašni sloji, ki so ostali brez dela, da pa se bo pri vsem tem upošteval zasebni kapital.

Glede napovedanih javnih del pripominjamo, da prihaja v poštven regulacija rek, v prvi vrsti Morave in Save, ki vsako leto zaradi povodnjav povzročata mnogo škoda. Prav tako je potrebno oskrbovanje pasivnih krajev v življenjski potrebi postaviti na drugačno podlago. Z zgraditvijo žitnih skladišč naj se omogoči kmetu, da mu v zgodnji jeseni ne bo treba prodajati svojih pridelkov po nizkih cenah. Za pasivne kraje pa se bodo na ta način zagotovile tudi potrebne zaloge.

Tri nove uredbe

O pomoči svojcem vpoklicancev

Belgrad, 17. avg. m. Ministrski svet je predpisal dopolnilo k uredbi o podpori svojcem vpoklicanih na orožne vaje. Podpore se bodo izplačevale še tri mesece po smrti, če ne uživa svoje kakšne druge državne podpore. Prošnja za podporo lahko vloži samo vojni obveznik potom svoje vojaške oblasti. Prošnja dostavi vojaška oblast občini, ki prošnjo dopolni z izjavo osebe, ki bodo uživala podporo, na kar se predmet dostavi okrajnemu sodišču, pri katerem je gospodarski odbor, ki mora v roku treh dni oddati odlok, v kolikor niso potrebne kakšne dopolnitve. Uredba predvideva kazno od 50 do 500 din za samoupravne organe, ako pravočasno ne dostavi prošnje odboru za podporo.

O izvozu konj

Ministrski svet je podpisal uredbu o izvozu konj. Izvoz konj se vrši lahko na podlagi dovoljenja direktorja za zunanjo trgovino. Kolčina in vrsto konj predpiše trgovsko ministrstvo. Zaradi zaščite konjerejcev se bodo lahko izvršili izvozi samo potom gospodarskih organizacij, ki bodo imele dovoljenje za to na predlog banske uprave. Inozemski kupec se bodo morali vedno zglasiti na direktorja za zunanjo trgovino, ki bo kupce napotila na določeno gospodarsko organizacijo. Odkup konj se bo vršil pod nadzorstvom gospodarske komisije.

O jedilnem olju

Ministrski svet je podpisal uredbu o oljnicah in jedilnem olju. Po tej uredbi ima PRIZAD izključno pravico uvoza in izvoza letine po cenah, ki jih bo predpisal trgovski minister. Finančni minister

bo stavil PRIZAD-u na razpolago kredit 50 milijonov dinarjev. Producenti olja morajo prodajati olje po cenah, ki jih je predpisal trgovski minister. Na zahtevo oblasti morajo pokazati producenti vse poslovne knjige in dokumente in dovoliti pogled državnim organom v svoje poslovne prostore in skladišča. Državni organi so obvezani ohraniti službeno tajnost o vseh podatkih. Producenti olja so obvezani v roku osmih dni od objave te uredbe v »Službenih novinah« prijaviti PRIZAD-u vse zaloge oljnice in olja za vsak prestopak te uredbe sledi kazni od 25 do 50% vrednosti kupljenega odnosno prodanega blaga brez dovoljenja PRIZAD-a. Če se zaloge olja ne prijavijo v roku osmih dni, sledi kazni od 6 mesecev in denarna kazni do 50.000 din. Gornje tri uredbe so objavljene v današnjih »Službenih novinah« in stopijo z današnjim dnem v veljavo.

Z Bleda

Bled, 17. avgusta.

Po končanem blejskem sestanku je večina ministrov odpotovala nazaj v Belgrad oz. Zagreb. Zjutraj ob 7 se je odpravil z Bleda v Rogaški Slatino minister za trgovino in industrijo dr. Iv. Andres s svojo soprogo, v Rogaški Slatini bo obiskal nekatere ministre in bana banovine Hrvatske. Z večernim prevozom se je odpravil z Bleda minister pri predsedstvu vlade s svojim kabinetnim šefom Bučkovičem.

Z odhodom ministrov z Bleda ni pričakovati večje politične delavnosti. Na Bled pa prihajajo v zvezi z bivanjem nekaterih političnih osebnosti razni politiki in bivši ministri. Tako je danes dopoldne prispel na Bled senator in bivši minister Ulmanski. Proti večeru pa je prišel na Bled bivši minister dr. Niko Novaković. Oba ostaneta na Bledu dalje časa. Včeraj je prišel na Bled angleški poslanik v Budimpešti Malley, ki se je nastanil v hotelu Toplice. Na Bledu namerava ostati nekaj dni in se bo sestal z angleškim poslanikom na našem dvoru kakor tudi z ostalimi poslanki, ki so tam na oddihu. Na Bled sta prispela tudi šef centralnega presbiroja Predrag Milojevič s svojo soprogo in ravnatelj Avale g. Perić.

Predsednik vlade v Zagrebu

Zagreb, 17. avg. b. Danes dopoldne ob 10.20 je s posebnim letalom prispel na zagrebsko letališče v Borongaju ministrski predsednik Dragiša Cvetković, ki je prispel iz Ljubljane, oziroma z Bleda. Njegov obisk v Zagrebu je privatnega značaja. Z letališča je predsednik vlade odšel v srbsko pravoslavno cerkev, nato pa v hotel. V hotelu je obedoval, ob 2 popoldne pa se je z avtomobilom odpeljal v Borongaj, kjer so ga pričakovali časniki. Prvotno predsednik vlade g. Cvetković ni hotel dati nobenih izjav, pozneje pa je dejal, da se na reformah, ki jih javnost pričakuje, sedaj še dela ter da bo ljudstvo o teh reformah obveščeno kakor hitro bo delo kon-

čano. V nevezanem razgovoru je g. Cvetković izjavil, da bo javnost zvedela za reforme morda že prihodnji teden, to je 23. ali 26. t. m., to je na dan obletnice sporazuma med Hrvatimi in Srbi. V zvezi s tem je predsednik vlade dejal, da je sporazum važen in aktualen dogodek ter da je to treba stalno poudarjati tudi pri prvi obletnici, ki bo čez teden dni. Na koncu je predsednik vlade dejal, da bo 26. t. m. v Zagrebu seja vlade in da bo tedaj javnost obveščena o vsem, kar se je storilo na blejski konferenci, kakor tudi o tem, kar zanima javnost. Predsednik vlade se je nato prisrčno poslovil ter se ob 2.20 z letalom svet odpeljal iz Zagreba.

Obsodba pred sodiščem za zaščito države

Belgrad, 17. avgusta. AA. Z razsodbo sodišča za zaščito države od 16. t. m. 1940 št. 84-40 so bili obsojeni zaradi dejanj iz čl. 13 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi: Ivančič Anton, mesar iz Podbrda, (Italija) na kazni treh let robije in na triletno izgubo častnih pravic; Kravanja Ferdinand, delavec iz Jesenic iz Goriskega okraja (Italija) na kazni 4 leta robije in na 4letno izgubo častnih pravic; Knez Alojz, šoler iz Marijeve Celja (Nemčija) na kazni petih let robije in petletno izgubo častnih pravic.

Belgajske novice

Belgrad, 17. avg. m. Danes dopoldne je bila na ravnateljstvu za prehrano pri kmetijskem ministrstvu komisija, ki je razpravljala o preskrbi države z oljem. Ugotovili so, da je treba povečati posevke oljnice. Oblast bo šla na roko posameznim producentom. Semena sončnice se bodo uvažala predvsem iz Rusije.

Belgrad, 17. avg. m. Danes popoldne ob 4 je dopotoval iz Zagreba predsednik vlade Dragiša Cvetković s spremstvom zastopnikov Jugoslava. Na letališču je predsednika vlade pozdravil poletnik letališča in pomočnik upravnika mesta Belgrada. Predsednik vlade je takoj odšel v svoj kabinet.

Belgrad, 17. avg. m. Po službeni potrebi sta premeščena na bansko upravo Krajger Miloš in Jožef Šorn iz gradbenega ministrstva.

Belgrad, 17. avg. m. Ker je minister za telesno vzgojo ljudstva g. Pantić odpotoval v Nemčijo, ga bo nadomestoval prometni minister g. Bešlić.

Belgrad, 17. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je bil na predlog pravosodnega ministra postavljen za člana državnega sodišča za zaščito države v Belgradu dr. Pavle Marčec, sodnik stola sedmorice v Zagrebu.

Belgrad, 17. avg. AA. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je na predlog pravosodnega ministra odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani g. Josip Jane, ki je bil z istim ukazom na lastno prošnjo upokojen.

Italijansko - angleško bojišče

Italijani so v Somaliji prebili angleško obrambo

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 17. avg. AA. Poročilo glavne štaba italijanske oborožene sile št. 69 se glasi: Včeraj, peti dan krvave bitke, ki poteka za osvojitve britanske Somalije, so boji dosegli svoj vrhunec. Sovražnik se umika na vsej črti. Srdito smo bombardirali nad eno uro pristaniške naprave in vojne lažje, ki so bile zasidrane v Aleksandrijskem pristanišču. Eno letalo se ni vrnilo s tega poleta, prav tako tudi ne eno letalo, ki je odletelo na ogledniški polet po Rdečem morju.

Rim, 17. avg. t. Stefani. Po najnovejših poročilih iz angleške Somalije so italijanske čete zlo-mile odpor angleške obrambe. Treba je poudariti, da so Italijani premagali najboljše utrdbe, kar so jih Angličje zgradili, da so premagali tudi najboljše angleške imperijalne čete, ki so šele nedavno vse sveže prišle na bojišče, in da so odnese zmago tudi proti najboljšim francoskim pilotom, ki so pred kratkim prišli, da okrepijo angleško letalstvo v boju proti italijanski vojski.

Rim, 17. avgusta. b. V poročilih iz San Sebastiana beležijo italijanski listi brez komentarja domneve londonskega tiska, da bodo italijanske čete v Afriki po uspehih v angleški Somaliji izvedle skupen istočasen napad tudi na druge afriške posejtanke, predvsem na Kenijo, Sudan in zahodni Egipt, pri čemer se bo glavni italijanski napad razvijal v smeri Khartuma, na drugi strani pa Port Sudana ob Rdečem morju, medtem ko bo libijska italijanska armada pod poveljstvom maršala Grazianija izvedla veliko ofenzivo proti angleškim četam v Egiptu vzporedno z ofenzivami na drugih frontah.

V Grčiji bolj mirno

Atene, 17. avgusta. t. Transocean. Napetost v grški prestolici je nekoliko pogoleda. Mornarica je zaradi potopitve križarke »Helle« objavila oglaš za dvodnevno žalovanje. Pri vladi so ves dan posvetovanja, ki se jih udeležujejo tudi zastopniki oborožene sile. Tudi angleški, nemški in sovjetski poslaniki so bili sprejeti pri predsedniku Metaxi. Grški list pa je dobil nalogo, da vpliva pomirjevalno.

Atene, 17. avg. t. Transocean. Admiralteta poroča, da poročila, ki krožijo v tujem listu, da sta bila dva rušilca, ki sta spremljevala grške romarje od otoka Tios nazaj na celino, napadena, ne odgovarjajo resnici.

Napetost med Italijo in Švico zaradi letanja angleških bombnikov čez Švico v Italijo

Bern, 17. avgusta. AA. DNB: Štab vrhovnega poveljstva švicarske narodne vojske poroča: V noči od 16. na 17. avgust je bilo spet dano znamenje za alarm v nekaterih mestih severne in srednje Švice. Ugotovljenih je bilo nekaj primerov nedovoljenega preletanja švicarskega ozemlja. Tuja letala so vsa letela v smeri od zahoda na vzhod. Ker so letela zelo visoko, tako da jih je bilo možno le slišati, oziroma so aparati napovedali njihov prihod, protiletalska artilerija ni mogla nastopiti proti njim.

Rim, 17. avgusta. b. V zvezi s tekstom, ki ga je švicarska vlada diplomatskim putem dostavila

Londonu zaradi preletavanja švicarskega področja, poročajo iz Berna, da je švicarska vlada že izdala nalog svojim protiletalskim baterijam, da brezobzirno reagirajo proti tujim letalom, če bi se zopet pojavila nad švicarskim ozemljem.

Rim, 17. avgusta. b. Odnosno med Italijo in Švico so se zelo poslabšali zaradi preletavanja angleških letal čez švicarsko ozemlje. Angleška letala so že drugič preletela švicarsko ozemlje ter letela odtoč dalje nad severna italijanska mesta, ki so jih bombardirala. Italijanski listi opozarjajo Švico, da Italija ne bo dolgo trpela kršitve njenega področja po tujih letalih in jim ne bo preostalo drugega kakor da vojni spopad razširi na švicarsko ozemlje. Italija bo zahtevala, da sme postaviti svoje protiletalske baterije na švicarsko področje, da zavaruje severna italijanska mesta.

Italijanski in nemški tisk

Rim, 17. avgusta. t. DNB. V Italiji z največjim ogorčenjem zanikajo trditve angleške propagande, ki spravljajo Italijo v zvezo s poplavitvijo grške križarke kakor tudi z napadi italijanskega letalstva na grške vojne ladje, češ da so metode angleške propagande že dovolj znane in nikogar ne bodo zapeljale v zmo.

Berlin, 17. avgusta. AA. DNB. »Nemška diplomatska in politična korespondenca« ugotavlja, da Anglija širi netočne vesti o upor v Albaniji, in kaže sumljivo zadržanje nasproti italijansko-grškim vestem v zvezi z umorom Daut Hodže. Anglija iz vsega srca želi, da bi te dogodke uporabila za svojo propagando, kakor vedno.

Bistvo in cilji boljševizma

Znani švedski kulturni pisatelj dr. Rutger, ki je napisal že dragocena dela o pojavi boljševizma in o razpadanju zahodne kulture, je v najnovejšem času objavil kratko oceno boljševizma pod naslovom »Vsebinska, cilji in metode boljševiške svetovne ofenzive«. Članek, ki je tudi za naše razmere zelo poučen, objavljamo v glavnih posnetkih:

Boljševizem je samo marksizem dobesedno izveden od kraja. Njegova vsebina je torej čisto brezduhovno, golo gmotno gledanje na človeško družbo. Bolj priprosto povedano: boljševizem zanika v človekovem življenju vse, kar ni izključno živalsko. Vse, kar ni živalsko, je zanj laž in prevara in služi samo sebičnim ciljem malih lukavih skupin ljudi, ki ljudstvo varajo. Takšno stališče boljševizma zanika vsako duhovno vrednoto in je sovražno vsakemu pojavu duhovne kulture. Njegov cilj je torej, da izkorenini, uniči vsako drugo gledanje na svet. Ako je potrebno, on nasprotuje tudi s surovo silo »likvidira«, da bi mogel pozneje, kadar je ljudske množice že prešel s svojimi nazori, organizirati brezrazredno človeško družbo, ki bi živel po čisto živalskih zakonih.

Ako na boljševizem gledamo z duhovno-zgodovinskega stališča, bomo rekli, da je nastal proti koncu 19. stoletja, ko so učeni ljudje smatrali, da je živalsko pojmovanje sveta (materializem) najvišja pridobitev človeškega uma. Človek, družina, država niso nobena izjema in prav tako spadajo v okvir tega živalskega spoznanja sveta. Za te ljudi razne idealistične težnje človeškega duha niso bile nič drugega, kakor neke vrste omama, opile jo imenujejo boljševiki, ali pa neumni predsodki. Takšne nazore sta tiskana in govorna beseda razširila med množice. Znanost je tej neumni filozofiji kmalu obrnila hrbet. Toda kaj, ko je med tem že prišla med ljudstvo, ki se je navzelo. Toda ta izvor boljševizma nima zveze z značajem boljševizma kot svetovnega gibanja, od je bil samo izvor. Zato ga ni mogoče ugonobiti samo s tem, da premagamo takoiimenovani materialistični nauki. Boljševizem je ukoreninjen v globokih dušeslovnih dejstvih, ki so se v zgodovini včasih zrinile v ospredje, včasih spet stopile v ozadje.

Pojavi boljševizma bi se mogli potemtkem imenovati neke vrste »kulture utrujenost«, odvrtnost proti vsakemu duhovnemu naporu, težnja, da se človek spet izgubi v živalskem življenju, ki doseže svoj višek v mržnji vsakega višjega, duhovnega bitja. V zahodni kulturi, a tudi v zgodovini drugih kultur imamo primerov te vrste. Kadar se ta »utrujenost« pojavi kot množestveno gibanje, je to brez dvoma vedno znamenje nevarnega obolenja kulture. Kadar koli je kakšna zgodovinska kultura šla proti svojem koncu, je se navadno zmagalo takšno gibanje. Zaradi tega smemo boljševizem upravičeno imenovati bolezen, na kateri umirajo visoke kulture.

Boljševizem je tudi protislovo gibanje. Njegovo bistvo je v nepremostljivem nasprotju z vodečimi silami zahodnoevropske kulture. To pa nikakor ne pomeni, da je boljševi-

zem kot nasprotje evropski kulturi izliv ruskega duha. Pravi ruski nacionalizem bo morda prišel za boljševizmom. Da pa boljševizem ni istoveten s specifično ruskim duhom, se vidi, tudi iz tega, da je vse njegovo vodstvo v rokah neke male, brez nacionalne skupine, ki je po večini sestavljena iz Judov.

Vse, kar delajo, je usmerjeno na svetovno revolucijo, aT težnja je toliko bolj nevarna, ker je povezana s črvstimi vezmi za podobne skupine, ki delujejo po drugih državah, in ki strogo vbojajo navodilom, ki jih dobivajo od centrale. Med zahodnimi demokracijami jih je bilo mnogo, ki so verjeli v idealnost gibanja in so se mu ohlapno stavlili na razpolago. Toda stvarnost jih je sedaj prepričala, da so se mu ohlapno stavlili na razpolago. Toda stvarnost jih je sedaj prepričala, da so se zmotili. Kajti boljševizem nič bolj ne prezira in sovraži, kakor demokracijo. Demokracija je tuja njezovi biti, pa čeprav jo je v mnogih primerih vzel tudi za zaveznika. Drugi močni zavzezniki svetovnega boljševizma je kapitalistično bogastvo, ali plutokracija, kakor to tudi imenujejo. Lastnina sama po sebi, stvarna, dejanska lastnina, ki nalaga odgovornost in je življenjsko je vezana s človeškim delom, je bistveno protiboljševiška. Toda svetovni kapitalizem, za katerega je gospodarsko življenje samo prilika za izkoriščanje, pa je najboljši pandur boljševizma. Iz tega izhaja, da je vsako nadzorstvo mednarodnega in s tem brez-narodnega spekulantskega brezdušnega kapitala boljševizmu nevarno. Nacionalno nadzorstvo nad gospodarstvom, to je nad kapitalom, je onemogočila brezposelnost in s tem zavrla tudi boljševiško propagando. Kako vendar pada v oči, da mednarodni denarni kapital, ki bi moral biti boljševizmu nasproten, z njim odlično sodeluje. Saj imata oba velike skupne interese, ki so javnosti znani. Tako daleč gre njihova vzajemnost, da ima ta mednarodni kapitalizem in brez-narodni boljševizem skupne sovražnike.

Boljševizem ima še tretjega zaveznika, ki se imenuje kulturni boljševizem, v kolikor je neke vrste negativna razrušujoča preprava na uresničenje živalskega boljševiškega družabnega reda. Cilj kulturnega boljševizma je, da kot predhodnik razkroji vse zgodovinske nacionalne dobrine in izpodje vse duhovne osnove človeške pravstvenosti. Njegove metode so znane, saj so že čisto boljševiške: podlost, preziranje vsake duhovne in moralne dobrine ter navijanje za animalično živalsko življenje. V tem razdobju predpriprave boljševiški predhodniki opravljajo obsežno delo ljudskega oamljanja s pomočjo brezverskega tiska, nemoralnih filmov, plehkih igrokazov, ljudskih listov z neumnimi besedičami in vsako duhovno avtoriteto rušični slikami in zbadljivkami. Vse je usmerjeno v to, da se ljudje odvajajo na samostojno mišljenje in da pogazijo vse vrednote, ki so jih do sedaj spoštovali, predvsem družino, domovino, nadnaravo. Ko je človek tako »pripravljen« in če je še socialni red krivičen, potem boljševizem nima nobene zapreke več.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Tako na vojaškem, kakor na političnem polju je bil pretekli teden izredno živahen. Na frontah so se vnele povsod velike bitke, medtem ko so se na političnem področju pojavile nove bolee rane, ki vznemirjajo ozračje tudi tamkaj, kjer je do danes vladal mir.

Vojaški pregled

Na nemško-angleškem bojišču se je pretekli teden začel veliki napad na Anglijo. Začel se je tako, kot smo mnogi pričakovali, namreč s kakšno ofenzivno milijonskih armad proti angleškemu otočju, ampak z velikanskimi letalskimi napadi na različne življenjsko važne naprave v Angliji. Letalski napad se je začel preteklo nedeljo in je trajal ves teden, dokler da se v petek ni vzplamtel v boje, ki daleč presegajo vse, kar dozdaj pozna zgodovina letala. Po angleških poročilih je v petek prišlo nad 2500 nemških letal, bombnikov in lovcev, nad angleško prestolnico London in nad razne druge kraje južne Anglije. Celi roji letal so val za valom prihajali in sejali razdejane. Nemška letalska ofenziva ima dvojen namen: 1. Nemčija hoče nasproti-ka čim bolj oslabil s tem, da mu uniči najbolj važna vojna pristanišča in orožne industrije; nadalje, da mu uniči njegova letališča, da bi bilo napadno letalstvo v naprej ohromljeno, in končno, da mu napravi zmedo v njegovem prometu s potrebnimi življenjskimi in vojaškimi potrebščinami. 2. Da uniči nasprotno letalstvo in si za nadaljnje boje pripori gospodarstvo nad angleškim zračnim prostorom. Nemčija je s to taktiko doslej še vedno uspešna. Letala so pripravljala pot bliskoviti ofenzivi motoriziranega orožja. Nemška poročila navajajo visoke izgube, ki jih je Anglija utrpela v letalstvu, kakor tudi po raznih pristaniščih in letališčih. Angleška obramba je srdita, kar nemška poročila sama priznavajo, in se do sedaj še ni pokazalo, če ima Anglija dovolj letal, da bo sedanjí napad vzdrla in preprečila, da ji nasprotnik ne poruši osrednjega živčevja njenega odpora.

Na italijansko-angleškem bojišču je bilo delovanje italijanskega letalstva po Sredozemskem morju zelo živahno in so bile angleške postojanke skoraj vsak dan bombardirane. Angleško letalstvo je poskusilo dvakrat z bombardiranjem nekaj gornjeitalijanskih mest, a po italijanskih poročilih v svojih nakanah ni uspelo. A tudi na suhem so bile velike operacije. Italijani so nadaljevali svoje prodiranje v Angleško Somalijo in se je proti sredi tedna razvila zelo huda bitka, ko so italijanske prodirajoče čete zadela na glavne angleške obrambne sile. Boji brez dvoma še vedno trajajo. Po drugih angleško-italijanskih bojiščih pa je bilo opaziti le obsežno pripravljalo delo, ki napoveduje skorajšnje napade večjega obsega proti angleškim postojankam v Egiptu.

Politični pregled

Na političnem polju je bilo zanimanje preteklega tedna osredotočeno okrog dveh novih evropskih razbolelih točk, ki povzročata vznemirjenje. Prva teh točk je Romunija, druga pa Grčija. Romunija je na prijateljski, a zelo resni nasvet Nemčije in Italije začela urejevati svoje spore z Madžarsko in Bolgarijo. Sprva je izgledalo, da bodo pogajanja z Bolgarijo hitro končana in da se bo Romunija potem, ko je z Bolgarijo opravila, začela razgovarjati z Madžari, s katerimi je bilo takoj od začetka jasno, da bodo pogajanja mnogo hujša. Toda zaradi nekega posredovanja Sovjetske Rusije se je razvoj z Bolgarijo zataknil in je Bolgarija zavzela stališče, da hoče počakati, kako bo med Romuni in Madžari, očitno po sovjetskem nasvetu, da se bo dalo pozneje še kaj več dobiti, medtem ko je Madžarska postavila tako velike zahteve, da skoraj ni mogoče verjeti, da bi si jih katera koli romunska vlada drznila sprejeti. Pogajanja torej tičijo na obeh straneh v neki zagodeni poti, iz katere ni izhoda. Med tem pa se politično ozračje okrog Crnega morja zaradi stališča Turčije in Sovjetske Rusije ter raznih zakulisnih sil, ki tukaj vlečejo vrvice, čedalje bolj spreminja na neprijetno.

Druga razbolela točka je Grčija. Na grško-albanski meji se je pripetil umor albanskega voditelja in je italijanski tisk takoj obtožil Grčijo in njeno vlado, da je nahujskana od angleških agentov, sprožila ta umor, da bi povzročila težave na Balkanu. Ostra napetost, ki je nastopila, je dobila svoj vnanji izraz v zahtevi nekaterih italijanskih listov, naj Italija v imenu Albanije doseže, da se severna grška pokrajina, kjer prebivajo Albanci, priključi Albaniji. Itak že zelo neprijetno ozračje je dobilo še novega strupa s tajinstvenim torpediranjem grške križarke, ki jo je nepoznana podmornica potopila kar v mirnem pristanišču. Ker je angleški tisk takoj začel z nekimi namigavanji, se je italijanski tisk enoglasno dvignil in spet obdoljuje angleške spletakarje, ki da imajo v Grčiji svobodne roke, da na vsak način hočejo na Balkanu zanehtati vojno. Ker je Grčija z vojaško pogodbo povezana s Turčijo, se je tudi tamkaj občutil ta najnovejši potres na južni konici Balkana, tembolj, ker je Turčija še vedno zaveznica Anglije. Poznanci razmer pravijo, da je položaj skrajno resen, a da je še vedno široka možnost, da se spor reši na miren način.

Politični položaj na Japonskem in v Zedinjenih državah pa se v preteklih dneh ni toliko spremenil, da bi pomenil kakšen napredek v zunanjepolitičnih razvojih.

Notranji pregled

Pretekli teden je v notranjepolitičnem oziru stal v znamenju številnih ministrskih posvetovanj, ki so se začela v Belgradu ter so se nadaljevala na Bledu in jim bodo verjetno sledila še nadaljnja posvetovanja vse do 26. avgusta, ko bo obletnica sklenitve hrvatsko-srbskega sporazuma. Za ta dan namreč namerava vlada, ako smemo verjeti raznim glasovom, objaviti nekaj najavljene uredbe, ki se tičejo organizacije našega gospodarskega in socialnega življenja, in ki so bile najavljene po izjavah nekaterih vidnejših članov vlade. Višek posvetovanja dosegla v četrtek, ko je prišel na Bled tudi dr. Matek v spremstvu bana banovine Hrvatske in so bili predsednik vlade ter oba hrvatska politika sprejeti pri knezu-namestniku na Brdu.

O vsebini novih uredb niso znane nobene podrobnosti. Le toliko je že javna tajnost, da še ne bodo izčrpale vsega reformnega načrta kraljevske vlade, ampak bodo v okviru predvidene široke preosnove obdelale samo nekatera področja, ki z ozirom na sedanje dogodke v Evropi najbolj kličejo po pomoči, to so predvsem vprašanja gospodarskega značaja, kot na primer nadzorstvo nad kapitalom, smotrna ureditev našega izvoza in uvoza ter ureditev prehrane domačega ljudstva v tem smislu, da bodo zavarovani predvsem revni sloji in da bomo doma imeli dovolj živeža, čeprav se bomo morali vsi v enaki meri odreči luksuznim potratom in bo nepotrebno zapravljanje onemogočeno. Drugi del reformnih uredb se tiče zaštite delovnega človeka, ki v sedanjem porajajočem se vrtilincu nestalnih cen prihaja v nevarnost, da postane ali brezposeln ali pa da podleže draginji. Zaradi tega bodo nove uredbe delovnemu človeku zavarovale najnižjo plačo, a tudi cenam življenjskih potrebščin zavre težnjo, da bi se dvignile čez mejo, ki že ogroža življenjski obstoj delovnega človeka. V načrtu so tudi velika javna dela, ki naj poskrbijo

za zaposlitev ljudstva, ki je zaradi zastoja dela v nekaterih panogah gospodarstva zaradi evropske vojne na tem, da izgubi zaposlitev. Ako vlada narodnega sporazuma za obletnico tega velikega zgodovinskega dogodka s svojimi gospodarskimi in socialnimi uredbami poskrbi, da bo naš človek sredi sedanje evropske zmede mogel živeti, in da bodo vsi državljani enako pritegnjeni k doprinosanju žrtvi, ki so potrebne, potem bo obletnica narodnega sporazuma zares veliki ljudski praznik. Da bi kr. vlada pri tej priliki načela tudi že vprašanje uredbe politične narave, in sicer v zvezi z upravnimi preureditvami države, ni bilo slišati.

Zelo pomembna notranjepolitična uredba je tudi tista, ki preureja učenje tujih živih jezikov na naših šolah. Prosvetni minister je v pravilnem spoznavanju praktičnih koristi, ki jih naj ima obvezno učenje tujih živih jezikov, nekoliko omejil razkošnost prostora, ki je bil dodeljen učenju francosčine in angleščine in uvedel pouk nemščine in italijansčine, ki sta jezika obeh naših velikih sosedov.

V boju proti framasonom je banovina Hrvatska šla dalje, kakor pa ostalo področje države. Razpuščene so bile vse framasonske lože in glasilo HSS na podlagi tega razpusta sedaj oznanja, da bodo tudi vsi člani masonskega bratstva odstranjeni z vseh vplivnih in vodilnih mest, ker je tudi edino učinkovito sredstvo v boju proti tajnim društvom, ki so zastrupljali naše narodno življenje. Tudi ostalo nacionalno in rodoljubno časopisje po vsej Jugoslaviji je ves teden ponavljalo zahtevo, da je treba v interesu države in ljudstva pristopiti sedaj drugemu poglavju boja proti masoneriji, zaščitnici boljševizma, da se jo odstrani z vseh vplivnih mest.

Minister za telesno vzgojo je šel na daljši poučni obisk v Nemčijo, kjer si bo na povabilo nemške vlade ogledal ustroj nemških mladinskih organizacij in tamkajšnji način načrtne telesne vzgoje.

Pri nas v Sloveniji so v Novem mestu imeli svoje stanovsko zborovanje naši trgovci. Iz poročil, ki so bila pri tej priložnosti prebrana, izhaja, da se trgovski stan zaradi nestalnih gospodarskih razmer nahaja v težavnem položaju. Spekulantstvo s cenami je tudi zdravemu trgovskemu

obratovanju kvar. Zato bodo tudi trgovci pozdravili vsako reformo, ki jim bo delo olajšala. Strogo državno nadzorstvo nad cenami, strogo nadzorstvo nad skladišči blaga, strogo nadzorstvo nad konsumom doma in izvozom, bo tudi trgovski obrti dovolilo, da v teh hudih časih redno opravlja svojo vlogo pravičnega posrednika med proizvodnjo in uporabo.

V zadnjih dneh preteklega tedna se je v Kranju začel tečaj katoliškega izobraženstva, kjer naj dobi vpogled v dejanski položaj, v katerem se naša družba nahaja, in kjer naj dobi tudi enotne smernice, da bo katoliška kulturna sila mogla tvorno sodelovati v boju proti razkroju, ki je mnogo tudi zaradi zvođenosti katoliškega razumnštva in zaradi neednosti njegovega nastopa podl zahodni svet in ki v podobni izmeri ograža tudi naše življenje.

50 različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE

PRI

IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Roistni dan italijanske cesarice

Danes ima kraljica in cesarica Jelena svoj god. Prvi stiki z italijansko vladarsko rodbino so bili v Benetkah l. 1895., kamor je črnogorska vladarica Milena pripeljala svoji dve hčerki ob priliki velike mednarodne razstave, ki sta jo odprla italijanska vladarja. Dne 18. avgusta 1896 je bila objavljena zaroka z italijanskim prestolonaslednikom. Dne 21. oktobra je princesa Jelena odpotovala v Italijo, kjer je v Bariju dne 21. oktobra prestopila v katoliško vero, nakar je bila dne 24. oktobra poroka v Rimu v cerkvi Marije Angelov. Na italijanskem dvoru je postala princesa Jelena takoj zelo priljubljena. Posvetila se je s polnim materinskim srcem vzgoji svojih peterih otrok, ki jim je znala vlti v srca čut dolžnosti, ljubezen do družine, usmiljenje do siromasnih. Ko je Italija l. 1915 stopila v svetovno vojno, je postala kraljevska palača na Kviralu državna bolnišnica štev. 1. Ljubezen do bolnišnic in do človekoljubnih ustanov je ostala cesarici in kraljici Jeleni najlepša odlika njenega usmiljenega srca do današnjega dne.

Ministrski predsednik Mussolini hrani od nje osebno lastnoročno pismo, v katerem mu pravi, da želi, da ve, »da bo med številnimi poročili prstani, ki jih oddajajo italijanske žene za slavo domovine, tudi poročni prstan kralja in kraljice, simbol zvestobe in ljubezni.«

Ves italijanski narod se danes z ljubeznivo zgrinja okrog svoje ljubljene vladarice.

vzhod. Zaradi stališča sovjetske vlade se posveča Balkanu vedno večja pozornost, zlasti veliko senzacijo pa je izzvala v vsem svetovnem tisku novica o velikih ruskih manevrih, ki se bodo izvedli v obsegu, kakršnega doslej Rusija še ni poznala. Podrobnosti maneverskega načrta je izdelal vojni komisar Timošenko v dvodnevnih konferencah z generalnim štabom. Istočasno je vrhovni svet Sovjetske unije pozval pod orožje tudi dva nova letnika 1920 in 1921.

II. dan versko-obnovitvenega tečaja v Kranju

Kranj, 17. avgusta.

Danes dopoldne so se nadaljevala predavanja na versko obnovitvenem tečaju v Kranju. Zjutraj so prišli zopet številni novi prijavljenci tako, da je bila predavalnica nabito polna. Ob pol 8 zjutraj je daroval za udeležence sv. mašo belgrajski nadškof dr. Ujčič.

Prvi je govoril o organizaciji razkroja prof. Tomec Ernest, ki je v skoraj dveurnem govoru razčlenil in razložil način, kako razdiralne struje postopajo. Drugi govornik je bil bogoslovni profesor iz Maribora g. dr. Ivan Hohnjec, ki je v svojem izčrpnem govoru prikazal infiltracijo liberalizma med nami. Tretji predavatelj na dopoldanskem tečaju je bil glavni urednik »Slovenca« g. dr. Ahčin, ki je izčrpno obdelal vprašanje o infiltraciji

markezma med nami. Za svoje predavanje je žel veliko odobravanje med zborovalci.

Popoldne se je tečaj nadaljeval s prehodno debato in pojasnil o dopoldanskih referatih. Nato je govoril ravnatelj g. Gabrovšek o korporacijah in je njegovemu predavanju prisostvoval tudi prosvetni minister g. dr. Anton Korošec.

Zadnji je predaval direktor dr. Karl Capuder o najnem razpadu zmotnih idej.

Zvečer je bil prirejen slavnostni koncert na vrtu »Stare pošte«. Začel se je s kratkim nagovorom podpredsednika pripravljalnega odbora dr. Jož. Herforta; nato je sledil pozdrav kranjskega župana g. Karla Česnja, nato pa pevske točke in opereta »Kovačev študent«, ki so jo predvajali ljubljanski študenti.

Pogled na angleško utrjeno luko Marsa-Matruh blizu libijsko-egiptske meje, nekaj minut potem, ko so jo bombardirali italijanski bombniki.

Gospodarstvo

Izpremembe in dopolnitve viničarskega reda

Ban naše banovine g. dr. Marko Natlačen je predpisal spremembe in dopolnitve v uredbi o službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarskem redu), ki je bil uveljavljen lansko leto.

V novi uredbi so izpopolnjena določila o viničarjevih prejemkih v čl. 6 tako, da brez viničarjeve privolitve delo v akordu ni dovoljeno. Novo je tudi določilo, da je globoka kop, naj si bo jesenska, zimska ali pomladanska, tista kop, pri kateri se koplje 25–30 cm globoko ne glede na gnojenje. Kop, pri kateri se samo praši, ni globoka kop. Novi čl. 6a določa, da je mleko od viničarjeve živine viničarjevo. Kjer je navada, da dobi viničar mezdno ali del mezde v mleku, ki ga mora sam vnovčiti, mu mora vinogradnik dati v denarju tisto razliko, ki ni pokrita z izkupičkom za mleko, razen tega pa mu mora dati tudi odškodnino za trud in čas, izgubljen pri prodaji.

V čl. 15 je dodano tole na novo: Pijača je obvezna dajatev tam, kjer je bilo doslej dajanje pijače v navadi. Tudi tam, kjer dajanje pijače doslej ni bilo v navadi, pa se pijača daje, se njena vrednost ne sme odračunavati od mezde. Viničar nima pravice do odškodnine v navedenih primerih, če ne pije.

Nov je čl. 16a: Za dela, ki jih po tej uredbi oz. po pogodbi opravlja viničar s svojimi delovnimi močmi, sme vinogradnik najeti tuje delovne moči samo v primerih, ko viničar z delovnimi močmi, ki jih je po pogodbi dolžan imeti, zaradi vremenskih razmer ali nenadno nastopivih rastlinskih bolezni ne bi mogl opraviti dela v takem času, da se gospodarstvo obvaruje večje škode. Kdaj se mora kakšno delo opraviti in vrstni red dela na vsem posestvu določa vinogradnik.

V čl. 23 je novo določilo, da je vse, kar viničar pridela na deputatni zemlji in kar dobi kot

odškodnino za opravljeno delo, njegova last. Če namerava od teh pridelkov kaj prodati, jih mora med službeno dobo ponuditi v nakup najprej vinogradniku, ob koncu službene dobe pa najprej vinogradniku, če pa ta ne kupi, pa svojemu nasledniku in sicer po dnevni ceni. Če viničar pusti v viničariji seno iz vinogradnikovega zemljišča, mu mora vinogradnik na zahtevo plačati dneve za dneve, ko je to seno spravljalo, če ni za to delo že plačan. Če dobi viničar drva kot deputat, so njegova last in jih lahko odpelje, če pa dobi seno in slamo samo za uporabo, mora pri odselitvi seno in slamo, ki se nista uporabila, pustiti nasledniku.

Ustanovitev komisije za pregledovanje viničarskih pogodb

S čl. 37a se ustanove na sedežu okrajnih načelnikov, v čigar območju so viničariji, posebne komisije iz treh članov za pregledovanje viničarskih pogodb. Nadaljna določila navajajo sestav in poslovanje komisije. Proti odločbi komisije je možna pritožba na bansko upravo.

Spremenjena so tudi kazenska določila v tem smislu, da se kaznuje tudi oni vinogradnik, ki viničarsko službeno razmerje po tej uredbi spremeni v najemniško, zakupniško ali oskrbninsko, da bi se ognil obveznostim po tej pogodbi.

Prijave za obstoječa službena razmerja morajo biti vložene pri komisiji za pregledovanje viničarskih pogodb najkasneje v roku 5 mesecev od dne, ko dobi ta uredba obvezno moč. Po kasnejših prijavah ali uradnih zaznanih se ne postopajo. Pogobe za obstoječa viničarska razmerja se morajo spraviti v sklad z določbami te uredbe najkasneje do 1. novembra 1940.

Uredba je dobila obvezno moč dne 17. avgusta z dnem objave v »Službenem listu«.

Šola —

Združenja trgovcev v Ljubljani

Združenje trgovcev v Ljubljani naznanja:

Vpisovanje v trgovsko-strokovno nadaljevalno šolo bo za vse razrede od 2. 4. septembra, vsakokrat od 9–11 in od 14–17 v pisarni Združenja trgovcev, Trgovski dom.

Novinci morajo biti stari 14 let in morajo predložiti pri vpisovanju zadnje šolsko sprčevalo, učno pogodbo in zdravniški izvid. Za sprejem v šolo mora imeti vsak najmanj tri dovršene razrede srednje ali meščanske šole ali pa polno višjo osnovno šolo. Z manjšo predhodno izobrazbo bodo učenci sprejeti le v primeru še razpoložljivega prostora.

Novinci, ki so uspešno dovršili nižjo srednjo ali meščansko šolo, bodo pogojno sprejeti v drugi razred.

Vsak učenec vplača pri vpisu 400 din šolnine, novinci pa poleg te še 100 din vpsnine. Učenci III. razreda plačajo poleg šolnine 100 din oprostnine. Vpisovanje se vrši na podlagi predložitve lanskega šolskega sprčevala.

Semestralni izpiti bodo v sredo, dne 28. avg., popravni v četrtek, dne 29. avg., jesenski zaključni (ustni) pa v petek, dne 30. avg. vsakokrat ob 14. Pismeni zaključni izpiti bodo v sredo, 28. avg. ob 16. Podrobnosti bodo razvidne na šolski deski.

Redni pouk se prične v ponedeljek, 9. sept.

Bilanca Drž. hipotekarne banke

Drž. hip. banka izkazuje za 31. julija te-le glavne postavke (vse v milij. din, v oklepajih stanje dne 30. junija):

Aktiva: gotovina in blagajniški zapiski 599.93 (526.2), posojila: hipotekarna 1.723.15 (1.736.0), na dohodke in doklade 2.009.3 (1.980.4), vodnim zadržam 25.06 (23.06), lombardna 56.0 (37.8), meničnohipotekarna 62.84 (64.7), menična 52.25 (54.0), eskont drž. banov 241.1 (237.8), tek. račun ministrstva financ 769.3 (817.7), razni tek. računi 4.698.46 (4.993.1), vrednosti rez. sklada 342.5 (341.9), vrednosti sklada za zavarovanje bančnih zgradb 1.9 (1.9), vrednostni papirji 1.200.4 (1.179.0), nepremičnine 208.9 (210.05), razna aktiva 143.7 (142.3), bilančna vsota 12.104.15 (11.747.96), izvenbilančne postavke 10.365.35 (9.939.9).

Pasiva: samostojni skladi 597.3 (593.96) razni skladi 1.801.2 (1.777.76), glavne javnih ustanov 541.95 (539.96), hranilne vloge 1.125.1 (1.102.5), tek. račun ministrstva financ 66.75 (100.46), zatavni listi in obveznice v obtoku 606.7 (606.7), razni tek. računi 6.152.3 (5.825.1), predujmi in depoziti bank 242.4 (245.95), rezervni sklad 1401.15 (400.8), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 70.1 (70.1), sklad za zavarovanje bančnih zgradb 2.7 (2.6), pokojninski sklad osebja 17.5 (17.25), razna pasiva 478.96 (464.8) milij. din.

Bilanca kaže znatno naraščanje tujih sredstev banke na raznih tekočih računih. Ta postavka je že presegla vsoto 6.152 milij. din, dočim je v začetku leta znašala komaj 2.8 milijarde dinarjev. To so kapitali, ki prihajajo v korist banki in njeni posojilni funkciji.

Uredba o meljavi. Iz Belgrade poročajo, da je v nekaj dneh pričakovati uredba o meljavi in standardizaciji moke, kjer je ta uredba že dokončno izdelana. Z uredbo niso določeni tipi moke, temveč je dano ministru trgovine in industrije pooblastilo, da uredi to vprašanje. Ni še torej gotovo ali bomo imeli eno ali tri vrste moke.

Državne finance. Po podatkih finančnega ministrstva so znašali državni dohodki meseca junija letos 1.069.3 milij. din (proračunska vsota 1.013.0 milij.). Največji presežek v primeri s proračunom izkazujejo posebni neposredni davki. Tudi trošarine in takse so dale več kot proračunano. Državni izdatki znašajo 1.056.8 milij. din (proračun 1.243.5 milij. din). Skupno so naši državni dohodki od 1. aprila do 30. junija, torej v treh mesecih 2. četrtletja 1940 3.209.8 milij. din, dočim je znašal proračun za to dobo 3.045.1 milij. din. Državni izdatki pa so znašali 2.946.9 milij. din (proračun 2.841.8 milij. din). Dosedaj je torej izkazal presežek v znesku 262.9 milij. din.

Preureditev stabilnih industrijskih motorjev. Objavili smo že sporočilo, da se morajo vsi stabilni industrijski motorji do dne 1. septembra letos preurediti iz dosedanjega bencinskega na pogon z domačimi gorivi. Pisali smo tudi, da rok najbrže ne bo podaljšan. Sedaj pa o tej stvari zopet piše tudi »Jugoslavanski kurir«, ki pravi, da bo ta rok najbrže podaljšan do 1. januarja 1941.

Opozorilo uvoznikom, katerih blago se nahaja v Italiji. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino obvešča

vse uvoznike, ki imajo blago v Italiji, pa ga doselej niso mogli uvoziti, da naj ne poverjajo svojega blaga osebam, ki nudijo svoje usluge in intervencije pri italijanskih oblasteh za oprestitve blaga proti nagradi, temveč naj dajo nalog svojim odjemnikom v Italiji, naj se obrnejo z obrazloženo predstavo ter potrebnimi listinami na Ministrstvo za zamejstvo in valute, glavno ravnateljstvo za izvoz, obenem pa naj prepis omenjene predstave pošljejo našemu trgovinskemu atašeju v Rim.

Banka bratje Turkovič, Zagreb. Zaradi napačne objave v Službenem listu banovine Hrvatske smo navedli, da je banka laneko leto zaključila brez dobička, iz popravka v službenem listu banovine Hrvatske »Narodnih novinah« pa je razvidno, da je znašal lanski čisti dobiček 0.051 milij. din (leta 1938 0.057 milij. din).

Krapinska tekstilna industrija, Zagreb. Glavnica 2.0, bilančna vsota 105 (14.5), čisti dobiček s prenosom 0.56 (0.46) milij. din.

Družba za elektrotehniko in trnica kablov, Zagreb. Glavnica 6.0, bilančna vsota 26.77 (25.9), bruto dohodki 4.7 (4.36), čisti dobiček brez prenosa 0.8 (1.3) milij. din.

Jeklarina grofa Thurnskega v Ravnah, Belgrad. Za prokurista je imenovan Anton Korošec, uradni družbe v Belgradu, za pooblaščenca pa Bogdan Brkljan.

Prodaja smrekovega in jelovega tehnično porabnega lesa. Ravnateljstvo gozdov v Ljubljani razpisuje za 29. avgust prvo (v primeru neuspaha za 9. september) dražbo v 15 skupinah okoli 7.400 plm smrekovega in jelovega tehnično porabnega lesa, ki ga je izdelala v lastni režiji v drž. gozdu Martinček. Vsaka skupina lesa se smatra kot poseben dražbeni objekt. Izključna cena za vso množino 1.634.300 din.

Nova delniška družba. Ban donavske banovine je odobril ustanovitev delniške družbe »Trgovina s surovinami« v Senti. Osnovna glavnica znaša 2 milij. din, vpis delnice je od 16. avgusta dalje, ustanovni stroški znašajo na delnico 30 din. Ustanovni občni zbor bo 25. avgusta 1940.

Zvišanje glavnice. Na običnem zboru delničarjev Kranjske industrijske družbe dne 18. maja je bilo sklenjeno zvišati glavnico od dosedanjih 90 na 120 milijonov din z izdajo 200.000 novih delnic po 150 din imenske vrednosti. Nove delnice se ponudijo stari delničarjem v razmerju 3:1. Podpisniki morajo za vsako novo delnico plačati 15 din v gotovini in to vplačilo se dopolni na imensko vrednost iz družbenih rezerv v znesku 27 milijonov din, ki so nastale ob valorizaciji leta 1926. Vpisni rok za nove delnice je do vstopa 10. septembra pri blagajni družbe, Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ter pri Donavski banki v Belgradu.

Vodovod v Slovenski Bistrici. Za 28. september je razpisana licitacija za dobavo litoželeznih vodovodnih cev, fasonskih kosov in armature za vodovod v Sl. Bistrici. Proračunska vsota 637.684 dinarjev.

Javna prodaja. V sredo dne 21. avgusta 1940 bo na ljubljanski borzi javna prodaja 4000 prostorninskih metrov celuloznega lesa, in sicer ob 12 dopoldne v borzni dvorani.

Gospodarski bilten ravnateljstva za zunanjo trgovino. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je sklenilo ustaviti nadaljnje izhajanje biltena za zunanjo trgovino, ki je izhajal dnevno že tretje leto, od začetka 1938. Gospodarski bilten bo prenehal izhajati dne 31. avgusta 1940. Naročniki, ki so plačali bilten do konca leta 1940, bo presežek do konca leta ravnateljstvo računalo kot naročnino za Glasnik ravnateljstva.

Volna iz Turčije. Iz Belgrade poročajo, da so turški delegati ponudili naši tekstilni industriji 250 tisoč kilogramov anatolske volne in 750.000 kilogramov »mohair« volne, za anatolsko volno I. zahtevali 36, II. pa 33 din za kg. Cene so razmeroma zelo visoke.

Združenje kinematografskih podjetnikov dravske banovine v Ljubljani. Nedavna uredba ministrskega sveta o izpremembah in dopolnitvah obrtnega zakona ne določa pristopa kinematografskih podjetnikov v Slovenijo k posebnemu združenju, ki naj bi se ustanovilo za vse pokrajine izven banovine Hrvatske v Belgradu. Združenje v Ljubljani obstoja že od leta 1936 ter bo ostalo še naprej, ker se navedena uredba na njega ne nanaša.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 4288 milij. din v primeri s 9014 in 756 milij. din v prejšnjih tednih.

ŠPORT

Konjske dirke in concours hippique

Rekordno število obiskovalcev

Maribor, 15. avgusta.

Ob izredno lepem vremenu so se na praznik, v četrtek, dne 15. t. m. vršile na dirkališču na Tez-nem konjske dirke in Concours hippique, ki jih je priredilo mariborsko kasaško društvo. Nad šest tisoč ljudi je prisostvovalo tem dirkam in z napetostjo sledilo posameznim točkam. Med udeleženci smo opazili pokrovitelja dirk g. mestnega župana dr. Alojzija Juvana, oba okrajna glavarja dr. Šiško in Eileza, poveljnika mesta g. generala Guloboviča, polkovnika Kilerja, podpolk. Maslača, tajnika g. bana dr. Jožeta Kovčiča, upravnika carinarnice g. Miciča, poveljnika orožniške čete g. majorja Sošica in druge.

Prve dirke Karla Pachnerja so se udeležili samo štirje dirkači. Praga je merila 1000 m. Prvo mesto je zasedla sedemletna kobila Krka Staja Bijenika v kilometrskem času 1:37. Nato je sledila dirka Ljutomer, katere se je udeležilo devet dirkačev. Praga je merila 2100 m. Prvo mesto si je priborila triletna kobila Mojca Ivana Lipeja v kilometrskem času 1:37.2, drugo mesto triletni žrebec Splendid iz Ekonomije Vukomerac v kilometr. času 1:35.4. V drugi dirki Karla Pachnerja je zasedla prvo mesto Krka v času 1:35.1. Končni izid te dirke je: 1. Krka, 2. Jasna, 3. Tilde in 4. Dizma.

Nato je sledila dirka za jugosl. kasaški Derby. Kakor že omenjeno, si je tukaj priboril prvo mesto štiriletni lisasti žrebec Senor Karla Weitzla v kilometrskem času 1:32.5. Te dirke se je udeležilo 12 dirkačev. Na tej dirki so tekmovali samo štiriletni v kralj. Jugoslaviji rojeni in odgojeni konji, ki še niso zmagali v inozemstvu.

Nato je sledila dirka »Ljubljana«, ki pa se je morala razveljaviti, ker sta dva vozača s svojimi vozili trčila drug v drugega. Pri ponovni dirki si je priboril prvo mesto sedemletni konj Orlov mariborskega mesarja Franca Filipiča v kilometrskem času 1:36.5. Praga je merila 2200 m. Te dirke se je udeležilo šest dirkačev.

Sledila je nato spominska dvoprežna dirka Rudolfa Warren-Lippita. Dolžina proge je znašala 2800 m, udeležili so se je le trije dirkači. Iz te dirke je šel kot zmagovalce Franc Filipič s parom Orlov-Janko v kilometrskem času 1:44.2.

Med dirkami so bile tekme »Concours hippique«. Prva tekma je bila tako imenovano uvodno skakanje kat. P za začetnike. Ti konji so imeli preskakovanje prepon v višini do 1.10 m. Prvo mesto si je priboril devetletni konj Bobi, ki ga je jahal por. Djurič A. brez napak v času 1.01. Pri skakanju na »Srečo« kat. S. skače konj tako dolgo, dokler ne napravi kakšne pogrške. Maksimalni čas skakanja pa je dve in pol minute. Prvo mesto si je priboril osemletni konj Margon s 27 preskočenimi preponami v maksimalnem času 2:30. Tega konja je jahal kap. Klobučasič. Drugo mesto je zasedel ob splošnem navdušenju občinstva s 25 preskočenimi preponami v isto tako maksimalnem času že osi-veli 55 letni major A. Pugočnikov na devetletni kobili.

Kot zadnja se je bila galopna preponska dirka na 1000 m dolgi progi. Začetku so se pojavili štirje jahači, vendar sta dva med dirko padla s konja. Prvo mesto je zasedel konj Kometa, last inž. M. Westna z jahačem Kovačem iz Celja v času 1:55. Za stave je bilo le malo zanimanja.

V nedeljo, dne 18. t. m. se bodo kasaške dirke nadaljevale, ravno tako tudi Concours hippique.

Ilirija — Jadran 66:42

V plavalnem dvoboju med našo Ilirijo in Jadranom, ki je bil v Splitu, so naši plavalci in plavčice odnesle krasno zmago. Ta plavalna prireditve je bila na višku in zato marsikdo težko pričakuje povračilno srečanje, ki bo prihodnji petek v Ljubljani. V naslednjem prinašamo rezultate, ki so bili doseženi v Splitu:

400 m prosto moški: 1. Scarpa (Ilirija) 5:22.3, 2. Puljo (Jadran) 5:24.5, 3. Belotti (J).
100 m prosto ženske: 1. Beara (J) 1:14.8 (boljše od jugoslovanskega rekorda), 2. Finc Draguša (Il) 1:15.0, 3. Keržan (Il), 4. Stipanović (Jd).
100 m hrbtno moški: 1. Pelhan (Il) 1:14.9, 2. Pestevšek (Il) 1:16.4, 3. Bakašum, 4. Perfeta (Jd).
200 m prsno ženske: 1. Martin (Il) 3:29.6, 2. Finc Saša (Il) 3:37.8, 3. Stipanović, 4. Ivantič (Jd).
100 m prosto moški: 1. Pelhan (Il) 1:02.2, 2. Petrone (Jd) 1:02.3, 3. Scarpa (Il), 4. Tresič-Pavičič (Jd).
100 m hrbtno ženske: 1. Beara (Jd) 1:29, 2. Finc Saša (Il) 1:31.2, 3. Bradac (Il), 4. Frančeski (Jd).
200 m prsno moški: 1. Cerer (Il) 2:48.7, 2. Herzog (Il) 3:01.5, 3. Paškeš (Jd), 4. Nonweiler (Jd).

Stafeta 4x100 m prosto ženske: 1. Ilirija — (v postavi Finc Saša, Martin, Keržan, Finc Draguša) 5:22.2, 2. Jadran (Sidar, Petković, Radica, Beara) 5:22.4.

Stafeta 4x200 m prosto gospodje: 1. Ilirija (Pestevšek, Mihalek, Cerer, Pelhan) 9:56.8, 2. Jadran (Frančeski, Belotti, Puljo, Petrone) 10:12.

ZFO

Prvi dan telovadnih tekem ZFO

Danes se nadaljujejo zanimive telovadne tekme za prvenstvo vrst in posameznikov ZFO za l. 1940. Današnji dan bo še prav posebno zanimiv, saj bodo nastopili najboljši v svojih poljubnih vajah. Spored današnjega tekmovanja je naslednji:

Od 7. do 12. ure:
1. Redovne proste in orodne vaje za srednji oddelek.
2. Redovne, proste in orodne vaje za višji oddelek.
3. Tekme mladcev za prvenstvo po samesnikov v deseterboju.
Od 9. do 12. ure:
4. Poljubne vaje na orodju, starejši člani.
5. Drugi del obveznih orodnih vaj, poljubni skoki čez konja in poljubne proste vaje (nekaj tekmovalcev) za deseterboj in dvanajsterboj.
Od 15. do 18. ure:
6. Poljubne vaje na bradlj, krogji, konju z ročaji, drugo, poljubna prosta vaja (ostali tekmovalci) za deseterboj in dvanajsterboj.
Po končanih tekmah je razdelitev daril, plaket in diplom posameznim zmagovalnim vrstam in posameznikom.

Nadaljevanje tekem ZFO na Stadionu

Ljubljana, 17. avgusta.

Danes popoldne so se pričele letošnje telovadne tekme Zveze fantovskih odsekov. Tekmovali so člani v nižjem oddelku vrst, mladci v tekmi vrst, mladci posamezniki za deseterboj, člani dvanajsterbojnik in deseterbojnik, starejši člani pa so

absolvirali prvi del obveznih orodnih vaj ter lahko-atletski del tekem. Tekme seveda še niso končane, ker se precej vrst danes še ni udeležilo tekem in pridejo še jutri na vrsto, ostali del se bo pa zaključil tudi šele jutri.

V današnjem srečanju so pokazale nekatere vrste in posamezniki, da so se pridno pripravljali za letošnje tekme. Manjka pa seveda več priznanih vrst in posameznikov, ki so v vojaški službi in se letošnjih tekmah niso mogli udeležiti. Tako manjka več naših vrhunskih telovadcev, ki so se šele vrnili iz vojaške službe in se niso mogli pripraviti za letošnje tekme. A ti, ki so danes nastopili, so pokazali prav lep napredek, zlasti se je odlikoval Natlačen Fric, ki je z največjo preciznostjo in eleganco izvajal najtežje vaje.

V naslednjem prinašamo današnje rezultate tekem:

Nižji oddelek vrst:

1. Št. Vid-Skof. zavodi	767.20 točk = 91.34%
2. Dob	765.65 točk = 91.15%
3. Ljubljana-Rok. dom	757.40 točk = 90.17%

Vrste mladcev:

1. št. Vid-Skof. zavod	782.40 točk % 93.15%
2. Dob	691.75 točk = 82.35%

Današnji vrstni red se bo seveda pri jutrišnjih tekmah lahko še spremenil, ker pridejo na tekme še nove vrste, ki se današnjih tekem niso mogle udeležiti.

Jutrišnje tekme bodo dosegle svoj višek v poljubnih vajah, katere bodo izvajali popoldne naši najboljši telovadci.

Zagrebska šparta v Ljubljani

Zaradi nenadne odpovedi prijateljskega srečanja s HASK-om v Zagrebu je vodstvo SK Ljubljane povabilo v goste renomirano moštvo SK Šparte, prvaka I. razreda zagrebske podzveze. Vodstvo kluba se trudi, da nudi svojemu pomlajenemu moštvu čim več treninga, kljub žrtvam in deficitom, ki jih pokrivajo požrtvovalni člani od tekme do tekme. Že tekma na praznik je nudila tudi najbolj razvijenim gledalcem precej športnega užitka. Moštvo se mora uigrati, vodstvo pa sestaviti standard team, ki naj bi zastopal belo-zelene barve v predstoječem prvenstvu. Ker je današnji nasprotnik znan po svoji dobri formi tudi v Ljubljani, pričakuje vodstvo kluba, da ga bo v delu pomagalo tudi športno občinstvo s svojim obiskom na igrišču. Glavna tekma se začne ob 17. predtekmo pa bodo igrali SK Mars jun. in juniorska garnitura Ljubljane s početkom ob 16.

Motorne dirke na Podutiku kažejo veliko zanimanje vozačev, ker so vsi slovenski in hrvatski klubi poslali vozače, da pomerijo svoje sile na tej progi, ki ima v sebi vse pogoje čestne in gorske dirkalne proge. Glavni borbeni moment bo pospešen, ker ne štartajo vozači posamezno, temveč v skupinah. Dirka se prične ob poltrih popoldne in naprošamo občinstvo, da pride točno, ker je letos prvič prevzela rediteljsko službo žandarmerijska šola drav. žandarmerijskega polka in ne bo dovoljeno prestopanje dirkalne proge in hoja po progi med dirkalnim časom. Vstopnina je zelo nizka in so s tem podani vsi pogoji, da vsak posameznik pripomore k izpolnitvi devize: Narod brez motoristov je narod brez bodočnosti. Start dirkačev je pred meščansko šolo v Dravljah. Proga je dolga 7 in pol kilometra in gre skozi Delnice čez hrib in navzdol v Podutik skozi Koseze mimo Carmana in gasilskega doma nazaj pred meščansko šolo. Nastopile bodo vse kategorije od najmanjših do največjih motorjev.

Maeki je zopet na poti zboljšanja

Taisto Maeki, finski svetovni rekord izven forme, je dokazal pri finskih prvenstvih, da mu je oster trening, ki ga ima za seboj, zlasti na kratkih progah, le prinesel uspeh. Maeki je namreč forsiral kratke proge, da bi postal hitrejši. Sedaj je startal na 10.000 m in je na veliko veselje Fincev zmagal s prepričevalno zmago. Zmagal je v času 31:13.2 min. ter je tolkel v končni borbi atleta Laihoranta, ki je prišel na 31:14 min. Maekijev čas je z ozirom na razmere izredno dober. Za zmago na 5000 m pa vsekakor še ne bo zadostoval omenjeni uspeh, ker so tu Švedi hitrejši.

Od drugih rezultatov, ki so bili doseženi ob tej priliki, bi omenili naslednje: Lahdemeški je skočil s palico v višino 4.12 m in je s tem dosegel najboljši evropski rezultat. V skoku v višino je dosegel stari borec Kaempe 1.96 m, kar je brez dvoma dober skok. Kainlauric je pretekel 800 m v času 1:54 min. Olkinuora, ki je po daljšem času zopet enkrat startal, je zmagal v teku na 5000 m v času 15:19.6 min., kar je zelo dober čas za smučarja. Storskrubb je ponovno dokazal, da je razred zase v teku na 400 m čez zapreke, za katero progo je rabil 55.3 sek. in pustil začetka atleta Virta, ki je rabil za omenjeno progo 55.8 sek.

Izleti SPD v septembru

Izlet planincev na Triglav, katerega je organiziralo Slovensko planinsko društvo, osrednje društvo v Ljubljani v času od 1. do 4. t. m. je bil zaključen v največje zadovoljstvo 28 udeležencev, od katerih jih je bilo 13 prvič na Triglavu. V mesecu septembru priredi SPD dva izleta, in sicer: na Krvavec v nedeljo dne 1. septembra t. l. Odhod z avtobusom iz Ljubljane izpred evangelijske cerkve ob 6. uri zjutraj, prihod v Sangrad pri Cerkljah ob 7. uri, takoj nadaljevanje poti skozi Stiško vas do Doma na Krvavcu, odkoder bodo napravili planinci manjše izlete v okolico Krvavca. Popoldne ob 16. uri sestop v dolino, ob 19. uri odhod iz Sangrada, kjer čaka avtobus. Planinci, ki se zanimajo za navedeni izlet naj se nemudoma prijavijo v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I, najkasneje pa do četrtega dne 29. avgusta t. l. — V Kamniške planine priredi SPD izlet v času od 31. avgusta do 3. septembra t. l. Odhod iz Ljubljane v soboto ob 16.10 v Kamnik ter do večera v Dom v Kamniški Bistrici. V nedeljo zjutraj odhod skozi dolino Bele čez Presedelj na Korosko, kjer bo ta dan proslava slovesne otvoritve nove pešpoti na Ojstrico, popoldne preko Planjave v koč v Jermanovih vratih. V ponedeljek mimo Brane in Skute v Cojzovo koč, popoldne

Mežiška dolina v stari in novi zgodovini

Ob 50 letnici posvetitve župne cerkve Device Marije na Jezeru

Prevaljska župnija Device Marije na Jezeru praznuje danes petdesetletnico zidave in posvečenja sedanje župne cerkve. Ob tej priliki je umestno, da pogledamo nekoliko v preteklost te župnije.

Mežiška dolina je bila obljubljena že v dobi Rimljanov. O tem priča prav zgornji rimski sarkofag pred Brancurinom gostilno v Dobli vasi. Tudi ime Prevalje je baje latinskega porekla. O krščanstvu iz te dobe pa v teh krajih ni sledu.

Tudi o naselitvi naših prednikov v Mežiško dolino ne vemo nič podrobneje. Pokristjanjenje naših krajev se je vršilo iz Solnograda. Prve župnije so se tu ustanovile v 9. in 10. stoletju. Vsa Mežiška dolina je spadala tedaj v pražupnijo Šmihel nad Pliberkom. Zaradi oddaljenosti od župne cerkve so nastale po posameznih krajih te obširne župnije male skromne cerkvice, imenovane »kapelice«, kjer so župniku podrejeni duhovniki (»kapelani«) vodili dušno pastirstvo; a krščenje se je vršilo vedno le v župni cerkvi, tako da lahko smatramo krstni kamen za poglavitni znak župnijske cerkve.

Krščenje se je vršilo v prvih časih običajno le ob sobotah zvečer. Spomin na ono davno dobo je še slovesno zvonjenje vsako soboto popoldne, s katerim se naznanja »nedel«. Takrat so namreč krščevali večino odrasle katehume.

Iz šmihelske pražupnije se je kmalu izločil Pliberk, kjer se je ustanovila samostojna župnija, ki je segala do Dravograda to in onstran Strojne, torej je obsegala tudi prevaljsko kotlino. Med letom 1106 in 1154 so se izločile iz pliberške nadžupnije Libeliče. Delokrog libeliške fare je na jugu segal preko Strojne tudi v Mežiško dolino. Se do danes se je ohranil v ljudskem izročilu spomin, da so spravljalj mladiče iz prevaljske okolice v Libeliče. Kaj čuda, če so morali med potjo večkrat počivati in celo prenočevati, na kar spominjajo »erperge« pri kmetu Čuježu.

Cerkve Device Marije na Jezeru se omenja v listinah prvič leta 1302. Leta 1335 pa navajajo listine to cerkev že kot samostojno župnijo z imenom Sv. Marija nad Guštanjem. Segala je od Strojne do Uršle gore pa še čez in od Bentelane, takratne pliberške podružnice, do Kotelji, kjer je bila tedaj podružnica pražupnije Smartno pri Slovenjem Gradcu. Da je imel dušni pastir od časa živeti, je izročil samostan v Dobli vasi, ki je bil lastnik vse te pokrajine (kmetje so bili njegovi podložniki) župniji obširna zemljišča kot nadarbinio. To je današnje farovško polje, ki vzbuja marsikomu čisto po nepotrebnem skomine.

Le malokaj je znanega iz prvih časov te župnije. Tudi o nastanku šestih podružnic, ki spadajo danes k tej župni cerkvi, ni nič zapisanega. Nekateri važni dogodki v daljnem svetu so gotovo odjeknili tudi v njenem duhovnem življenju. Tako je n. pr. bila leta 1461 v oglejskem patriarhatu, čigar območje je segalo do Drave, ustanovljena ljubljanska škofija, ki je sprejela v svoj delokrog z velikovškimi okrožjem tudi pražupnijo Šmihel z njenimi hčerkami in je tako prišla tudi naša župnija pod ljubljansko vladikovino. Po tem je umljivo, kar nepoznavalec razmer osumi, da je namreč ljubljanski škof Tomaž Hren posvetil cerkev na Uršiji gori in istotam birmal tudi marsikatero župljano prevaljske fare.

Od leta 1641 dalje so znana imena (a večinoma le samo imena) župnikov te župnije. Eden najznamenitejših med njimi je gotovo Gašper Pilath, ki je pavel prevaljske ovčice v letih 1678 do 1706. Za njegovega župnikovanja je bil postavljen in blagoslovljen veliki oltar sv. Volbenka v zgornji leški cerkvi, o čemer priča še ohranjen napis za tem oltarjem. Pilath je ustanovil tudi bratovščino sv. Jožefa in Brezmadežne Marije Device (prethodnico družbe sv. Družine). Ohranjen je še star imenik te družbe, ki je imela v svojih vrstah prav mnogo članov, med njimi tudi odlične plemiče iz guštanjkih gradov. Pozneje je bil Gašper Pilath prošt v Dobli vasi. S svojo dijaško ustanovo je omogočil študij marsikateremu dijaku prevaljske župnije. Žal, je ta ustanova postala žrtev svetovne vojne.

Po letu 1700 se je ločila iz prevaljske župnije guštanjška kuracija ter postala samostojna fara. Velike cerkvenopolitične reforme cesarja Jožefa II. so imele svoj vpliv tudi na prevaljsko župnijo. Z ustanovitvijo jožefinskih župnij na Strojni in v Javorju se je zaokrožilo in precej zmanjšalo ozemlje župnije. Skoraj bi prišlo tudi do ustanovitve samostojne župnije pri cerkvi sv. Ane na Lešah. Preprečil je to namero prošt v Dobli vasi s svojim poročilom, da na Lešah župnija ni potrebna, ker tam bivajo večinoma le ogljarji, ki morajo

rajo itak pogosto hoditi v dolino po življenjske potrebnosti. — Jožefinska reforma je prestavila leta 1786 tudi meje škofij, tako da je celjsko in velikovško okrožje z Mežiško dolino in seveda tudi s prevaljsko faro pripadlo lavantinski škofiji, a le za dobrih 60 let.

Svetla točka iz te dobe so spomini na Slomška. V svojem dnevniku opisuje Slomšek svoja potovanja v letu 1833 do 1838, ko je bil spiritual v celovškem bogoslovju. Tam beremo, da je potoval leta 1834 iz Mežice čez Plat in Jankovec (torej ob južnem robu prevaljske župnije) na Uršljo goro. Dobesedno piše: »Prepričal sem se, kako težavna pota ima prevaljski kaplan pri previdenju belnic.« Prav skozi Prevalje pa je šel in se tam tudi nekoliko pomudil, ko je 27. IX. 1837 potoval (seveda peš) iz Slovenjega Gradca proti Celovcu. Gotovo je hodil ta svetniški mož tudi še pozneje kot lavantinski škof po prevaljski župniji, ki je bila v njegovi škofiji, ko je birmoval in posvečal cerkve (n. pr. strojno leta 1848). — Leta 1859 je prestavil sedež vladikovine iz St. Andraža v Maribor. Tedaj so uredili meje škofij po mejah avstrijskih dežel. Tako je bilo vse velikovško okrožje priklopljeno krški škofiji. Za Slovence je bil to v narodnostnem oziru hud udarec. Pravijo, da se je že tedaj odločil izid plebiscita, ki smo ga izgubili leta 1920 na Koroškem.

V začetku 19. stoletja so se zgodile v prej tako tihi in idilični prevaljski kotlini velike spremembe. Prvotno je bilo le okrog farne cerkve malo strnjeno naselje, sestoječe iz pol tučata kmečkih hiš s pripadajočimi gospodarskimi poslopji. Ker naselbina ni imela niti posebnega imena, so jo nazivali kratkoma Farna vas. Tam pa, kjer se danes stikajo prevaljske hiše ena ob drugi, so orali, kosili in pasli trije samci kmetje: Strojnik, Pahovnik in Zelar. Leta 1818 pa so našli na Lešah premog, ki so ga kmalu začeli prav pridno kopati. V dolini so najprej zgradili cinkarno, pozneje pa železarno, ki se je kmalu razvila v cvetoče podjetje. Bilo je to v času, ko so se povsod okrog gradile železnice, na Prevaljah pa so kovali tračnice, ki so slovele po vsej

Evropi. Tudi skozi Prevalje se je gradila železnica iz Maribora proti Celovcu. Slovesna otvoritev te proge je bila 9. junija 1863. V prej tako tiho in mirno dolino je prihrumel trušč sveta. Od blizu in daleč so prihajali delavci in se naselili z družinami v novih hišah, ki so rasle iz tal kot gobe po dežju.

Castitljiva stara župna cerkev je postajala stalno naraščajočemu številu prebivalstva vedno bolj tesna. Jedva tretjina vernikov je imela ob nedeljskih božjih službah v njej prostora. Toda za zidavo nove cerkve je potrebno marsikaj, predvsem pa vztrajnega in odličnega voditelja. In takega moža je božja previdnost Prevalčanom naklonila v župniku dr. Antonu Müllerju, ki je prispel na Farno leta 1883. Ko je videl veliko potrebo povečanja cerkve, se je koj lotil priprav. Začel je iskati denarne virov. Najprej se je napolnil k mogočnikom: k vodstvu prevaljskih podjetij, k županu in občinskemu svetu, toda povsod je slabo našel. Pa to ga ni uplašilo, pač pa še bolj podžgalo v njegovem sklepu, da je zaklical: »Ne potrebujem vas!« V zaupanju na Boga in darežljivost faranov se je lotil sam velike zamisli. Načrte za novo cerkev je izdelal stavbenik domačin, takratni posestnik Doblega dvora Peter Madille, ki je zgradbo tudi dovršil z velikimi osebnimi žrtvami. Spomladi leta 1890 so porušili staro cerkev in pričeli z gradnjo nove. Le zvonik in veliki oltar stare cerkve pod zvonikom (v današnji kapelici) sta še ostala od prejšnje cerkve, ki je imela smer zahod-vzhod in bila tako dolga kot je sedanja široka. Glavna vrata so bila tam, kjer je sedaj v dolbina za blagoslovljanje vode (pod stopnicami na pevski kor).

Kljub zabavljanju s strani nekaterih fužinarjev, ki so hujskali: »Sam si naj postavi 'beršt' (delavnico), če ga hoče imeti,« je bila verna za zidavo pri nižjih slojih prebivalstva vendarle vse hvalje vredna. Kmetje so pridno darovali in dovajali stavbni les. Rudarji in fužinarji pa so po svojih močeh prispevali v denarju. Navadno sta vsak plačilni dan stala pri blagajni po dva delavca s klubom v rokah in pobirala prispevke, pa seveda silila tudi marsikako pikro zbadljivko. Pri rudar-

Danes bo blagoslovljeno postajno poslopje Otoče-Brezje

Ni je postaje v Sloveniji in na deželi, ki bi imela v poletnih mesecih ob nedeljah toliko osebnega prometa, kakor ga ima postajališče Otoče, kjer izstopajo romarji, ki hočejo k Mariji Pomagaj na Brezje. Dolga leta so tekla prizadevanja, naj bi se glede na pomen postajališča Otoče preuredilo tamonjske skromno železniško poslopje in zgradila postaja, ki bi odgovarjala potrebam tisočev in tisočev potnikov. Ljubljanska železniška direkcija je letos to veliko in lepo delo dokončala in danes bo novo postajno poslopje slovesno odprto in blagoslovljeno. Ob 8.25 se pripeljejo številni gostje, ki bodo sodelovali pri otvoritvi postaje, takoj za tem pa jih pozdravijo zastopnik občine, rektor svetišča Marije Pomočnice na Brezjah in direktor državnih železnic v Ljubljani. Ob 9 bo blagoslovitev postajnega poslopja in Marijinega svetišča in nato otvoritev postaje in ogled poslopja. Ob tričetrti na deset krenejo gostje na Brezje, kjer bo ob desetih služba božja na prostem.

Z današnjim dnem ne bo ustrezno le Otočam in prebivalstvu bližnje okolice, ki je moralo hoditi na postajališče Otoče, ampak ogromni večini slovenskega ljudstva, ki skoraj redno vsako leto vsaj po enkrat prihaja na Brezje. Marsikdo od priletnih romarjev, ki zvesto vsako leto obiskujejo Marijo Pomočnico na Brezjah, se morda še spomni, da pred 70 leti, ko je stekla železnica leta 1870 proti Goronjski postajališči Otoče še ni bilo. Sebe polnih 20 let, to je okrog leta 1890, je bila postavljena na nasprotni strani proge lesena baraka, ki je za tedaj bila skromno postajališče za romarje. Od tedaj naprej postajališče ni doživelo nobenih sprememb do svetovne vojne. Velikanski železniški promet v letih 1914 do 1918 pa je zahteval, da se je pri Otočah na-

pravilo izogibalščje. Tedaj je bil tudi postavljen leseni prometni urad in čakalnica na nasprotni strani proge, kakor je bila prvotna lesena baraka. Ta leseni prometni urad in čakalnica pa zopet nad 20 let spremenja romarje in sta odslužila šele danes, ko bo blagoslovljeno novo postajališče. Stari prometni urad in čakalnica, ki sta bila premaknjena za okrog 250 metrov stran od glavne poti, ter pomankanje prostora na peronih in pred postajališčem pa sta delala velike preglavice domačinom in romarjem, ki so z vsakim letom prihajali v vedno večjem številu. Zato ni nič čudnega, če so se kmalu po zidnjenju začele prizadevali občine kakor tudi zasebniki, da bi se postajališče zopet premaknilo na staro mesto in da bi se povečalo. Toda zaradi raznih notranjih in zunanjih ovir vsa ta prizadevanja dolgo časa niso rodila uspeha.

Sele ko sta leta 1936 vzela akcijo v roke domačina g. župnik Hafner in g. Markelj, ter agilno tujskoprometno društvo Brezje, katere so podpirali tudi očetje frančiškani, se je akcija začela zares uspešno kazivati kljub temu, da so nekateri domačini pokazali nepojmljivo nasprotovanje. Po dolgotrajnih in mnogih pogajanjih je prevzela glavno breme nase železniška uprava, ki je kljub težkim gmočnim razmeram ustvarila na Otočah prav gotovo eno izmed najlepših postajališč v vsem svojem območju. Celotna ureditev postajne zgradbe je tako dobro premišljena, da zasluži samo pohvalo. Posebno priznanje pa zasluži veliki in prostorni peron, ki bo omogočil ob velikem navalu neprimerno bolj ugodno vstopanje in izstopanje. Končno ne smemo pozabiti, da je šele z današnjim dnem dobilo postajališče tudi edino pravilno ime **Otoče-Brezje**.

Velik festival belokranjskih narodnih iger

se pripravlja v Metliki za 7. in 8. september

Lansko leto so prvič naši Belokranjci pokazali svetu v večjem obsegu svoje narodne igre in običaje. Na festivalu v Crnomlju in pozneje v Mariboru so nastopile narodopisne skupine iz Adlešev, Crnomlja, Dragatusa, Metlike, Predgrada in Vinice ter prikazale vsaka narodna obredja in ples iz svojega domačega kraja. Prvič je imel širši krog ljudi priliko videti zlasti veličastno obredje crnomalskega »Zelenega Jurija« in razne »kresnice«.

Metliški ples

Letos se Bela Krajina zopet pripravlja, da pokaže svetu del svojega narodnega zaklada. Topot bo belokranjski praznik dne 7. in 8. septembra v Metliki, kjer se že vrše temeljite priprave, da bo prireditelj dobro organizirana in da bo čim bolj izpadla. V Metliki bomo videli tudi še nekatere narodne igre, ki jih lani na crnomalskem festivalu ni bilo. Predvsem je tu omeniti nastop skupin iz Bojanec, Preloke in Starega trga. Tudi Predgrajci bodo svojemuo lanskemu programu dodali še dve koli. Zlasti pa bo vzbudil zanimanje nastop Zumberčanov iz Radatovičev s svojimi izredno zanimivimi kresnimi običaji.

Sporod festivala bo naslednji: V soboto, 7. septembra: kresovanje po metliških in zumberških običajih. V nedeljo, 8. septembra: dopoldne izleti po Beli Krajini; popoldne festivalska prireditev na Pungertju v Metliki.

Podrobnejši sporod prireditve same bomo še objavili.

Po prireditvi bo ljudsko slavlje po vzoru znane trilateralne zeganja.

Belokranjci pa bodo pri tej priliki pokazali tudi nekatere svoje domače izdelke, videli pa bomo tudi, kako se ti izdelki delajo.

Na prireditvi opozarjamo že danes naše čitatelje. Za obiskovalce festivala je ministristvo za promet odobrilo 75% popust pri vožnji na železnici; pripravljajo pa se skupni izleti s posebnimi vlaki in avtobusi.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri žolčnih kamnih in kroničnem vnetju žolčnega mehurja je treba piti štrikrat na dan 100–200 g ogrete vode Donat. Hitro pit!

Pri uporabi
NIVEA ULTRA OLJA

Vas sonce „porjavi“,
toda ne „opeče“!

jih so bili posebno vneti za novo cerkev Oserban, Jurač, Bervar in Engler, od fužinarjev pa so se odlikovali z veliko vmeno Drgljan, Kunc itd. Leški rudarji so zbrali toliko, da so sami kupili veliki lesteneec in oltarne svečnike. Župnik Müller pa je oseben prispeval k zidavi za tisti čas ogromno vsoto 20.000 kron.

Tako je ob odsotnosti velikih in s požrtvovalnostjo malih nastal veličasten hram božji, posvečen Mariji Devici Vnebovzeti. Cerkev ima tri ladje in je 31 m dolga, široka 23,75 m in v prezbitoriju 10,75 m visoka, v ladji pa 8 m. Kmalu sta bila postavljena tudi stranska oltarja; levega, ki je bil posvečen Zalostni Materi božji, so prevzele žene, desnega pa bratovščina Naše ljube Gospe presv. Sreca. Izdelava velikega oltarja s prelepim kipom Marijinega Vnebovzeta, obdanega od petih angelov, se je nekoliko zavlekla. Posvečen je bil veliki oltar šele leta 1897 že pod dr. Müllerjevim naslednikom Antonom Kesnarjem, ki je župnikoval pri novi cerkvi do svoje svetniške smrti dne 3. III. 1911. Ustvaritelj nove župne cerkve dr. Müller pa je umrl 17. XI. 1911 v Celovcu kot stolni prošt.

Osirotelo župnijo je leta 1911 prevzel župnik in poznejši dekan Matej Riepl, ki se je posebno trudil za notranjo izpopolnitev in oplešavo cerkve. Posebno pomembno delo je bilo izvršeno z elektrifikacijo cerkve, omogočeno po velikodušnosti Franca Lahovnika in požrtvovalnosti monterja Kencijana.

Preden končam te vrstice, naj omenim še monštranco, ki ima letnico 1616 in je torej poleg zvonika ter kapelice tretji nad vse dragocen spomenik iz starih časov. Kaj vse je ta monštranca že videla in doživela v teku nad tri sto let! Koliko oči jo je že gledalo, koliko rok prijemalo! Neke viharne jesenske noči so jo zločinske roke ukradle iz tabernakla in jo odnesle že daleč v sosedno državo. In vendar je danes spet na svojem pravem mestu, da hrani v sebi Najsvetejše — živega Boga — Stvarnika vesoljstva.

Nova cesta pri Novi Štifi

Povsod vlada med ljudstvom veliko veselje, kjer se gradi nova cesta, zlasti tam, kjer je bil kraj ločen od prometa. Nova Štifa na Dolenjskem je imela od svojega početka skozi 300 let le revno in strmo gozdno pot, po kateri je bil dohod pešcev in voznikov silno težaven. Z pred tremi leti začetno delo za novo cesto pa je počasi napredovalo, in so nekateri mislili, da je ne bodo dočakali. Le-

Gradnja ceste Lipovšica—Nova Štifa (zemeljsko delo)

tos pa je to delo doseglo pravi razmah — hvala za to naši banovini, predvsem g. banu dr. Marku Natlačenu, banovinskim inženirjem in vsem, ki so se za delo zavzeli.

Od junija meseca dalje je po 50 delavcev na dan zaposlenih pri gradnji te ceste. Pod pridnim nadzorstvom gg. inž. zlasti okr. inž. Vivode ter nadzorstvenih vodij Glihe in Držka gre delo urno izpod rok, in ako se bo tako nadaljevalo, upamo, da bo že to jesen doseglo vrh Nove Štife.

Nova cesta bo imela zvezo z banovinsko cesto, ki veže Sodražico z Ribnico, in se bo vzpenjala v serpentinah po hribu Nove Štife tako, da bodo vse vasi v okolici imele približno enako razdaljo do te ceste, da ne bo mogel nihče kaj prida ugovarjati, da ni speljana na pravem mestu.

Ker pa bo ta cesta prvovrstna, nam jo nekateri zavidajo. Toda pomniti je, da Nova Štifa ni samo božja pot, ampak tudi priljubljena izletniška točka, ki je bila vezana pred petimi leti z novo cesto na Veliko ali Travno goro, ki je zopet privlačel kraj za izletnike, športnike in hribolazce. Tako bo nova cesta povežala vse te točke in bo zato velikega pomena za prihodnost, naj bo že v kulturnem ali gospodarskem ali izletniškem in športnem oziru.

Razmere v soboški pletilnici

»Novine Slovenske Krajine« so objavile naslednje: Iz Zveze združenih delavcev: Z zadnjim našim člankom, s katerim smo apelirali na naše delodajalce, da naj že vendar enkrat uvidijo sedanji težki položaj delavstva in tudi temu primerno zvišajo plače, smo s tem zadeli v srčeno gnezdo. To nam nazorno pokaže zadnja izjava Cvetičevih delavk v časopisju, kjer je podjetnik Cvetič objavil tielo značilno izjavo. Kako je prišlo do te izjave, sedaj ne bomo razpravljali, vendar vsak, kdor je čital to izjavo, si sodbo lahko sam ustvari. Nasproti tej izjavi, da Cvetičevo podjetje najboljšje plačuje delavke, moramo resnici na ljubo izjaviti, da še ni preteklo en mesec, ko smo morali ravno pri tem podjetju intervenirati ker obratna zaupnica ni došla plače, s katero bi dosegla vsaj minimalno mezd po banovi uredbi. Kako solidno je to podjetje napram delavcem, nam tudi kaže preiskava Inšpekcije dela, katere je v tem podjetju našla vse v »najlepšem« redu in v sled tega »najlepšega« reda se bo proti podjetju uvedlo kazensko postopanje, kakor je to razvidno iz poročila Inšpekcije dela. Kljub vsej ogroženosti naših delodajalcev, moramo ponovno apelirati na nje, naj vendar uvidijo težki položaj delavstva in vsaj nekoliko zvišajo plače delavstvu, saj je vsakomur znano, da je ravno pri nas draginja tako narasla, da prekaša celo ostala več mesta v Sloveniji, plače delavstva pa so skoro najnižje. Naša ZZZ se bo v borbi za poštene plače delavstva borila še naprej in se ne bomo ustrašili ne sikamiranj, ne groženj, pa tudi če nas označujejo »samimi hujskanci in pretijo z represalijami.

Ludviku Ruplju v spomin!

V torek smo izročili pri Devici Mariji v Polju materi zemlji zemeljske ostanke pokojnega kmetijskega strokovnjaka g. Ludvika Ruplja. Doma je bil v Izlakah pri Zagorju in se je posvetil kmetijski vedi. Postal je kmetijski uradnik že pri bivšem deželnem odboru in ko je deželni odbor med vojno kupil na Mali Loki na Dolenjskem zapuščeno gra-

ščinsko posest, so smatrali pokojnega kot najbolj primerne, da uredi in obnovi gospodarstvo na tem posestvu, ki je bilo že popolnoma opuščeno. Z vso ljubeznijo se je pokojni oprijel dela in v nekaj letih je bilo gospodarstvo urejeno, da se je na posestvo lahko naselila banovinska kmetijska gospodinjstva šola.

Ko je bivši oblastni odbor kupil enako razpadajočo graščino na Ponovičah, je bil zopet on izbran, da uredi in obnovi tudi to gospodarstvo, kar se mu je s podporo oblasti popolnoma posrečilo, da služi sedaj svojemuo namenu.

Zadnja leta je bil dodeljen kot kmetijski strokovnjak ljubljanskemu okrajnemu glavarstvu in je tudi tukaj z vso ljubeznivostjo šel na roko kmetiskemu prebivalstvu.

Ni bilo pokojnemu povsod postlano z rožicami, dasi jih je vedno gojil in negoval. Naletel je na marsikatero težko dnevo, ki jih je znal mirno in tiho prenesti. Vse življenje je bilo pokojnemu le delaven dan. Priden, skrben, zvest, razumen, ljubezniv, skratka, bil je v svojem poklicu res mož, kakršnih si še želimo v delu za napredek našega kmetijskega stanu. Naj mu bo Bog plačnik za vse, kar je storil več, kot je bil dolžan storiti. Vsi njegovi številni prijatelji mu kličemo zadnji: Zbogom!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 18. avgusta: 14. pobinkoština nedelja. Helena (Jelena), cesarica; Agapit, mučenec. Ščip ob 0.02. Herschel napoveduje lepo vreme.

Ponedeljek, 19. avgusta: Ludovik Tol., škof; Janez Eudes, spoznavalec.

Torek, 20. avgusta: Bernard, opat; Samuel, prerok.

Novi grobovi

† G. Josip Pretnar, posestnik in trgovec v Ljubljani, je 16. avgusta umrl v Cateških toplicah. Truplo so prepeljali v Ljubljano in bo pogreb v ponedeljek, 19. avgusta ob 4 popoldne v Zal, kapela sv. Nikolaja, na pokopališču k Sv. Križu.

† G. Mihael Dolžan, posestnik in prevoznik v Ljubljani, je včeraj ob 11 dopoldne mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v ponedeljek, 19. avgusta ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Borutova ul. 10 na pokopališču k Sv. Križu.

Naj jima sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

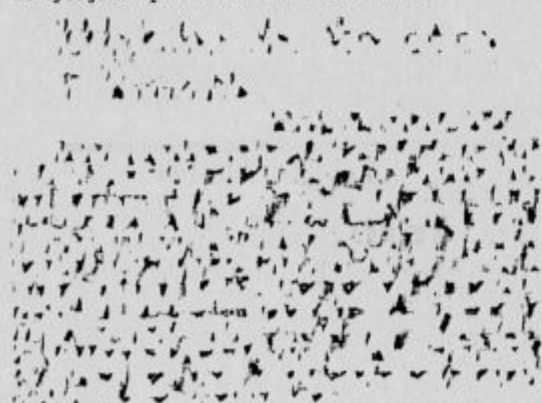
OBISKOVALCI »ZAL«

Vence, šopke itd., vedno sveže
Cvetličarna Šimenc Pavel, nasl.
Sv. Križ, poleg Zal — tel. 49-59.

Osebnosti

— Poročila sta se včeraj v trnovski cerkvi g. dr. Marjan Brečelj, odvetnik v Ljubljani, in gđ. Ančka Mele-Levarjeva, odlična članica ljubljanske Drame. Iskreno čestitamo!

— Na Brezjah sta se snoči poročila gospod Martin Janžek, prometnik na Vrhniki, in gosposodičnica Anica Požeg iz Poljčan. Obilo sreče in božjega blagoslova jima želimo na novo življenjsko pot in iskreno čestitamo!

Podpirajmo naše revne akademike!

Te dni je »Dijaško podporno društvo v Ljubljani« razposlalo prošnje vsem gg. duhovnikom ter članom slovenskega katoliškega akademskega starešinstva. Revna akademska mladina prihaja zopet pred vas s prošnjo, da ji pomagate v težkih letih študija, da ji prikočite na pomoč v veliki gmotni stiski, v kateri se nahaja.

Začetek šolskega leta je pred vrati. Treba bo misliti na vpis, na hrano, na stanovanje, na knjige. Toda zastavlja se povsod vprašanje denarja. Slovenski katoliški študent nima denarja. Naj vsaj malo spregovorijo številke. Od približno 550 slovenskih katoliških akademikov je nad 350 stalnih prosilcev pri Dijaškem podpornem društvu, ki bi brez podpor sploh ne mogli študirati, oziroma bi jim vsaj kolikor toliko reden študij bil popolnoma onemogočen. Nadalje z gotovostjo lahko postavimo trditev, da živi nad 150 slovenskih katoliških akademikov le od tega, kar dobe od podpornega društva in kar si zaslužijo sami. In slika uspehov, slika mentalitete takih ljudi? Kaj nas vprašujete? Če človek ne ve, kje bo jedel popoldne, kje zvečer, če ne ve večkrat, kje bo prespal noč — potem si lahko mislimo, da najlepše tako življenje ni. In sedaj poslušajte: v enomer prišepetavanje iz leve in desne o lepši in boljši bodočnosti, pa vendar vztrajnosti pri svojem — kaj morete zahtevati še več? Mislim, da so to ljudje, na katere mora biti narod ponosen. Vendar pozabiti jih, to bi bil greh! Podpirati revne slovenske katoliške akademike ni le naša socialna dolžnost, temveč je to dolžnost vsakega zavednega Slovenca sploh, torej vseobčna narodna dolžnost. Če si bomo Slovenci znali ohraniti akademsko mladino — bodoče narodove vodnike — za sebe, to se pravi, da bo akademska mladina istega mišljenja, čustvovanja in hotenja kakor narod, potem bomo lahko dejali, da smo izvršili veliko delo.

Da pa si mladino ohranimo in vzgojimo tako, kakor jo hočemo in želimo, je ne smemo pozabiti takrat, ko je najbolj potrebna pomoči in skrbne nege. Pomagati ji v njenih naporih, se pravi toliko, kakor pridobiti jo.

»Dijaško podporno društvo v Ljubljani« že dolga leta od ustanovitve slovenske univerze sem skrbi za redne slušatelje naše Almae matris. Ustanovitelji so postavili kot osnovo vsemu delu, skrb za one, ki nimajo nikogar, da bi jih podpiral, pa bi vendar radi razvili vse svoje umske zmožnosti, da jih potem postavijo v službo naroda. In ta osnova je ostala do danes. Težko, a vendar je šlo skozi vsa še tako viharna leta. Z božjo pomočjo in nekaj dobre volje. Toda nekaj opažamo že vsa zadnja leta: darovalci se stalno krčijo; ostali so samo gg. duhovniki in le nekateri starešini. Čudno je to. Slovenska katoliška javnost naj sama ugotovi, kje so taki vzroki. Vsak, ki se je nekoč težko prebijal skozi študijska leta in je danes že na položaju, naj ne privoščiti iz povsem napačne logike »če sem jaz moral izkusiti vse hudo, naj ga okusijo še drugi«, tudi nam mladim vsega gorja, ki ga mora itak prenesti vsak reven študent. Saj ne mislite, da je komu prihranjeno, čeprav dobi tu in tam kakšno podporo. Vse premajhno so, da bi se dalo brezskrbno živeti od njih. Zato vas rotno, ne puščajte v nemar prošnji, ki ste jih dobili. Vsak dar, pa naj bo še tako skromen, bo prišel prav in se tudi visoko obrestoval.

Mvaležni vam bomo. To je vse, kar zaenkrat lahko storimo. Vedno pa bomo imeli pred očmi veliko nalogo in veliko dolžnost koristiti svojemu narodu. Da, idealizem nas mladih, nesebičnost in ljubezen do skupnosti, iz katere smo izšli, želja in hotenje služiti tej skupnosti — to vam naj bodo poroki, da se bodo vaše vloge bogato obrestovale. Trdo in težko delo nas čaka v teh težkih in temnih dneh, to vemo. Prav zato pa moramo biti močni in veliki, da bomo kos velikim in težkim nalogam. Plemenito delo za narod, ki ga jemljemo na svoja mlada ramena, je naša častna dolžnost, ki jo hočemo izpolnjevati. Sedaj pričakujemo samo pomoči od vas. Mislimo, da je ne boste odrekli. Naj vam velja že v naprej iskreni: Bog plačaj! — Dijaško podporno društvo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

— Robidov enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Ljubljana, Trnovska ul. 15, vpisuje učence za šolsko leto 1940/41 dnevno od 8 do 12 ter od 3 do 6 zvečer. Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.

— Zahvala. Ob svojem življenjskem jubileju sem bil deležen tolikih izrazov prijateljstva in naklonjenosti, da mi je nemogoče, se vsakomur posebej zahvaliti. Zato prosim vse, ki so se me spomnili z lepimi željami in voščili, naj sprejmejo tem potom mojo iskreno zahvalo. Ivan Dežman.

— Na Ptujsko goro na veliko mirovno romanje vabimo ljubljanske meščane pa tudi vso okolico, gorenjsko, notranjsko in dolensko. Redko kdaj se ponudi prilika, da poramamo na zeleno Stajersko. Brezje in Višarje so priljubljene božje poti, ne smemo pa prezreti tudi lege Marijinega svetišča na Stajerskem, ki se dviguje na vrhu Ptujске gore sredi Haloz. Čim bolj spoznamo lepoto naše zemlje, tem bolj jo ljubimo. Odhod iz Ljubljane bo v soboto, 24. avgusta ob 13.30 popoldne. Romarji pridejo na goro okrog 7 zvečer, kjer si ogledajo cerkev, nato pa se vrši procesija okrog gore. Naslednji dan je odhod iz Ptujске gore ob pol 9 do St. Lovrenca na Dravskem polju, od koder se izletniki popeljejo v Ptuj, da si ogledajo tudi to lepo zgodovinsko mesto. Ob 2 pa je odhod iz Ptuja, tako da pridejo izletniki v Ljubljano ob 18.20. Vsi stroški znašajo din 70. Kdor pa želi prenočišče, stane postelja din 10, skupno ležišče din 5. Na Ptujski gori bo preskrbljeno za prehrano in pijačo. Prijave sprejemajo župni uradi in Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva 7-I. Vsak izletnik mora navesti svoje ime, župnijo in vstopno postajo. Prijave se sprejemajo do 20. avgusta.

— Sal. dijaški konvikt na Rakovniku bo imel z novim šolskim letom veliko prednost: v istem poslopiju bo nameščena državna realna gimnazija, v kateri bo samo dopoldanski pouk. Ker ima Rakovnik prav ugodno lego in zdrave lokale ter se v njem vzgaja po krščanskih načelih sv. Janeza Boska, bodo v njem imeli gojenci svoj novi dom, starši pa vse garancije za duševni in telesni napredek svojih otrok. — Sprejemajo se samo dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Na željo se razpošiljajo prospekti. Staršem se priporoča, naj pohite s prijavi, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki opravljajo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 17 zaščitnih sester. Program se je nanašal predvsem na praktično delo v dispanzerjih, predavanja pa so izpolnjevala vprašanja in razgovori. Ob tej priliki se je mudil na Golniku tudi g. minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevič, ki se je zanimal za delo zaščitnih sester in jim zagotovil svojo naklonjenost. Po zaključnem tečaju so udeležence napraveli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorjem in predavateljem zelo hvaležni, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega in koristnega medjetničnega dela.

— V počastitev spomina pok. Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenci apelacijskega sodišča Zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek din 500.

— Vodstvo akademskega doma sv. Cirila v Ljubljani, Strelška ul. 12 sporoča gg. akademikom in abiturientom, da je treba za sprejem na stanovanje vložiti nekelekovano prošnjo do 15. sept. t. l. Vsak prosilec mora priložiti tudi obveznico s podpisom staršev kot jamstvo za redno plačevanje stanarine, ki znaša din 100 do 140 mesečno. Letni pavsal za luč in kurjavo pa znaša din 200. Za sprejete stanovalce bo dom odprl 1. oktobra t. l.

— 20 letnico mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920 v sredo, dne 4. septembra t. l. zvečer v hotelu Evropa v Celju. Prijave sprejema Fr. Vajd, Mozirje.

— Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani bodo popravni in naknadni sprejemni izpiti dne 26. in 27. avgusta. Natančen razpored je objavljen na zavodovi oglasni deski.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisмено. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

— Zdravstveni dom v Brezicah je od 17. do vsotelega 24. avgusta zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

— V svoji poklicni šolje. Šolersko društvo »Volan« za dravska banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, Copova ulica, nujno vabi več treznih in dobrih šoljev v starosti do največ 50 let. Mesečna plača znaša 2400 din. Prošnjaki, ki morajo biti vložene na gornji naslov do 20. avgusta, se mora priložiti: 1. spričevalo o mojestreku ali pomočnikskem izpitu za mehanika, ključavničarja, elekrotehniko ali strojnika ali kako drugo slično stroko, 2. spričevalo o položnem šolerskem izpitu, 3. potrdilo o najmanj triletni zaposlitvi kot šolje, 4. navedeno spričevalo, 5. poročni list, ako je poročen, 6. domovnico, 7. potrdilo, da je zadostil vojaškim obveznostim. Kdor je sprejet, bo moral pri sprejemu predložiti še poslovno knjižico. Vse nadaljnjše informacije dobite pri šolerskem društvu »Volan«, Copova ulica, Delavska zbornica, vsak dan od 9 do 11 in od 17 do 19.

— Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Sal. dijaški konvikt na Rakovniku bo imel z novim šolskim letom veliko prednost: v istem poslopiju bo nameščena državna realna gimnazija, v kateri bo samo dopoldanski pouk. Ker ima Rakovnik prav ugodno lego in zdrave lokale ter se v njem vzgaja po krščanskih načelih sv. Janeza Boska, bodo v njem imeli gojenci svoj novi dom, starši pa vse garancije za duševni in telesni napredek svojih otrok. — Sprejemajo se samo dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Na željo se razpošiljajo prospekti. Staršem se priporoča, naj pohite s prijavi, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki opravljajo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 17 zaščitnih sester. Program se je nanašal predvsem na praktično delo v dispanzerjih, predavanja pa so izpolnjevala vprašanja in razgovori. Ob tej priliki se je mudil na Golniku tudi g. minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevič, ki se je zanimal za delo zaščitnih sester in jim zagotovil svojo naklonjenost. Po zaključnem tečaju so udeležence napraveli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorjem in predavateljem zelo hvaležni, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega in koristnega medjetničnega dela.

— V počastitev spomina pok. Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenci apelacijskega sodišča Zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek din 500.

— Vodstvo akademskega doma sv. Cirila v Ljubljani, Strelška ul. 12 sporoča gg. akademikom in abiturientom, da je treba za sprejem na stanovanje vložiti nekelekovano prošnjo do 15. sept. t. l. Vsak prosilec mora priložiti tudi obveznico s podpisom staršev kot jamstvo za redno plačevanje stanarine, ki znaša din 100 do 140 mesečno. Letni pavsal za luč in kurjavo pa znaša din 200. Za sprejete stanovalce bo dom odprl 1. oktobra t. l.

— 20 letnico mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920 v sredo, dne 4. septembra t. l. zvečer v hotelu Evropa v Celju. Prijave sprejema Fr. Vajd, Mozirje.

— Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani bodo popravni in naknadni sprejemni izpiti dne 26. in 27. avgusta. Natančen razpored je objavljen na zavodovi oglasni deski.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisμένο. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

— Zdravstveni dom v Brezicah je od 17. do vsotelega 24. avgusta zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

— V svoji poklicni šolje. Šolersko društvo »Volan« za dravska banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, Copova ulica, nujno vabi več treznih in dobrih šoljev v starosti do največ 50 let. Mesečna plača znaša 2400 din. Prošnjaki, ki morajo biti vložene na gornji naslov do 20. avgusta, se mora priložiti: 1. spričevalo o mojestreku ali pomočnikskem izpitu za mehanika, ključavničarja, elekrotehniko ali strojnika ali kako drugo slično stroko, 2. spričevalo o položnem šolerskem izpitu, 3. potrdilo o najmanj triletni zaposlitvi kot šolje, 4. navedeno spričevalo, 5. poročni list, ako je poročen, 6. domovnico, 7. potrdilo, da je zadostil vojaškim obveznostim. Kdor je sprejet, bo moral pri sprejemu predložiti še poslovno knjižico. Vse nadaljnjše informacije dobite pri šolerskem društvu »Volan«, Copova ulica, Delavska zbornica, vsak dan od 9 do 11 in od 17 do 19.

— Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Sal. dijaški konvikt na Rakovniku bo imel z novim šolskim letom veliko prednost: v istem poslopiju bo nameščena državna realna gimnazija, v kateri bo samo dopoldanski pouk. Ker ima Rakovnik prav ugodno lego in zdrave lokale ter se v njem vzgaja po krščanskih načelih sv. Janeza Boska, bodo v njem imeli gojenci svoj novi dom, starši pa vse garancije za duševni in telesni napredek svojih otrok. — Sprejemajo se samo dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Na željo se razpošiljajo prospekti. Staršem se priporoča, naj pohite s prijavi, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki opravljajo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 17 zaščitnih sester. Program se je nanašal predvsem na praktično delo v dispanzerjih, predavanja pa so izpolnjevala vprašanja in razgovori. Ob tej priliki se je mudil na Golniku tudi g. minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevič, ki se je zanimal za delo zaščitnih sester in jim zagotovil svojo naklonjenost. Po zaključnem tečaju so udeležence napraveli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorjem in predavateljem zelo hvaležni, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega in koristnega medjetničnega dela.

— V počastitev spomina pok. Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenci apelacijskega sodišča Zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek din 500.

— Vodstvo akademskega doma sv. Cirila v Ljubljani, Strelška ul. 12 sporoča gg. akademikom in abiturientom, da je treba za sprejem na stanovanje vložiti nekelekovano prošnjo do 15. sept. t. l. Vsak prosilec mora priložiti tudi obveznico s podpisom staršev kot jamstvo za redno plačevanje stanarine, ki znaša din 100 do 140 mesečno. Letni pavsal za luč in kurjavo pa znaša din 200. Za sprejete stanovalce bo dom odprl 1. oktobra t. l.

— 20 letnico mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920 v sredo, dne 4. septembra t. l. zvečer v hotelu Evropa v Celju. Prijave sprejema Fr. Vajd, Mozirje.

— Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani bodo popravni in naknadni sprejemni izpiti dne 26. in 27. avgusta. Natančen razpored je objavljen na zavodovi oglasni deski.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisμένο. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

— Zdravstveni dom v Brezicah je od 17. do vsotelega 24. avgusta zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisμένο. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

— Zdravstveni dom v Brezicah je od 17. do vsotelega 24. avgusta zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

— V svoji poklicni šolje. Šolersko društvo »Volan« za dravska banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, Copova ulica, nujno vabi več treznih in dobrih šoljev v starosti do največ 50 let. Mesečna plača znaša 2400 din. Prošnjaki, ki morajo biti vložene na gornji naslov do 20. avgusta, se mora priložiti: 1. spričevalo o mojestreku ali pomočnikskem izpitu za mehanika, ključavničarja, elekrotehniko ali strojnika ali kako drugo slično stroko, 2. spričevalo o položnem šolerskem izpitu, 3. potrdilo o najmanj triletni zaposlitvi kot šolje, 4. navedeno spričevalo, 5. poročni list, ako je poročen, 6. domovnico, 7. potrdilo, da je zadostil vojaškim obveznostim. Kdor je sprejet, bo moral pri sprejemu predložiti še poslovno knjižico. Vse nadaljnjše informacije dobite pri šolerskem društvu »Volan«, Copova ulica, Delavska zbornica, vsak dan od 9 do 11 in od 17 do 19.

— Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Sal. dijaški konvikt na Rakovniku bo imel z novim šolskim letom veliko prednost: v istem poslopiju bo nameščena državna realna gimnazija, v kateri bo samo dopoldanski pouk. Ker ima Rakovnik prav ugodno lego in zdrave lokale ter se v njem vzgaja po krščanskih načelih sv. Janeza Boska, bodo v njem imeli gojenci svoj novi dom, starši pa vse garancije za duševni in telesni napredek svojih otrok. — Sprejemajo se samo dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Na željo se razpošiljajo prospekti. Staršem se priporoča, naj pohite s prijavi, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki opravljajo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 17 zaščitnih sester. Program se je nanašal predvsem na praktično delo v dispanzerjih, predavanja pa so izpolnjevala vprašanja in razgovori. Ob tej priliki se je mudil na Golniku tudi g. minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevič, ki se je zanimal za delo zaščitnih sester in jim zagotovil svojo naklonjenost. Po zaključnem tečaju so udeležence napraveli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorjem in predavateljem zelo hvaležni, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega in koristnega medjetničnega dela.

— V počastitev spomina pok. Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenci apelacijskega sodišča Zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek din 500.

— Vodstvo akademskega doma sv. Cirila v Ljubljani, Strelška ul. 12 sporoča gg. akademikom in abiturientom, da je treba za sprejem na stanovanje vložiti nekelekovano prošnjo do 15. sept. t. l. Vsak prosilec mora priložiti tudi obveznico s podpisom staršev kot jamstvo za redno plačevanje stanarine, ki znaša din 100 do 140 mesečno. Letni pavsal za luč in kurjavo pa znaša din 200. Za sprejete stanovalce bo dom odprl 1. oktobra t. l.

— 20 letnico mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920 v sredo, dne 4. septembra t. l. zvečer v hotelu Evropa v Celju. Prijave sprejema Fr. Vajd, Mozirje.

— Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani bodo popravni in naknadni sprejemni izpiti dne 26. in 27. avgusta. Natančen razpored je objavljen na zavodovi oglasni deski.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisμένο. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

— Zdravstveni dom v Brezicah je od 17. do vsotelega 24. avgusta zaprt. V vseh oddelkih Zdravstvenega doma ne bo v tem času ordinacij.

— V svoji poklicni šolje. Šolersko društvo »Volan« za dravska banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, Copova ulica, nujno vabi več treznih in dobrih šoljev v starosti do največ 50 let. Mesečna plača znaša 2400 din. Prošnjaki, ki morajo biti vložene na gornji naslov do 20. avgusta, se mora priložiti: 1. spričevalo o mojestreku ali pomočnikskem izpitu za mehanika, ključavničarja, elekrotehniko ali strojnika ali kako drugo slično stroko, 2. spričevalo o položnem šolerskem izpitu, 3. potrdilo o najmanj triletni zaposlitvi kot šolje, 4. navedeno spričevalo, 5. poročni list, ako je poročen, 6. domovnico, 7. potrdilo, da je zadostil vojaškim obveznostim. Kdor je sprejet, bo moral pri sprejemu predložiti še poslovno knjižico. Vse nadaljnjše informacije dobite pri šolerskem društvu »Volan«, Copova ulica, Delavska zbornica, vsak dan od 9 do 11 in od 17 do 19.

— Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Sal. dijaški konvikt na Rakovniku bo imel z novim šolskim letom veliko prednost: v istem poslopiju bo nameščena državna realna gimnazija, v kateri bo samo dopoldanski pouk. Ker ima Rakovnik prav ugodno lego in zdrave lokale ter se v njem vzgaja po krščanskih načelih sv. Janeza Boska, bodo v njem imeli gojenci svoj novi dom, starši pa vse garancije za duševni in telesni napredek svojih otrok. — Sprejemajo se samo dijaki, ki nameravajo obiskovati prvih pet razredov realne gimnazije. Na željo se razpošiljajo prospekti. Staršem se priporoča, naj pohite s prijavi, ker je število razpoložljivih mest omejeno.

— Tridnevni tečaj za zaščitne sestre, ki opravljajo svoje delo v slovenskih protituberkuloznih dispanzerjih, je bil na Golniku od 8. do 10. t. m. Tečaj, ki je zanj dal pobudo referent za tuberkulozo in ravnatelj zdravilišča dr. Neubauer, je omogočila Protituberkulozna zveza v Ljubljani. Udeležilo se je tega tečaja 17 zaščitnih sester. Program se je nanašal predvsem na praktično delo v dispanzerjih, predavanja pa so izpolnjevala vprašanja in razgovori. Ob tej priliki se je mudil na Golniku tudi g. minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Budisavljevič, ki se je zanimal za delo zaščitnih sester in jim zagotovil svojo naklonjenost. Po zaključnem tečaju so udeležence napraveli izlet na Jezersko. Udeležence tečaja so organizatorjem in predavateljem zelo hvaležni, da se je uresničil prvi tečaj te vrste, na katerem so dobile mnoga pojasnila in navodila za izvrševanje svojega naporega in koristnega medjetničnega dela.

— V počastitev spomina pok. Vladimira Dekleve, računskega inšpektorja pri apelacijskem sodišču v Ljubljani, so darovali uslužbenci apelacijskega sodišča Zavodu za slepo dečo v Kočevju znesek din 500.

— Vodstvo akademskega doma sv. Cirila v Ljubljani, Strelška ul. 12 sporoča gg. akademikom in abiturientom, da je treba za sprejem na stanovanje vložiti nekelekovano prošnjo do 15. sept. t. l. Vsak prosilec mora priložiti tudi obveznico s podpisom staršev kot jamstvo za redno plačevanje stanarine, ki znaša din 100 do 140 mesečno. Letni pavsal za luč in kurjavo pa znaša din 200. Za sprejete stanovalce bo dom odprl 1. oktobra t. l.

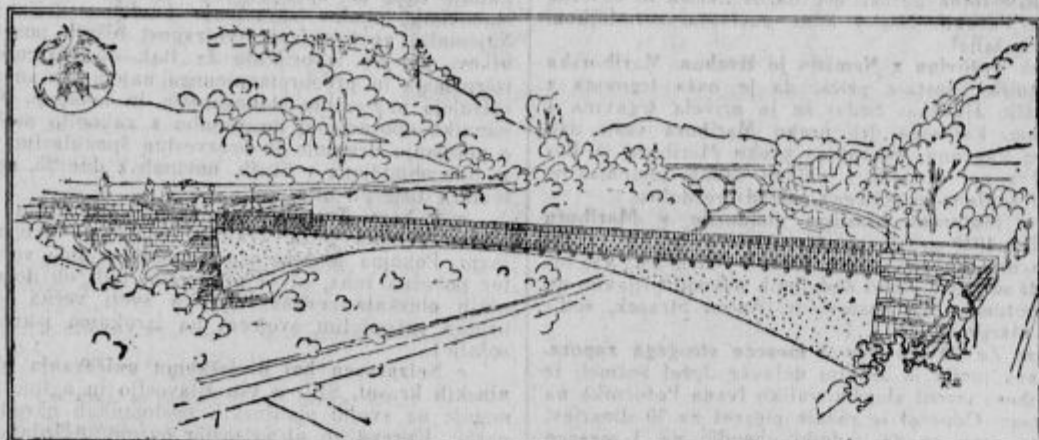
— 20 letnico mature bomo obhajali maturantje celjske gimnazije iz leta 1920 v sredo, dne 4. septembra t. l. zvečer v hotelu Evropa v Celju. Prijave sprejema Fr. Vajd, Mozirje.

— Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani bodo popravni in naknadni sprejemni izpiti dne 26. in 27. avgusta. Natančen razpored je objavljen na zavodovi oglasni deski.

— V svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16-II. (poleg uršulnske cerkve) se sedaj nahaja Dopsna trgovska šola v Ljubljani. Med uradnimi urami od 10. do 11. ure se lahko dobe tamkaj ustno vse željene informacije. Ravno tako daje vodstvo te šole radevolne pojasnila tudi pisμένο. — Kakor znano, poučuje ta šola potom dopisovanja svoje učence doma trgovske predmete (knjigovodstvo, računstvo, stenografijo itd.) ter tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.).

LJUBLJANA

Nov most čez Gruberjev prekop

V ponedeljek, 12. t. m. je stavbeni podjetnik Anton Umek pričel s pripravi za zidanje novega mostu čez Gruberjev prekop, ki bo zvezal središče Ljubljane po Strelški ulici s Hradeckega vasio in Golovcem.

S tem mostičem bo mestna občina izpolnila že staro, a popolnoma upravičeno željo Podgolovčanov, ustregla bo pa tudi drugim Ljubljancem, ker jim bodo zelo približani lepi sprehodi po zelenem Golovcu. Že lani in letos je mestna občina z brezposelnimi uredila pot na Golovec in naglo je na njegovem pobočju zraslo več prijaznih domov na soncu in na najboljšem zraku s prekrasnim razgledom na Grad in mesto ter okolico. Z novim mostom se bodo prav zelo pomnožile želje Ljubljancem, da bi se v bližini Golovca in v kratkem bo na še razpoložljivih golovskih zemljiščih nastala večja zdrava kolonija vil, privlačna za vse prebivalstvo. Hradeckega vasio bo oživila in razmahnila se bo podjetnost vseh Podgolovčanov, da bo novi mostič bližnjemu prebivalstvu prinesel res novo dobo hitrejšega napredka.

Tudi prejšnje mestne uprave so spoznale veliko korist premostitve Gruberjevega kanala kraj Strelške ulice in že pred desetletjem tudi sklenile zidanje mostu. Toda vedno je zmanjkalo za zidanje potrebnega denarja na veliko nejevoljo Podgolovčanov, ki jim je ustregla šele sedanja mestna uprava. Že proračun leta 1937-38 je zaradi dobrega gospodarjenja izkazal 61.518 din prihrankov pri raznih kreditih za gradbene investicije. Proračun leta 1938-39 je pa spet izkazal 30.000 din teh prihrankov in z njim je bil ustanovljen gradbeni fond za sedanji most. V proračunu 1939-40 je bilo temu skladu dodanih 100.000 din in v letošnjem še 150.000 din, da je sklad narasel na 341.518 din. Toda lanskega jesen je vsej državi, zlasti pa vsem mestom prinesla težke zaščitne naloge in zaradi gradnje zaklonišč in drugih zahtev pasivne obrambe je mestna občina morala odložiti izpolnitev svojega sklepa. Podgolovčani so bili razočarani, ker so bili prepričani, da tudi ta mestna uprava ne bo iz tega

ali onega vzroka izpolnila Podgolovčanom danega zagotovila. Danes pa Podgolovčani presenečeni priznavajo, da so obljube sedanje mestne uprave možne in popolnoma zanesljive. Dokler niso zagotovljena sredstva za ureditve kakšnega načrta, toliko časa ni zmagistrata nobenega glasu o nameravanem delu. Kakor pri kanalizaciji Trnovega ali pri tramvajski čakalnici s podzemskim straniščem pred glavnim kolodvorom in tudi pri drugih, po sili razmer začasno odloženih načrtih, tako se tudi pri tem mostu jasno vidi, da je mestna uprava celo od najmočnejših višjih sil ogrožene načrte uresničila kljub časom, skrajno tveganim za mestne finance.

Stavbno podjetje Antona Umka je prevzelo dela za 448.543,35 din. Ker je na razpolago že 341.518 din, bo še manjkajočih 107.025 din postavljenih v prihodnji proračun. Napraviti bo pa treba tudi še rampo za vozičke od mosta do prehoda čez železnico, kar bo še posebej veljalo 60.000 do 70.000 din.

Novi mostič bo šel kraj Strelške ulice v smeri njenega levega hodnika na desni breg Gruberjevega prekopa. Razpetina njegovega loka meri 35 m, naravno je pa most za nekaj metrov daljši. Mostič bo širok 3 m ter bo cestnišče 11 m nad visoko vodo zajezeno Ljubljane. Ker je pa Hradeckega cesta precej višje nad mostom, bodo napravili do železniške proge 11 stopnic, od tod dalje se bo pa pot razcepila ter bo levi krak vodil proti Hradeckega vasi in Golovcu, desni krak pa proti Kurji vasi. Železobetonski most bo imel lepo železno ograjo in opornike, obložene s podpeškim kamnom. Namenjen je pešcem in ročnim vozičkom ter bo zaradi njih treba ob stopnicah napraviti še prej omenjeno rampo. Vse načrte je napravil mestni tehnični oddelek in sicer konstrukcijo mestni inž. Ciril Pogacnik, slikovito, okolici se prilagajajo in jo poživlja jo obliko je pa mostu dal mestni arhitekt inž. Boris Kobe. Po sliki vidimo, da bo elegantni mostič ne samo koristna naprava, temveč tudi estetska pridobitev našega mesta.

Premiera češkega filma v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe

Božji mlini

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja vstopnic od 11. do 12. in od 14. ure dalje

(KRIVOPRISEZNIK). V glavnih vlogah Stepančič in Willi Bauer
Telefon 22-21

TIGER ARIZONE

Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Klasična drama iz burnih dni amer. zgodovine. V gl. vlogi WALLACE BEERY, ljubljene kinopublike, ki se v tem filmu zopet na svoji višini in v živem elementu.

KINO SLOGA, telefon 27-30

Kipar Francišek Smerdu

»Pri nas se mnogo govori o kulturi, žrtvuje se pa zanjo zelo malo. Pohiti na pokopališče in se preprčaj sam, če meni ne verjameš! Pokopališče je najbolj zgovorna priča za mojo trditve.« S temi besedami me je sprejel kipar Smerdu, ko sem ga obiskal v njegovem ateljeju z namenom, da mi kaj pove o sebi in svojem delu.

»Da, tako in nič drugače: pri nas imajo ljudje mnogo misli in denarja za kamnoseška dela, za zgleden kamen, za umetnino pa prav malo ali nič. In vendar vidimo, da so naredili skozi stoletja mnogo žrtvovanih za plastična dela. Ogledaj se stare Grke, Rimljane itd., povsodi boš našel monumentalna dela, pri nas pa najdeš ogromne sklade kamna, ki ga je navozil na pokopališče kamnosek. In če se že najde kak človek, ki želi postaviti na grob svojca kaj figurativnega, pokliče kamnosek svojega kipa-
rja-

Francišek Smerdu: Snemanje s križa.

obrnika, ki izvrši naročeno delo, ki pa ni bilo in ne bo umetnina.

»90 odstotkov vseh nagrobnih spomenikov na našem pokopališču je samo kamen, goli kamen! In to kamenje je bilo drago plačano in nič ne pove.«

»Priatelj! — ogorčeno je izgovoril kipar Smerdu te besede — »neka grobnica na ljubljanskem pokopališču je veljala — nič več in nič manj — štiri-stotisoč! Kaj vse bi kipar-umetnik nudil za ta denar.«

»Upravičeno se huduješ, pa upajmo, da bo v bodoče boljše, sem prekinil prijatelja ter pristavil: »Na pokopališču sem občudoval tvoje »Snemanje s križa«, ali si se kaj drugega ustvaril?«

»Krašovec sem in kot tak ljubim kamen, ki ga z ljubeznijo oblikujem. Je že nekaj mojih del na ljubljanskem pokopališču in če bi naš človek iskal stike s kiparji in ne s kamnoseki, bi naš likovni umetnik boljše živel in na naših grobovih bi stale umetniško vredne stvari, ki bi manj veljale od nagrobnega kamna, ki nič ne pove.«

»Priatelj, dejal si, da si Krašovec,« sem mu vpadel v besedo. »Odkod si?«

»Iz Postojne sem, študiral pa sem v Zagrebu na akademiji, ki sem jo tudi končal. Pa to ni važno, važno je, da ljubim delo, da vedno delam, da pa žalibog težko najdem kupca za lepo umetnino. Tako se godi meni, godi se pa seveda nam vsem, ki se bavimo z likovno umetnostjo. Naloga naše šole je — posebej ljudske šole — vzbuditi v otroku smisel za figuralko in naš umetnik bo pričel živeti dostojnejše in zadovoljnejše življenje.«

Specialist-ginekolog

Dr. Ivo Rakuljić-Zelov

od 17. avgusta zopet redno ordinira

1 Poldnevni izlet k Sv. Katarini priredi danes popoldne Stolina prosveta sv. Nikolaja. Odhod z gorenskimi vlakom ob 13.28. S postaje Medvode piči 2 u. peshoje. V župni cerkvi bo ob dohodu kratka pobožnost. Povratek po dogovoru.

1 Zavod šolskih sester Ljubljana, Celovška cesta 98, sprejema dijakinje v kompletno oskrbo za 500 din mesečno.

1 Starši, ki imajo šoloobvezne otroke, naj si pravočasno, pred pričetkom šole, nabavijo pri davčini upravi davčna potrdila zaradi odmere šolnine, kajti davčna uprava tik pred pričetkom šole ne bo mogla številnim prošilcem pravočasno ustreči, ter bodo morali zamudniki čakati pri upravi na potrdila tudi po več ur, dočim dobe sedaj potrdila takoj.

1 30 letni jubilej zvestega službovanja je obhajala te dni gđ. Ljovka Lekša, kot kuharica pri g. odvetniku dr. Žirovniku, kar je gotovo v čast njej, gospodarju in gosje. Kot deklet 26 let je vstopila v službo in jo je lepo vrsto let opravljala v popolno zadovoljstvo od-

vetnikove družine. Odlikovale so jo pridne roke, zvesto srce in sončno jasni, veseli značaj. Moči je črpala iz svoje globoke vere in zaupanja do Marije, ki jo posebno iskreno časti. Svoj prosti čas je posvetila strokovni organizaciji služkinj, Poselski zvezi in Služkinjskemu domu, svoj čas pa Krekovi proslaviti, kjer je bila pridna kot čebelica, zlasti pri zbiranju prispevkov za novi služ dom, ki so ga služkinje končno dobile v Križevniški ulici tudi po naklonjenosti g. prof. Petkoviča. Vsemogočni ji bodi bogat plačnik in jo ohrani delavno in veselo še mnogo let.

Restavracija hotela »Slon«

slavi po dobri kuhinji in piščali, odlikuje jo odlična postrežba. Brezprašna lepa terasa. Ekspres restavracija postreže vsak čas s toplimi jedili, okusno pripravljenimi malimi prigrizki, svežimi tortami in drugim pečivom. Najfiniši sladode. Vzorno opremljen lokal za hitro postrežbo

1 Bolničarski odred R. K. v Ljubljani priredi 8. septembra t. l. enodnevni izlet na Sušak. Vsi, ki bi se želeli udeležiti tega izleta, naj se javijo najkasneje do sobote, 24. t. m. od 18. do 20. ure v sobi Stari trg 19. Vožnja zelo znižana. — Načelstvo.

1 Sobotni živilski trg. V vsakem pogledu je bil večerajšnji živilski trg bogato preskrbljen z vsemi potrebščinami, ki jih nudi ob poletnem času v mesecu avgustu. Mnoge, iz raznih krajev uvožene dobrote so nekoliko dražje kakor pa domači pridejki. Cene krompirja so se nekako ustalile. Na Sv. Petra nasipu je bilo na prodaj 6 malih voz različnega krompirja. Cena krompirja na debelo je bila krepka. Vsi kmetje so držali krompir po 1.25 din kilogram. Na drobno so cene od 1.25 do 1.50 din kg. Novi luščeni fižol je bil pri kmetcih po 3 do 4 din liter. Stroji fižol je cenen, po 1.50 do 2 din kg. Gospodinjje so ga nakupile velike množice, kajti mnoge ga rabijo za konzerviranje. Prav za fižol je med gospodinjami, katere so praktične in ekonomične, veliko zanimanje. Konzervirajo ga na različne načine. Nekatere stroji fižol suše in pravijo, da je spomladi tak fižol prav dober. Kmetice iz Skofjele-

„Zlatorog“ ob Boh. jezeru

je znatno znižal penzijske cene ter znašajo sedaj od Din 60,- dalje, vračunane vse pristojbine. S. P. D. vabi vse prijatelje Bohinja, da izrabijo avgust za svoje letovišče.

ške okolice, kjer goje velike in lepe kumare, so pripeljale na Vodnikov trg velike vreče kumar, ki so jih prodajali za 1 din 2 veliki, 5 komadov celo za 2 din. Male in lepe kumare za vlaganje so bile po 10 do 12 din 100 kosov. Lepa domača karfiola je bila po 1 din komad. Paprike je bilo, običajno za 1 din kar 4 lepe. Paradizniki so sedaj po 3.50 din do 4 din kg. Luščeni grah je bil 6 do 7 din liter, stroji po 1.50 din kg. Zelenjava in razna povrtnina ima na trgu stalne cene. Sadni trg nudi domača jabolka in domače hruške v raznih množinah in vrstah. Po kvaliteti so bila jabolka od 3 do 8 din kg. Hruške so dražje. Letos je bila sploh slaba letina za hruške. Najprejnejše vrste hrušk na Stajerskem so določene za izvoz. Bosanske slive so bile po 6 do 7 din kg. Še ni prava sezona za nje. Grozdje, dalmatinsko in banatsko, je še drago, po 14 do 16 din kg. Na prostoru za gobe in druge gozdne sadeže je bilo na izbiri leščič kar na cente. Te gobe so bile po 1 din liter. Jurčkov ni bilo. Malina je bilo nekaj škafov. Bile so po 7 do 8 din liter.

1 Tuje konje je prodal. Neki posestnik iz cerkniške doline je 7. avgusta kupil v Ljubljani par lepih konjčev in odšel zanje 11.600 din. Posestnik je nato poslal konjskega mešetarja 46-letnega I. Kastelica, doma iz St. Vida pri Stični in živečega že več v Ljubljani, mu izročil konje in naročil, naj jih odžene v Grahovo pri Cerknici. Kastelic je v resnici konje prignal v Grahovo. Tam so mu naročili, naj jih odžene nazaj proti Ljubljani. Možakar je gnal konje čez loke Polico in našel tam druge petične ljudi, ki bi bili pripravljeni kupiti konje. Kmalu se je pogodil in prodal oba konja za

Dr. Ahčin Marjan

ne ordinira od 19. avgusta do 1. septembra

10.2000 din. Na roko je dobil izplačanih 7200 din. za ostanek pa mu je kupec obljubil, da mu bo dal čez osem dni v Ljubljani na sejm. S težkimi tisočaki v denarnici se je Kastelic odpeljal v Ljubljano, kjer je takoj pogledal v kozarec in karte. Odpeljal se je še malo na izlet v Kranj, neposredno pridobljeni denar pa mu je hitro kopnel. V petek zvečer so ga okrog polnoči prijeli v neki ljubljanski gostilni, škoda je le, da od denarja ni skoraj nič več ostalo. Sedaj se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

1 Pri zaprtju, močnjak v prehavi — vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenčice.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6, in 1/9 ter jutri ob 1/9

Kralj planik

Hansi Knoteck — Paul Richter

Prekrasni naravni posnetki, divna zgodba po Ganghoferjevi noveli »Der Edelweiskönig«

Klic severa

Senzacionalni pustolovski vefilm iz snežne Aljaske

1 Specialista za vosek je prišla ljubljanska policija, kakor smo pred nedavnimi poročali. Sedaj se je izkazalo, da je bil sum ljubljanske policije upravičen. Uprava zagrebške policije je namreč javila, da 32-letni Rajković Stefan iz Zagreba živi skoraj izključno od kupčij s ponarejenim voskom. Poleg tega zagrebška policija zasleduje Rajkovića tudi zaradi tega, ker je ušel policijskemu spremstvu in pribežal naravnost v Ljubljano, kjer je hotel svoj čedni posel nadaljevati. Z njim vred je bil aretiran tudi delavec Rudolf Sluga, ki mu je pomagal nositi vrečo z voskom. Izkazalo se je, da Sluga Rajkovića ni poznal in da ni vedel za njegove sleparije. Zaradi tega je bil seveda Sluga takoj izpuščen. Rajković pa bo odposlan v Zagreb, kjer ga čaka še polno neporavnanih računov.

Primarij dr. Pompe

zopet redno ordinira

Ljubljana, 18 avgusta

Radio Ljubljana

Nedelja, 18. avg.: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Ruski sekstet — 9 Napovedi in poročila 9.15 Orkestralni koncert (plošče) — 10 Prenos slovesnosti Zveze bojevnikov z Brezije 2 a) Verski govor; b) služba božja; c) molitve za umrle — 11.45 Samospevi ge. Marte Repovš-Radmanovič, pri klavirju prof. M. Lipovšek 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Nedelj. koncert Radij. orkestra — 17 Kmet ura: Hlevski gnoj in gnojica (inž. J. Suhadole) — 17.30 Tamburaški orkester »Kolo« iz Trbovelj: vmes plošče — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura: Turizem v hrvatski banovini (Ivica Šiprak, Zgb) — 19.40 Objave — 20 Iz slovenskih krajev (plošče) — 20.30 Operetni večer. Sodelujejo: ga. Dragica Sokova, And. Jarc in Radijski orkester — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za oddih (plošče).

Sestanki

Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo, dne 25. avgusta 1940 ob 8 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Lekarne

»Vojno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Dunajska 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta; v ponedeljek: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Sestanki

Rezervni oficirji se pozivajo, da se udeležijo v četrtek, dne 29. t. m. važnega sestanka, ki bo v salonu gostilne »Derenda« (prej »Usenik«) na Borštnikovem trgu.

Dobrova pri Ljubljani

Romarji iz Ljubljane se opozarjajo, da vse nedelje med šmarnimi mašami vozi redno avtobus z Borštnikovega trga ob pol 8 in pol 13. Izredno pa tudi vsake pol ure, po potrebi tudi večkrat. Avtobus čaka že ob 5.30 jutraj. Danes so na Dobravi sv. maše ob 5, 6, 8, 9. Popoldne ob pol 4 pridiga. Romarji vabljeni!

Rogaška Slatina

Ravno pred enim letom smo na tem mestu poročali, da je občinski odbor Rogoške Slatine izvolil ravnatelja zdravilišča g. Ivana Gračnarja za svojega častnega občana. S strani občine je bil to znak priznanja za plodono delo, ki ga je gospod ravnatelj vršil in ga še vrši v slatinski komunalni politiki.

Danes pa imamo priložnost, da gospodu ravnatelju čestitamo k ponovnemu priznanju, ki pa je tokrat prišlo s strani kralj. banske uprave same s tem, da je g. ravnatelj napredoval v čin banovinskega inspektorja III-2.

O delovanju g. ravnatelja Gračnarja za razvoj Rogoške Slatine se je opetovano pisalo. Ko smo letos spomladi slavili petletnico njegovega upravljevanja, smo v kratkem rezumirali njegova dela in poudarili velike zasluge, ki jih ima za razvoj tega našega najlepšega zdravilišča. Bilo bi odveč, če bi danes ponovno naštevati vse to, kar je v kratki dobi petih let ustvaril z zanosom neustrašnega delavca. Sadovi njegovega dela so tako vidni, da jih lahko vidi vsak, kdor hoče gledati.

Z železno energijo in občudovanja vredno spretnostjo je premagal vse zapreke, ki so pri delu, kot ga je vršil, nelagodile. Njegov edini cilj je vedno večji napredek zdravilišča in pod to parolo gre svojo pot naprej, ne oziraje se na desno ali levo. Samo na ta način je mogel v kratkem času tako veliko ustvariti in dati Rogoški Slatini karakter svetovnega zdravilišča.

Prepričani smo, da si pri njegovem napredovanju odločali edino uspehi njegovega požrtvovalnega dela, in baš zaradi tega mu iskreno čestitamo!

Zobozdravnik

dr. Srečko Puher

zopet redno ordinira

Catež ob Savi

Stanje šolskega poslopja. Z ozirom na dopis v »Slovenec« z dne 15. avgusta 1940, datirano v Celju, 14. t. m., pod naslovom »Šolske razmere v Savinjski dolini«, kjer se člankar sklicuje na žalostne razmere glede pomanjkanja učnih sob itd. ter hvali gradnje šolskih poslopj na Kranjskem, pripomnimo sledeče:

Če je na Kranjskem v tem oziru že vse v redu, pa vsaj v občini Catež ob Savi ni. Tudi pri nas imamo pritišljivo šolsko poslopje, štirizrednico, z dvema učilnicama, katero obiskuje okrog 300 otrok. Vsaka učilnica ima prostora kvečjemu za 60 otrok, tako pa so stlačeni v tesnih sobah z dopoldanskim in popoldanskim šolskim poukom. Da se otroci, ki sedijo skoraj eden na drugem, ne morejo pravilno vzgajati, ni treba še posebej poudarjati. Pri nas se gradi, namreč v govoru, šola že od leta 1877. In še to poslopje, kolikor ga je, je bilo zgrajeno z denarjem tuk. župnijske prebende. Pogajanja glede nove šolske zgradbe so že 50 let v teku, a do zaključka še do danes niso prišla, ker hoče vsak občan, da bi se zgradilo šolsko poslopje v njegovi pripadajoči vasi.

V zadnjem času je šla našim občanom tudi kr. banska uprava tako daleč na roko, da jim je ponudila večje brezobrestno posojilo in brezplačen šolski inventar. Pa tudi ta predlog so občani zavrnili, kar je naravnost žaljivo in je to dejstvo neki okrajni načelnik na nekem shodu še posebej poudarjal. Imamo pa tudi večji fond za zidavo novega šolskega poslopja.

Tudi pri nas morajo otroci dan za dnem v vsakem vremenu, predaleč hoditi v šolo. Koliko časa pri tem zapravijo, kako se lahko moralno pokvarijo, da ne govorimo o večjih stroških staršev na obleki, obutvi in perilu otrok. Umevno je, da v takih primerih tudi šolski uspehi ne morejo biti povoljni. Vsi ti razlogi silijo za čimprejšnjo gradnjo šolskega poslopja.

Ker tukajšnji občani nismo zmožni, da bi bili glede gradnje novega šolskega poslopja in kraja edini, se naproša višja šolska oblast, da poseže energično in z železno roko vmes in odredi, kje naj se zida šolsko poslopje.

MARIBOR

Pozabljena prometna žila skozi Slov. gorice

Maribor, 17. avg. Na razstavi cest v Sloveniji, ki je bila pred časom tudi v Mariboru, je bilo na razstavljeni kici videti dve vrtani glavni prometni žili skozi Slovenske gorice: cesto preko Sv. Benedikta in Gornje Radgone do Petanjcev in drugo: Sv. Anton — Sv. Jurij ob Ščavnici — Veržje. Prvi trasi, potisnjeni povsem na mejo, so merodajni dali prednost in jo z zgraditvijo ceste čez Sv. Benedikt in z zgraditvijo petanjkega mostu izvršili ter predali prometu. Druga trasa, ki vodi skozi osrčje Slovenskih gor, pa je žal ostala pozabljena.

Preteklo je že deset let, odkar je srednji del ceste, to je odsek Sv. Antona — Sv. Jurij proglašen za banovinsko cesto in prav toliko je od časa, ko je bila storjena slučajna napaka, da je del te važne prometne žile, cesta Senarska — Sv. Anton, ostala neprekatizirana in je zaradi tega celotna cesta formalno pretrgana. V tem dolgem času se cesta Sv. Antona — Sv. Jurij ni dogradila in tudi napaka s cesto Senarska — Sv. Anton se ni popravila. Ljudske potrebe so šle preko teh dveh pomankljivosti in so na tej cestni zvezi skozi Slovenske gorice zahtevale avtobusno zvezo, ki so jo mariborska cestna podjetja lansko leto v resnici tudi uvedla. To dejstvo pravi, da je ta cestna zveza najvažnejša v Slov. gorah in da je tudi najbolj frekventirana, v vse odlično terja, da merodajni faktorji pristopijo k uresničitvi načrtov, ki tičejo to cestno zvezo.

Kraji ob tej cestni trasi so v živahnem stiku z Mariborom in obratno. Iz teh krajev se mari-

borski trg zalaga z vsem potrebnim in mariborska trgovina jim zopet daje, česar doma ne morejo dobiti. Ti kraji so tudi socialno s mestom močno povezani, saj iz dneva v dan hodi večje število teh domačinov na delo v Maribor. Končno tudi ne smemo prezreti kulturnega pomena te ceste, saj marsikdo prosvetnih delavcev ve, kako težko je delo v teh krajih, ki so zaradi slabih prometnih zvez le zelo rahlo zvezani s svojim kulturnim središčem v Mariboru. Kako pomembna bi bila dobra cesta skozi Slovenske gorice tudi v tujkoprometnem oziru pa menda ni treba poudariti. Le to bi podčrtali, da bi tujski promet, ki bi se z dobro cestno zvezo brez dvoma povzdignil, za te kraje imel neke gospodarski, marveč tudi kulturni in s tem narodni pomen.

Prebivalstvo teh krajev želi in nujno prosi, da se sedaj, ko je država prevzela v svojo oskrbo cesto čez Sv. Benedikt, posveti vso pažnjo drugi prometni žili skozi Slovenske gorice. Predvsem želi, da se ta cestna zveza še pred jesenjo temeljito pogramozdi in ta cesta, ki jo sedaj uporablja mestni avtobusni promet temeljito popravi, da se ljudstvo ne bo razburjalo zaradi morebitne ukinitve avtobusnega prometa, s čimer bi zopet ostalo brez prepotrebne stalne in redne zveze na eni strani z Mariborom, na drugi z Ljutomerom. Dalje naj bi se čimprej popravila stara napaka in se cesta Senarska — Sv. Anton prekatizirala v banovinsko. Vsemu temu pa naj sledi hitra in temeljita izgradnja te cestne zveze, kakor to odgovarja banovinski cesti in velikemu prometu, ki se po tej cesti razvija.

VZAJEMNOST

društvo duhovnikov lavantinske škofije,

ima občni zbor v ponedeljek, 19. avgusta t. l., ob pol 10 predpoldne v Mariboru, Bogoslovje, Glavni trg 7. — Vabi k obilni udeležbi.

m Maksimalne cene za drva v Mariboru. Mestni župan dr. Alojzij Juvan je izdal naslednji razglas: Na podlagi uredbe o maksimiranju cen drvam za kurjavo (Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 25. julija 1940, št. 168) odločam za prodorje mesta Maribora: 1. najvišje tržne cene za prostorni meter drv na razkladalni postaji za bukove cepanice: I. vrste 135 din, II. vrste 125 din, III. vrste 115 din, vključno s poslovnim davkom franco vagon, postavljen na postajo Maribor; 2. za bukova drva okroglice, cepljene, je cena 10 din nižja, za bukove okroglice necepljene in za odpadke na žagah je cena za 3 din nižja od cen, navedenih pod 1. — Za bukove klade (panje) in sečnice se določa cena s 40% ceneje, navedenih pod 1. — 3. Za drva iz drugega lesa se določajo cene v odstotkih cen bukovih drv, navedenih pod 1. in II. kakor sledi: za garbova drva 105%, lipova 95%, jesenova 92%, borova in smrekova 90%, hrastova in cerova 87%, jelševa 63%, topolova in vrbova 50%. 4. Za drva, ki se postavijo od proizvajalca ali od predprodajalca kupcu na dom, se računa 35 din več, kakor znašajo cene navedene pod 1. in 3. V tem znesku je računani dovoz iz postaje v skladišče predprodajalca ter dovoz na dom kupca pri takojšnjem plačilu. — 5. Cene drvam, ki se kupijo franco skladišče trgovca, se računajo z 20 din, kakor znašajo cene navedene pod 1. do 3. Posebej se mora računati odškodnina za žaganje, ki ne sme biti večja od 15 din za prostorni meter in približek vseh obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1% kupne vsote, ki jo kuje za drva še dolguje. — Predsednik dr. Juvan, s. r.

m Slaba kopalna sezona. Letošnje obupno vreme, ki nam ne da čutiti poletja, je povzročilo, da

Ptuj

FO in DK ptujskega okrožja! V nedeljo 23. t. m. bo po osmi sv. maši širša seja ptujskega fantovskega okrožja. Nanjo morajo priti vsi predsedniki in načelniki vseh odsekov! Istega dne bo ob 10 še širša seja deklisknega okrožja, na katero morajo priti vse načelnice in voditeljice mladenk. Obe seji bosta v dvorani ptujskega FO (v mestnem parku). Oporazajo se vsi načelniki, predsedniki, načelnice in voditeljice mladenk, da v slučaju svoje zadržanosti pošljejo na sejo svoje namestnike. Na seji se bodo namreč obravnavala zelo važna organizacijska vprašanja! Zato vsi polnoštevilni in točno!

Tatvina kolesa. Kolo je bilo ukradeno delavcu Ivanu Arnušu iz Kicarja pri Ptuj. Kolo je znamke »Rex« in ima evidenčno številko 104168. Kdor bi o kolesu kaj zvedel, naj javi to bližnji orožniški postaji.

Te dni je izgubila ročno uro Copak Katarina in sicer na Rogozniški cesti. Pošten najditelj naj vrne uro proti nagradi lastnici, ki stanuje v Ptuj, Maistrova ulica 5.

»Putnik« na Florjanskem trgu zopet redno posluje.

Cene drvam. Mestno poglavarstvo razglasja: Na podlagi odločbe urada za kontrolo cen v Belgradu št. 4269 z dne 24. julija 1940 Služ. list kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani št. 60/345 z dne 27. VII. 1940 določam te-le najvišje tržne cene drvam, za kurjavo za prostorski meter dovoljene od proizvajalca neposredno franco mesto Ptuj. Bukove cepanice I. vrste 110 din, II. vrste 100 din, III. vrste 90 din. Za drva iz drugega lesa se določajo cene v odstotkih cene za bukova drva in sicer: garbova drva 105%, lipova 95%, jesenova 92%, hrastova in cerova 87%, borova in smrekova 70%, jelševa 63%, topolova in vrbova 50% cene, ki velja za enakovrstna bukova drva. Cene drvam, ki se kupijo franco skladišče trgovca, se računajo 20 din več, kakor znašajo cene navedene pod 1. do III. Posebej se računa odškodnina za žaganje, ki ne sme biti večja od 15 din za prostorski meter. Za osnovo določitve zgoraj navedenih cen je služila sedanja tržna cena v mestu Ptuj in višina režijskih stroškov. Vse prej sklenjene kupčije, ki niso izvršene do dneva razglasila te odločbe, se morajo izvršiti po zgoraj določenih cenah, v kolikor niso pogojene cene ugodnejše za kupca. Isto celja tudi za deloma neizvršene kupčije, pri katerih veljajo nove cene za še nedobavljene del blaga.

Kdor se pregreši zoper gornje določbe, bo na podlagi čl. 8 uredbe o kontroli cen kaznovan z zaporom do 6 mesecev in denarno globo do 50.000 din. Podpredsednik: Cvikel.

imamo letos opravka z najslabšo kopalno sezono, kar smo jih imeli v zadnjih letih. Razumljivo, da se to pozna tudi kopalšču na Mariborskem otoku, ki že dolgo ni imelo tako malega števila kopalcev kakor tokrat. Le najpogumnejši kopalci prihajajo ob tem slabem vremenu. Le kadar posije toplo sonce, in to se malokdaj zgodi, se kopalšču na otoku napolni.

m Prosvetno društvo pri Sv. Magdaleni ima danes dopoldne ob 11. v običajnih prostorih redni sestanek. Predava g. Orešnik. Člani in prijatelji, pridite!

m Pohorje bodo filiali. Mestni turistični odbor v Mariboru je od banke uprave dobil sporočilo, da namerava po namogu banke uprave g. Metod Badjura zajeti na filialski trak vzhodno Pohorje. Banske uprave je v zvezi s tem naprosila mestni turistični odbor in druge tujkoprometne faktorje, naj s svojim sodelovanjem to delo olajšajo. Vsi ti

Celje

V Šmartnem ob Paki so prenovili in povečali cerkev

Celje, 18. avgusta.

V Šmartnem ob Paki, tem lepem kraju naše Savinjske doline, od koder nas vodi pot v Logarsko dolino, stoji zgodovinska cerkev sv. Martina. Prvič se omenja ta cerkev l. 1256 kot podružnica žalske prafare, ko so jo skupno z materjo župnijo inkorporirali stišskemu samostanu. Samostojna župnija je bila ustanovljena l. 1528. Cerkev slovi po vsej Savinjski dolini in jo ljudstvo iz vseh krajev rado obiskuje.

Cerkev je bila že veliko šmartinsko župnijo premajhna in so jo zato povečali in ob enem tudi prenovili. Pokojni župnik in dekan g. Presker, ki je več let deloval v tej fari, je v svoji oporoki podaril za prenovljenje in razširitev te cerkve okrog 85.000 din zapuščine. Kmalu se je pričela akcija, da se cerkev razširi in preuredi. Dobri šmartinčani so z veseljem prisločili na pomoč, in danes so dela v teku, odnosno so skoraj že končana. Cerkev so podaljšali za 5 m, obenem pa jo tudi razširili in zgradili novi ladij s kapelicami sv. Roka in Matere božje. Zgradili so tudi novo zakristijo. Vsa gradbena in prenovitvena dela stanejo 300.000 din. Gradbena dela so pod vodstvom celjskega stavbenika g. Goligranca Konrada, obnovitvena dela na oltarjih pa izvršuje znani mariborski kipar g. Sojč, ki je izklesal tudi nov krasen kip sv. Martina, farnega patrona. Vso skrb, da se bodo dela res izvršila in vso akcijo vodi g. župnik Časl. Sedaj cerkev tlakujejo. Ta dela veljajo okrog 15.000 din.

Cerkvena opravila so sedaj v Prosvetnem domu. Na šmartinsko nedeljo bo v Šmartnem ob Paki blagoslovitev prenovljene in povečane cerkve. Cerkev bo blagoslovil lavantinski vladika g. dr. Tomažič. Ta dan bo za šmartinčane velik praznik, na katerega opozarjamo že zdaj vse Savinjsčane.

Maks Kovač — 70 letnik

Celje, 17. avgusta. Te dni je obhajal v Celju 70letnico svojega rojstva oče invalidov Maks Kovač. Vse zadnje desetletje je posvetil le vprašanju svojih tovarišev vojnih žrtov. Ko je leta 1929 prevzel tajništvo invalidov v Celju in so prihajale prve rešitve po novem zakonu, je takoj uvidel, da tukaj nekaj ni v redu, ker je bilo polno redukcij brez pravih razlogov. Že leta 1930 je sestavil resolucijo, v kateri je razkril vse pomankljivosti invalidskega zakona in tudi vsa nepravilna tolmačenja, ki niso bila v skladu z zakonitimi določbami. Predlagal je spremembo posameznih paragrafov in že takrat se je zavzel, da se invalidna odmeri ne glede na stopnjo, ker izgubljeni ud ima pri vseh ljudeh enako vrednost in se naj vzame za temelj minimalna eksistence proleantne nespobnosti posameznika. V arhivu invalidov v Celju je par tisoč konceptov prošenj in pritožb, ki se mu jih je posrežilo rešiti. Če je storil Maks Kovač kaj dobrega in kaj dosegel, je bil ves srečen. Invalidi so mu zaupali in ga pošiljali na občne zборе občastnega odbora v Ljubljani in celo na kongres v Belgrad leta 1935, kjer je imel zelo

faktorji se bodo vabilu odzvali. Mestni turistični odbor je staval predlog, naj se filma celotno Pohorje in ne le vzhodno Pohorje in še to, da se naj filma v vseh letnih časih, ali pa vsaj v poletju in zimi.

m Tombola Rdečega križa na Tezmem bo danes popoldne ob treh na sokolskem telovadišču na Tezmem. Po tomboli bo koncert.

m Smrtna kosa. V mariborski bolnišnici sta umrli 16letna posest. hči Marija Lesjak in 65letna Roza Paskoff. Naj v miru počivata, sorodnikom naše sožalje!

m Trgovina z Nemčijo je živahna. Mariborska železniška postaja pravi, da je naša trgovina z Nemčijo živahna. Sedaj se je oživila trgovina s sadjem, katerega gre preko Maribora vsak dan nekaj vagonov. Včeraj so preko Maribora iz Banata zopet izvozili 1 milijon samih rumenjakov. Tudi zaklana in očičena perjad gre dobro.

m Maturanti klasične gimnazije v Mariboru letnika 1930 proslavimo desetletnico mature v soboto dne 13. septembra 1940. v Mariboru. Vsi tovarisi se naj v svrhu nadaljnjih navodil prijavijo do 1. septembra na naslov: dr. Anton Strašek, sodišče, Maribor.

m Za 70 dinarjev 3 mesece strogega zapore. Meseca junija je 38letni delavec Jožef Sušmelj iz Maribora izvršil vlom v trafiko Ivana Potočnika na Tezmem. Odnesele je raznih cigaret za 70 dinarjev. Za ta greh so ga sodniki obsodili na 3 mesece strogega zapore.

m Dva pijana jezdec sta povzročila na cesti nesrečo. 20letni delavec Franc Kangler je hodil po hodniku in poleg sebe vodil kolo. Ko sta se mu približala oba jezdec, sta ta dva namenoma splasila konja. En konj je Kanglerja podrl na tla in mu prizadel poškodbe, radi katerih se je moral zateči v bolnišnico.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

Apaška gasilska četa ima dnanes pop. v gostilni Fras v Župečji vasi svojo redno letno tombolo. Prijatelji gasilskega gibanja bodo njene namene podprli.

Zaobljubljena procesija na Taborsko na Hrvaškem se od letos dalje iz tehničnih razlogov spremeni tako, da se vsi namesto tja k Mariji Tolajnici v župniji Zetale. Privikrat je bila včerajšnja sobota.

Nad pet tisoč romarjev je na Veliki Šmarjen priromalo k sosednji ptujkogorski Mariji. Sedaj pa v polnem teku gorci vodijo priprave za čim lepši sprejem Kranjcev, ki pridejo danes teden prvič k nji. Le za prenočišča bo menda bolj trdo šlo, ker šolsko vodstvo ne odstopi v ta namen šolskega poslopja.

Na gorski tomboli je na praznik zadela enega glavnih dobitkov naša domačinka Ivanka Beranič iz Sv. Lovrenca, druga pa Helena Strmšek iz Zg. Pleterja. Česar smo zelo veseli.

Razbesnela krava je popadla posestnico Jero Planinšek v Sp. Pleteljah. Hudo jo je ranila po glavi.

zanimiv govor. Njegove predloge so upoštevali tudi na lanskem kongresu v Zagrebu.

Možu, ki v resnici zasluži naslov »oče invalidov«, saj ga poznajo po vsej Savinjski dolini tja do Konjice, Šmarja in preko Laškega in Brežice ter se k njemu zatekajo, želimo, da bi še mnogo storil za svoje tovariše in obhajal še lepše jubileje!

Samomor Zagrebčana pod vrhom Ojstrice

Celje, 17. avgusta.

Iz Logarske doline smo prejeli telefonično sporočilo o pretresljivi najdbi pod vrhom Ojstrico. Včeraj je našla neka skupina izletnikov, ki je šla na Ojstrico, pod vrhom v neki kotanji mladega človeka. Izletniki so takoj opazili, da najbrž ne bo nekaj v redu in so si zato malo bolje ogledali moškega. Ko so opazili poleg njega ležeče pismo in sporočilo, da naj takoj obvesti o njegovi smrti njegovo izvoljenko, starše in prijatelje, so se prepirali, da gre za prostovoljno smrt, zastripitev, kajti blizu njega je ležala tudi steklenica in prazna škatljica za tablete. Moški je še kazal znake življenja, zato so takoj poklicali zdravnika iz Ljubnega, med tem časom pa tudi sami skušali rešiti mlado življenje. Zdravniška pomoč je prišla prepozno, kajti med časom je nesrečnejši že izdihnil. Kmalu je prišla na ta kraj orožniška patrula in ugotovila dejanski stan. Samomorilec je 30letni prokurist Sava Velič, ki se je že 14 dni mudil pri Logarjevih sestrah v Logarski dolini. Tudi drugi so opazili, da z njim ni nekaj v redu, ker je bil zadnje čase zelo potr in obupan.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najbolj in najhitreje kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

e Ponovitev nove sv. maše bo danes ob 9 dopoldne v Salezijanskem domu v Gaberjih. Sveto mašo bo daroval novomašnik g. Pintarič Stefan.

e Zadnja pot Natek Franja. V petek ob 5 se je vil skozi mesto veličasten sprevod. Celjani in ševitni prijatelji in znanci Natekove družine so spremljali na zadnji poti pokojnega poštnega ravnatelja v p. in predsednika Hranilnice dravske banovine, podružnice v Celju g. Natek Franja. Krasni sprevod, v katerem so stopali poleg okrajnega načelnika g. dr. Zobeč Ivana, predsednika upravnega sodišča g. Likarja, prof. Cestnika, načelnika Ljudske posojilnice, predsednika Tujkoprometnega in Opleševalnega društva g. Šubica, ravnatelja g. Černelca z uradništvom, zastopniki občine in drugih ustanov, društev in organizacij, je dokaz, kako visoko so cenili pokojnega zavednega narodnjaka in resničnega katoličana. Ob odprtem grobu je spregovoril o pokojnikovem javnem življenju pred, med in po vojni celjski odvetnik g. dr. Hodžar Jakob. Cerkvene obrede je opravil g. opat Peter Jurak ob spremstvu celjske duhovščine. Naj v miru počiva zavedna slovenska duša v zemlji slovenskega okoliškega pokopališča, za vsa dobra dela in trpljenje pa naj ga Bog nagradi z nebesko srečo!

e Lahkotletske tekme celjske podzveze. V Celju so bile na Glaziji lahkotletske tekme, namenjene za izbiro članov za tekme ZFO, ki bodo 24. in 25. avgusta v Ljubljani. Tekme so bile prav živahne in so mnogi člani dosegli lepe uspehe. Konkurenca je bila predvsem med mladci, katerih je bilo največ. Na tekmah se je opazilo, da imajo fantje premalo treninga. Zato bodo potrebni posebni tečaji, na katerih bi dobili člani in mladci potreben pouk. Marsikaj so že dosegli naši tekmovalci, zato upamo, da bodo med ostalimi častno zastopali celjsko podzvezo in pokazali

v Ljubljani na tekmah, da se tudi pri nas dela na telesnovzgojnem polju.

e Ne vsiljuje najemnine stanovanjem in lokalom! Dan za dnem se občutneje čuti val dragnje. Ne le na živilskem trgu, na vseh koncih in krajih zre dragnja s svojim srepim pogledom v našo, z vsakdanjimi skrbmi se boreče gospodinjje. Živila, kurivo, obleka, vsa ta najnujnejša življenjska sredstva postajajo že nekaj luksuz. — Zadnje čase pa opažamo v Celju, da tudi ceno stanovanj, lokalov zavzemajo tendenco zvišanja. Najemniki apelirajo na uvidevnost hišnih posestnikov, naj ne izkoriščajo že itak do skrajnosti izčrpanega in preobremenjenega najemnika in ne zvišujejo najemnine stanovanjem in lokalom. Najemnike opozarjamo na uredbo z zakonito močjo o pobijanju dragnje in brezvestne špekulacije, ki je bila objavljena v Služb. novinah z dne 25. septembra 1939 št. 218.

e Neža Tratnik. V Zagradu pri Celju je umrla 75letna Neža Tratnik, vdova po železničarju. Pokojna je bila vzorna mati in zelo verna ter pobožna žena, ki je prav rada tudi ob delavnikih obiskala cerkev. Naj ji sveti večna luč, bridko prizadetim svojem pa izrekamo iskreno sožalje!

e Neizprosno bo divjaškemu uničevanju planinskih krasot. SPD z vso žilavostjo in agilnostjo neguje na svojih planinskih postojankah narodne parke. Uprava se ni ustrašila ogromnih izdatkov in truda za ureditev teh nasadov in nabavo opozorilnih tablic. Planince, ki hiti v naročje matere narave, da se naučijo lepote flore in favne, z boleščjo opazuje, kako neka klika brezobzirno uničuje delo SPD, lepoto narave. S kamenjem razbija napisne tablice, ruje planinsko floro s korenino in jo razmetuje po poteh in stezan. reže v drevesa in debela razne znake, izraze duševne podivjanosti in surovosti. Koderkoli se pojavi ta družba, je za njo vedno razdejavanje; vse to pa napravi na vsakega planinca, zlasti na tujca, odvrtačujoč klic. Mnogi kar z neko naslado uganjajo vse to. Ker se to vedno bolj ponavlja, pozivamo vse planince, ki zasačijo tako družbo, da jo pri glase oblasti, da se za vselej odločno zavre nadaljnje uničevanje naravnih krasot in oskrnjevanje planinskih kapelic, po katerih mnogi puščajo svoje važne podpise, katere bomo najbrž enkrat obelodanili. Resnični ljubitelji lepote božjega stvarstva, odločno in neizprosno na delo, da se izbrše iz naših planinskih postojank ta madež kulturne smote!

e 2letni otrok utonil v škalo vode. Pri Svetem Ožbuldu pri Ponikvi se je pripetila pri Romovih svojevrsna nesreča. 2letna hčerka Jožica Romih se je igrala z materjo zunaj hiše. Mati se je med igranjem za nekaj minut odstranila od otroka in ga pustila samega. Otroci je prišel do škatla vode, padel na glavo vanj in se zadušil. Ko je prišla mati, je otrok že umiral. Zaradi tega je bila tudi komisija, ki je ugotovila, da mati ni imela prav nobena namena izbežiti se otroka ter so vse govorice le natolcevanja in obreko-vanja.

e Sadna letina bo letos bolj pišla. Celjski okoličji je tudi v tem oziru prinesla ogromno škodo zadnja toča. Res prvovrstnega namiznega sadja bo v celjski okoličji prav malo. Zato priporočamo kmetovalcem, da letos skrbje, da bodo posušili čim več sadja, ki je odlična hrana in bo v današnjih časih vsakomur dobro služila.

e Levo ključnico si je zlomil pri padcu s kolesa 20letni čevljarski mojster Riban Martin iz Orle vasi pri Braslovčah.

e Nedeljski šport. Danes ob 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Celjem. Na to zanimivo tekmo športno javnost vljudno vabimo!

Sv. Peter pri Mariboru

Roditeljski sestanek sklicuje za prih. nedeljo, dne 25. t. m. upraviteljstvo drž. deške ljudske šole. Na dnevnem redu bo razgovor o skupnem delu šole in doma. Starši vjudno vabljani!

Z igrjo »Pri Hrastovih« gostujejo člani našega FO in DK danes ob 19 na odru Slomškovega doma na Pobrežju. Vse naše prijatelje vabimo k udeležbi! Na praznik Vel. šmarna popoldne je mogočno odmevalo ljudsko petje v naši romareki cerkvi na Gornji. K Materi božji so priromale s prošnjo za mir članice Stolne ženske zveze pod vodstvom stol. in mestnega župnika, kanonika g. M. Umeke.

V zakristiji naše župne cerkve je pred časom odkril g. dr. Stelč v družbi z ravnateljem g. dr. Ostrcem ter navneteljem banov. arhiva g. prof. Bašom sliko sv. Petra, ki je izrazito delo slikarja Fortunata Berganta, enega med večjimi predstavniki našega baročnega slikarstva. Lani sta bili pa odkriti dve Mencingerjevi sliki.

Sv. Kum

Veliki shod je letos kot ponavadi na Jernejevo nedeljo. Shod bo torej 24. in 25. avgusta. Romarji, obeta se nam lepo vreme, zato pridite v obilnem številu. Sporočamo vam to, da se ne boste zanašali na angelsko nedeljo. Torej na Jernejevo!

Sevnica ob Savi

Sevniški delavci se bodo 8. septembra udeležili romanja na Sveto planino nad Trbovljami. Polovična vožnja! Zjutraj z vlakom do Trbovelj in zvečer nazaj. Teja romanja se udeležijo delavci ob Senovega pa tja do Litije. Zato so vsi sevniški delavci vabljani, da v teh težkih časih pohite na Sveto planino prositi božjega varstva. Po cerkveni slovesnosti bo delavsko zborovanje. Delavci iz kopitarne, Jugotarinna in parne žage, vse vas vabimo. Natančna pojasnila in znaki se dobe pri tovarisu Obrču v Smarju. Delavci in prijatelji delavcev, 8. septembra torej na Sveto planino.

Št. Rupert na Dolenjskem

Dijaško društvo BARAGA priredi danes ob 5 popoldne v Prosvetnem domu v Št. Rupertu lepo in zanimivo predstavo: »LUČ Z GORAE. Med odmorom bo pel dijaški zbor in igrali tamburaški slovenske narodne pesni.

Lepa gesta Vzajemne zavarovalnice. Pred tednom je na Rakovniku pogorela hiša železniškega delavca Ivana Zavrla. Hišo je imel sicer pri imenovanju družji zavarovano, ni pa še plačal premije. Na priporočilo in posredovanje tuk. zastopnika Vzajemne zavarovalnice g. Gospodariča, pa mu je zavarovalnica kljub neplačani premiji izplačala vso škodo, in tako z lepo in plemenito gesto omogočila, da si bo z njeno odškodnino in podporo dobrih ljudi postavil nov dom. Vzajemni zavarovalnici vse priznanje!

Smrt blage gospe. Pretekli teden je v Mariboru umrla blaga in plemenita gospa Marija Cujnik, soproga tov. obratovodje g. Cujnika v Mariboru. Blaga gospa, je rodod. Senuperčanka, Uršičeva iz Št. Ruperta, in je, kakor bi slutila svojo smrt, prišla 14 dni pred svojo smrtjo še v Št. Rupert povsem čila in zdrava po slovo od svojih sorodnikov in številnih prijateljev in znancev. Bodi ji ohranjen časten spomin!

Vedelsko branje

Črni kunec

Med obiskom v Dublinu je neki podeželski gospod dobil v dar dva mlada kunca. Prinesel ju je v kosačici na dom in izročil gospodini, naj si prikaže njima, kar more. Za živalci mu ni bilo in za ljubo ju je vzel le zaradi vlijudnosti. Gospodinja je godrnjala in omenila, da bi ju kazalo ugonobiti ali prodati, ker se kunec od sile naglo plode in postanejo za nadlego. Gospod pa je dejal, da ne pojde od hiše za nič, ker ju je prejel za darilo. Gospodinja ju je morala spraviti v drvarnico zadaj na zelenjadnem vrtu.

Kunca eta bila šele na pol dorasla, negodna mladiča Eden je bil čisto bel, drugi pa črn ko saje. Ko sta se znašla v drvarnici, sta se prestrašila nenavadne okolice, zbežala v kot in vtaknila glavo drug drugemu pod trebuh. Gospodinja je velela dečku nabrati nekaj zelenih listov. Vrgli so zelenje na tla h kuncema in zaklenili vrata za čez noč.

Ko so naslednjega jutra odprli drvarnico, ni bilo več belega kunca. Med lesenim eteno in tlemi je ugledal špranjo, izgrebel s tačicama luknjo in si prisvojil prostost. Niti poskusil niso, da bi ga ujeli. Gospodinja je bila vesela, ker je bilo zdaj ostalemu kuncu nemogoče, da bi se razpotal, kakor bi se zdelo njemu samemu. Prepovedala je celo zadetati odprtino, ker je upala, da bo črni kunec sledil belega tovariša.

Toda črni kunec se ni potepel. Menda je izgubil čut za svobodo, ali pa je bil toliko prevečan, da je dojel, koliko bolj je varen v drvarnici kakor v neznanah gozdovih, kjer bi ga za gotovo ugrabili psi, podlasice ali lovci. Čeprav je luknja še naprej na široko zevala, ni stegnil glave k odprtini niti enkrat. Po drugi strani pa si je upal marsikaj na zelenjadnem vrtu. Kakor hitro so vrzila vrata drvarnice, je odskakljaj na vrt in začel objedati vse od kraja. Gospodinja je menila, da je samo gospodu v škodo, če ta nepridiprav ne bo pustil za na jedilno mizo niti ene same zelenice.

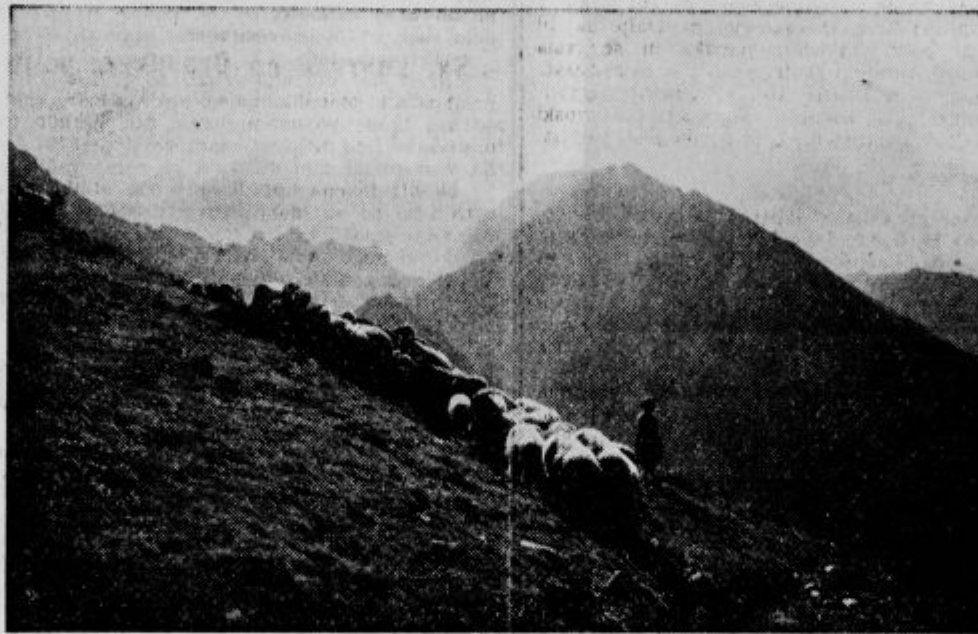
Črni kunec je v kratkem zrastlel v celega velikan. Tako je pribil, da je bil večji od največje manike mačke. (Mačke na otoku Man so izredno velike in nimajo repov). Na sebi je imel svetel, ko kolomaz črn kožušček, ki bi ga bilo zadosti za predpostelnik. Zobe je imel ostre kakor brilev, ušesa pa dolga kot zajec. Stari gospod je vodil obiskovalce k oknu knjižnice, odkoder je bilo videti na zelenjadni vrt, in kazal kunca, češ kakšega zanimivega galjota je dobil v dar.

Gospodinja se je začela bati kunca. Pravila je, da ni, kakor bi imel biti, in da bo nakopal na hišo nesrečo. Zakaj zelo zgodaj se je pokazal čudno zrelega. Kunec so nemara najbolj plašljive in puste živali, toda to niče je razodevalo, da je nenavadno razvite. V primeri s psom ali mačko, ni bilo na njem nič posebnega. Primerjan z živalmi svoje vrste pa je bil črni kunec za trdno čudo narave, hipna krivulja navzgor proti popolnosti in božanskemu razumu. Zares je bil podoben prvi opici, ki jo je navdahnilo videnje človeštva. Kakor pa zbujajo v ne-

ne gospod, darilo ali ne darilo, da bo neenago spravila s poti.

Tam je kraj na slabem glasu zaradi mačk. V vsem okolju ni skoraj nobene domače mačke. Če pa si jo kje priskrbe, kmalu podivja. Čakaj v gozdovih je polno mačk, ki so na pol divje in ki pridejo, da se dero okoli tiste hiše, dokler se jim novinka ne pridruži. Poleti nikoli ne zahajajo v hiše, ker je divjadi po obilnem. Pozimi pa postanejo malone krotke in če jim puste, žive čisto na domačijah in ugonablajo podgane in miš.

Gospodinja se je sprijaznila z eno teh potepenih mačk. Dajala ji je jesti, da bi jo navadila na ku-

hinjo. Ker pa je bilo takrat šele v začetku jeseni, je mačka ostala samo kakšno uro na dan. Posrebala je nastavljenemu mleko, se pogrela pri kuhinjskem ognju in spet šla.

Nekega dne pa je črni kunec priskakljaj v kuhinjo takrat, ko je mačka mlaskala na podu mleko. Uzrl je mačko. Mačka je privzdignila glavo in zapazila kunca. Gledala sta drug drugega. Mačka je bila siva in belkasto pasasta, zelo grda in zopna. Po dolgi zamazani dlaki ji je na meslih lepelo prisušeno blato. Oči je imela spreminjave kot zločinec, ki se izmika zasledovalcem. Na pogled je bila brezdanje zlobna.

Kunec jo je začel ogledovati, ne da bi na kaj meril. Ko pa je opazil, da se mačka boji, je nakanil, da ji bo ponagajal. Čisto počasi je odskakljaj proti njej. Mačka se je sčlenila. Dalj ko je kunec prihajal bliže, bolj se je mačka hula in se naposled domala eploščila. Kar na naglem pa se je zvila v klobuč. Našrila je dlako in razkročila rdeče čeljusti. Toda kunec se ni bal celo nič in svoj pot skakljaj bliže.

Končno je zarenčal in planil v mačko. Mačka je zarjula in se zavijala kvisku. V zraku se je obrnila in lopnila ekozi vrata. Ko bi trenil, se je izgu-

bila ven. Kunec je znova zarenčal in prešerno stekel za njo.

Tistega dne ni bilo mačke več na spregled. Znočilo se je. Kunec se je pobral v drvarnico, ki so jo zaklenili za čez noč. Uhljač se je zvil na svoje ležišče iz elame in zaspal.

Tedaj se je v gozdu poleg oglašilo silno mačje večanje. Valovalo je sem pa tja neubrano naraščajoč in minevajoč, ko da bi igral godbeni zbor norcev. V temi so med drevjem blodile čudne luči in blisketale, kakor svetli pomoči fosfor na površju morja. Sčasoma so se javljajoči in večje glasovi zblizili in nazadnje strnili v en sam prodiren vrišč. Potem so utihli in nastala je gluha tišina.

Zdaj so se iz gozda sparoma stekale blodne oči pošastnih barv. Vehljale so kakor svetilnice, ki jih nosijo vile pri svojih obhodih. Luči so se premikale, ustavile in spet krenile naprej, dokler niso prispеле

udobneje. Prizor, ki sem ga pravkar doživljal, je napravlil name slab vtis in je pomnožil v meni ves tisti niz slabih vtisov, katere je ustvarjal moj duh na vsakem potovanju. Hotel sem se pregnati vse te vtise in podobne misli, vzel sem iz kovčega knjigo, upajoč, da bo obrnila mojo pozornost na druge stvari. Toda ni šlo... Med vrticami v knjigi se mi je pred očmi pojavljal kot zid beli obraz stare gospe in brezčutna lica hčerke in zeta. Bledlega lica stare gospe nisem mogel več pregnati... in neprenehoma sem gledal, kako odhajata zet in hčerka vsa zadovoljna domov. Gledal sem njihova ubijalska namena.

Ko se je vlak v Versaillesu ustavil za četrto ure, sem izstopil. Usmiljenje me je vedlo pred vagon, v katerem je bila stara gospa. Zvedel sem, da se je onesvestila in da ji pravkar pomagajo. Nekdo je v največji brzini prinesel skodelico juhe iz kolodvorske restavracije. Stara gospa se je polagoma ovesetila in vzdihnila:

»Prav lepa hvala, — sedaj mi je bolje, o, sedaj mi je že mnogo bolje.«

Prav zares se mi je zdelo, da se ji je kri pričela bolj živo pretakati, in da se ji je blede lice malo zardelo. Njen pogled tudi ni bil več tako top in brezizrazen, kot nekaj hipov prej.

Vrnil sem se v svojo oddelek. Stara gospa morda le ni tako bolna, kakor sem mislil. Slaba je, šibka, in to jo je mučilo. Sedaj bo malo zaspa in ji bo bolje.

Zmrznilo se je. Polagoma se je stara gospa izgubila v mojem spominu in vso noč sem dobro in trdno spal, kot da bi me enolična vožnja vlaka uspa-vala.

V Rennesu sem se prebudil in izstopil. Ves zaspan sem hodil za postreščkom ne oziraje se na vse, kar se je dogajalo okoli mene. Videl sem sence, kako bežijo in se zopet združujejo, kot da so pojavi iz daljnih sanj in daljnih krajev. Hipoma pa se je postrešček ustavil pred skupino ljudi. Nekateri od njih

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, živalski stroji, prevozniki tri-ekipji, pneumatika

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovška c. 4

so živahno mahali z rokami in vpili: »Kaj pa je? Kaj se je zgodilo? Kaj je bilo?«

»Pokličite zdravnika! Hitro po zdravnika,« je klical neki potnik.

»Ali se je morda dogodila kakšna nesreča?«

sem vprašal postreščka. »Nemogoče je,« je odgovoril.

»Nef je prostodušno odvrnil dobri mož. « Samo neka stara gospa je umrla. »

Stekel sem proti vagonu, pred katerim se je stiskalo okoli trideset ljudi; vsi so imeli eno samo željo, da bi videli mrtvo staro gospo.

»Prosim, prostor, napravite prostor...« videl sem dva železniška uslužbenca, ki sta nesla staro gospo, eden jo je držal za noge, drugi pa jo je držal pod rokami in bolj so jo vlekli kot nesli. Vse to sem videl. Poznal sem stari izrabljeni plašč stare gospe in njene, kot vosek rumeno lice. Bila je že trda in hlada.

»Ali je to nagla smrt ali zločin?« je vprašal neki potnik, ki se je nahajal med gledalci.

»Zločin,« sem dejal. »Umor, pravi umor! Jaz to vem.«

In medtem ko so mi zobje šklepetali od groze in ogorčenja, sem osupnil vse poslušalce z vzklikom:

»Kaj se ti more pripetiti? To je le neznan prehlad. Ti bo že boljše...«

(O. Mirabeau — V. B.)

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, se pospešuje temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol in a. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 85.

Posteljno perje

Po Din 12—, kemično čiščeno . . . Din 14—
Čehano in kemično čiščeno . . . 35—
Na roko čehano in kemično čiščeno . . . 55—
Mešano gosje, čehano . . . 65—
Pol puh, beli . . . 95—
Sivi gosji puh . . . 120—
Beli gosji puh . . . Din 175—, 200—, 220—, 280—
Perje od puranov, čehano po . . . Din 25—

Vzorci brezplačno dobite pri **LUNA** samo Glavni trg 24, Maribor

»Vsa Japonska je ena šolac — tako se po-
našajo zastopniki japonskega šolstva. Pa ne po
krivici. Zadnja desetletja se je šolstvo v cesar-
stvu vzvišajajočega sonca tako spopolnilo, da se
je res čuditi. Danes imajo Japonci 25.771 osnov-
nih šol z 11 milij. obiskovalci, 555 deških sred-
njih šol — 330.000 učencev; 970 dekliških sred-
njih šol — 338.000 učenek; 45 univerz — 71.161
visokošolcev. Obenem pa imajo Japonci celo vrsto
strokovnih šol, kolegijev, trgovskih, tehničnih,
učiteljskih šol, zavodov za slepce, gluhotne in
druge. Vsega skupaj: nad 46.000 šol in 14 milijon-
ov učencev in včlen. Pa to so učni zavodi samo
na Japonskem, kajti Formosa, Korea in druge
japonske naselbine niso vštete.

Elegantne vedno nove

vzorci blaga za prevleko pohištva kupite
v trgovini SEVER, Marjilin trg 2

Zadnje potovanje

Našel sem prazen oddelek vagona, položil kov-
ček na sedež v znak, da je prostor zaseden, potem
sem pa zopet šel na peron, se sprehajal ob vlaku in
čakal odhoda vlaka.

Bil sem žalosten in poln bolega strahu pred
odhodom. Četudi se peljem v kraje, ki so mi znani
in dragi, in četudi vem, da se bom razveselil svidenja
s kakšnim dragim znancom, vendar mi je bilo mrzlo
v srcu. Kovček so se mi zdeli kot odprte krate. Vsa
brzina, s katero vsi ljudje okoli mene opravljajo
svoje posle, vsa tuga posvajanja, ki navdaja vse
tiste, ki se poslavljajo od mene, vse to me tako muči,
da se v meni pričnejo vzbujati žalostne misli. Zdel
sem, da bi odgnal vse te žalostne slike in zato sem
šel vzdolž kolodvorja, da bi si ogledal vse to, kar
prihaja in odhaja, vse to veliko in mrzlično neokret-
nost, ki napravi vse kolodvorske podobne norišnicam.
Poskušal sem, da bi se zabaval z ogledovanjem naj-
različnejših komičnih vrst človeškega rodu, z angle-
škimi čepicami na glavi, ki ne vedo, kam bi se obr-
nili, ki se zasopli vzpenjajo v vagonce, si poiščejo
oddelek, v katerega se skrijejo in zakopjejo, takoj
nato pa drevenji zopet kam drugam — tako nekako
kot razkropljeni vojaški poražene armade, ki mislijo,
da so našli pravo pot za umik. Kadar gledam take
prizore, skušam poostriti v sebi smisel za karikaturu,
da ne bi videl jedra človeka, katerega muči strašen
dolgačas in neuravnoveženost.

Tako sem hodil po kolodvoru, dokler nisem na-
letel na skupino treh ljudi, ki je stala pred vago-
nom tretjega razreda. Najprej sem si ogledal prvo
osebo. Bila je to stara žena, oblečena v črno obleko.
Star, oguljen plašč ji je pokrival hrbet, ki je vsak
hip podhrteval od kašlja. Poleg nje eta stala mož in
žena. Mož je bil preprosto oblečen, žena pa je bila
euh in tenka, je zdelo se mi je, da vidim v njenih
očeh odsev knjigovodskih knjig in registrov. Njen
siv obraz je imel ostro brado in polno majhnih gub.

»Oh, dragi otroci,« je vzdihovala stara gospa.
»Meni ni dobro... da, slabo mi je.«

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim
očesom je mast CLAVEN. Dobite v
lekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorb:

Zaščitni znak

vednih ljudih nasprotovanje in strah vse stvari, ki
se nenadejano začno razlikovati in postajati lepše od
drugih v čredi, tako je tudi ta lepi in razumni črni
kunec navdal gospodnjo s sovraštvom.

Poletje je že minevalo, ko je kunec dorasel
in začel uganjati burke. Dotlej se je zabaval po
stari navadi kunccev. Pridno je jedel in se prega-
njaj po travnatih obronkih. Sedaj je na bedra in
s prednjima tačicama tolkel po zraku. Uhlje, skrite
po hrbtu, se je etekal tesno k tlem in delal nevid-
nega. Prisluskoval je dozdevnim glasovom in jadrno
utekal v drvarnico. Razprožil se je na stran in molil
vse štiri od sebe, češ da je poginil. Končno so pri-
seli metulji in tedaj se je začel igrati drugače.
Nove igre ga je naučil kodrast psiček, ki ga je
gospodinja za nalašč epustila v vrt.

Gospod ni trpel v hiši nobenih domačih živali.
Svoje loveke pse je imel priklenjene na drugem dvor-
išču. Toda gospodinja je nagovorila prijatelja, da
je prišla v vas. Čakaj prijateljca je imela kodra-
stegega psička. Ženski sta epustili kodra na vrh kun-
cu. Upali eta, da bo napadel in pokončal ali vsaj
pregnal kunca v gozdove. Ko pa je koder zagledal
velikega kunca, se je prestrašil in začel prhati. Kun-
ec je od radovednosti priekakljaj k njemu. Psiček
se je pričel umikati zadenski. Gredoč je prhal. Na
celem je še kunec prhnil in se zapodil v psička.
Psiček je cvileč zbežal.

Poslej je kunec znal prhati. Razveseljeval se
je s tem, da je zasledoval metulje in prhal vanje.
Ležal je v skrivališču pod zelenim listom, dokler se
ni približal kak metulj. Tedaj je posekočil in prhnil.
In metulj je odletel.

Kunec je bil pri svojih opraviilih čedalje bolj
predčen in zvijačen.

Ne dolgo in zabaval se je s kokoško, ki je pre-
več zrastlela in na nečem bolehal, kar jo je naredilo
podobno puri. Imela je izredno dolge noge in okrog-
le rejen život, ki ga je poraslo samo malo puha.
Navadno je zaprtih oči kar etala kje. Le kadar so
ji dali jesti, se je zdramila, da je zobala. Ni bila
kakor druge kokoši in ni mogla ne brskati po tleh
ne etikati s kljunom za krmo. Kunca je uspešno, da
je to kokoško pripravil v strah in ji zagrenil živ-
ljenje. Od zadaj je neslišno prilzel ravno med njeni
nogi, potlej pa prhnil in se odgnal navzgor. Kokoška
je zavreščala in se narepenčenih peruti spustila na-
okrog po dvorišču.

Uspeh je opogumil kunca. Začel je strašiti vse,
kar mu je prišlo na pot. Ko je nekega dne gospo-
dinja nabirala cvetice za na gospodovo mizo, se ji
je skril pod krila in prhnil tudi v njo. Gospodinja je
zakricala in poskočila. Bila je na tem, da omedli
od strahu in sramu nad nesposobnim naključjem, ko
je zagledala kunca, ki je pobral pete proti drvar-
nici. Tedaj je prisegla na sveto pismo, gospod ali

Na Bledu

V jezeru doné valovi,
čolni zibljejo se v trstju.
Na otoku vabijo zvonovi
v cerkvi, v zelenem brstju.

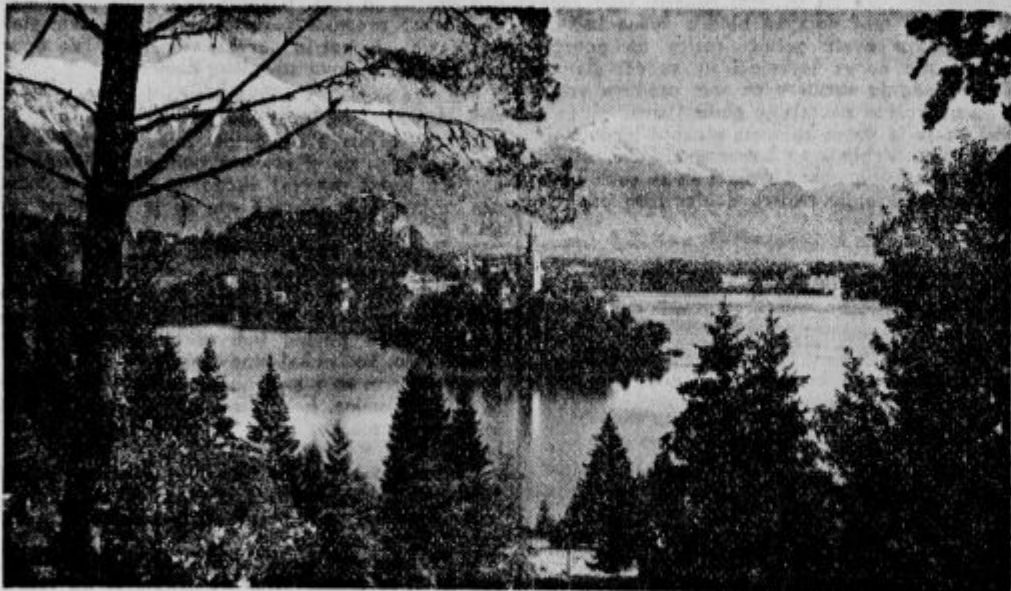
Bled, biser vseh jugoslovanskih letovišč, kopališč in zdravilišč, je tako čarobno lep, ljubek in veličasten, da so ga opevali še vsi pesniki, ki so kdaj delj časa ob njem bivali. Naravno, da si je Prešeren, največji genij slovenski, za pozorišče svoje neumrljive visoke pesni ljubezni izbral poleg Savice in Bohinj-skega jezera tudi Blejsko. In tudi njegov rojak in učenec Anastazij Grün je izlil čustva, ki so ga obhajala ob krasnem jezeru, ob pogledu na »Otok bleški, kinč nebeški, ob milnem zvonjenju, v mično pesem, koje ena kiti-ca je tu zapisana v slovenskem prevodu. Tujec, ki prvič v svojem življenju uzre pred sa-

Vzhodnih alpeh — privablja vedno nove go-ste poleg starih, zlasti z nemškega severa, z angleškega in francoskega.

Vedno enako pa je in ostane tajinstveno šumljanje in igranje jezerskih voda in valov, ki se ubrano spaja z milim zvonjenjem zvonč-ka v visokem zvoniku Marijine romarske cerk-vice vrh otoka; kajti prošnje in želje vernih romarjev ne poznajo ne konca ne kraja, ka-kor ga ne poznajo šepetajoči valovi v jezeru.

Čudoviti zvok v zvonjenju!
Kot da biva čustvo v bronu.
Do srca gre v hrepenenju.
Bije res srce v tem zvonu?

V hladno kopel k veseli vožnji po jezeru, ki po njem »čolnič plava«, vabijo v vročem poletju jezerski valovi. V njih se zrcalijo kras-

bo to v globoko globel Južnih alpenjskih alp položeno sanjavo jezero z visokim okroglim otokom, z njegovimi pogozdenimi, s promena-dami in vilami okrašenimi bregovi, z njegovo zeleno, veselo hribovito okolico, ki nad njo kipe proti azurnemu nebu v sregu se bleščeči vrhovi Julijskih alp s Triglavom (2865), osup-ljen ostrmi ob toliki zemeljski lepoti. V mi-kavnosti in milino lepega gorskega jezera in pokrajine okoli njega pa gleda s strme skal-nate stene tik jezera stari sivi grad, prinaša-joč nam zadnje, pojemajoče pozdrave iz sred-njega veka, iz dobe, ki sta tudi v tem kras-nem božjem kotičku se merili poganstvo in krščanstvo. Kar sta tu ustvarila človek in pri-roda, narava in kultura, mikavnosti pokraj-i-ne, radi bližine Jadranskega morja ugodno umerjeno subalpinski podnebje, komfortne naprave modernega kopališča in zdravilišča, ki so postavile Bled na prvo mesto vseh jugo-slovanskih tujkoprometnih mest, vse to je tu tako harmonično združeno, da izvanredno učinkovito upliva na srce, dušo in telo vsake-ga gosta, pa naj pride semkaj na oddih in daljše bivanje v katerem koli letnem času. Neumorno delovanje zdraviliške komisije, ka-tere delo že leta in leta spretno vodi ravnatelj Rene Lettis, si sproti stavlja vedno nove na-loge, ki jih zna tudi dovršiti. Vsaka nova ko-palna doba — Bled ima najdaljše trajajočo v

ne moderne stavbe Grand hotela »Toplice«, depandansa v »Pavillon«, diplomatski hotel »Belvedere« in depandansa vila »Adrijac«. Ze-lení nasadi z gozdnim vzduhom ščitijo okoli-mične jedilne terase ob obali. Od zgodnjega jutra, ko je vrh Triglava ograjen s škrlatnim plaščem, do večernega mraka, ko se grebeni visokih Karavank svetijo v večernem žarenju, se Grand hotel »Toplice« koplje v soncu in svetlobi. Cela pokrajina pomlaja in poživlja človeka. Omamljivi pogled na jezero, na otok z Marijino cerkvico, na sivi grad vrh visoke stene in na visoke skalnate gore v ozadju! »Toplice« upravičeno nosijo to ime. Iz zemlje vre tu radioaktivni vrelec s stalno toploto 23 stop. C. Kopeli v termalnem plavalnem ba-zenu nudijo prijatelju belega športa pozimi poseben užitek. Lastno, domače kopališče omo-gača gostu neposreden dostop in dohod iz so-be k jezeru, h kopališču, k čolnu. Zelene lope, tihi, mirni kotički v vonjajočih nasadih vabijo k počivanju in nudijo čaroben pogled in raz-gled na jezero, otok, grad in na visoke gore. V tem turističnem gozdnem in gorskem kraju, ki omogoča hkrati prijetne izprehode, vožnje z avtom in visokogorske ture, nudijo vodni šport, lov, tenis, golf, smučanje, sankanje, dr-sanje, najboljšje prilike za oddih v dnevih dalj-šega dopusta.

Dr. Fr. Mišič.

Črna mačica

Ozka, temna ulica te privede mimo kina-matografa. Na vegastem asfaltu odskakuje po-vsem nov avto. Pod vzmetni škrtajo kolesa. Motor nalahno brni. Tedajci pa — ko vozi avto tik pločnika — se zasliši glas, glas, ki ječi in prosi. To ni prihajalo od avta, ki je neslišno zdrčal mimo. Niti stare, nenamazane vzmeti ne cviliijo tako.

Kinematografska predstava je končana. Zu-nanje luči vzplamtijo in kot bi trenil, se vz-ženejo ljudje na cesti.

Eden, dva, trije parčki gredo mimo. Tedaj se obrne dekle in vzkligne:

»Joj, kako je ljubka — glej, mačico!«
In čim jo hoče pobožati, se ji roka stra-homa odmakne.

»Uboga stvarca!«
In odhiti s svojim fantom in skuša poza-bit, kar je videla.

Isti prizor se še nekajkrat ponavlja. Potem se poslednji gledalci iz kina še ozirajo v to smer, cestno križišče se izprazni, luči ugasnejo. Nič več se ne zgane.

Pač!

Majhna senca se odraža od temine. Tu brez dvoma nekaj leži, kar se giblje, kar se živi! Brži! Nekaj skokov in ... resnično, tu leži majhna, komaj tri mesece stara, črna mačica v občestnem jarku. Zaradi prihajajočih korakov ostane spet pri miru, vsa negibna, le njene male oči se leskečejo v temi, vendar ne da glasu od sebe.

»Muc, muc, mucika... kako pa si sem prišla?«

Previdno jo primem za zatilnik. Res, vsa je črna, niti ene bele lise ni videti, od lepih, koničastih uhlevov pa do repa. Le njene oči se svetijo.

»Muc, mucika...«

Spet jo dam na tla. Ona pa ostane na istem mestu in se ne zgane. Tu pa nekaj ne bo prav! Ob svitu bližnje svetilke si jo sled-njič ogledam. Zadnji dve nogi ji je povozilo.

V svoji sobi se zazrem vanjo. Res je lepa in ljubka, kot so vse mačke njene starosti. Samo njen pogled mi govori. Neizrečeno trp-ljenje majhne, ljubke mačice, ki je nemara prvokrat v življenju stekla ponoči čez cesto. Srčee ji utripa in udarja in ji skoraj razporje tanki, žametasti kožuh.

Previdno jo položim na preprogo in ji ho-čem za prenočišče pripraviti kotiček, kjer bi se mogla skolačkati in pozabiti.

Tedajci se ozrem tjakaj, kamor sem jo bil pravkar dal. Izginila je. V najbolj oddaljenem

kotu sobe jo nato najdem pod omaro. Tu leži in je čisto majcena, kakor da je je sram, ker je povožena. Le kako se je mogla privleči do tjakaj?

Drug dan se je uganka razrešila. Tako urno in korajžno, kakor ji človek ne bi mogel prisoditi, se giblje mala stvarca po sprednjih sapah.

Kmalu je bilo vse pozabljeno; dobro ji je dišalo mleko s smetano, in kakor nora se je igrala, dokler ni prišel zdravnik z živnozdrav-niške visoke šole. Ni ostal dolgo; zamahnil je z roko, skomignil z ramami in je odšel. Ko je odšel iz sobe, sva imela midva — mucika in jaz — jako ničvredno mnenje o znanstvu... in sva se igrala dalje.

Zunaj je hrumel vsakdanji počestni trušč o 100.000 ujetnikih, 500 kilogramskih bombah, o milijonskih izgubah; prodajalci časopisov so švigali mimo okna ko strmoglavljeni letalci in izkričani naslovi so vplivali kakor izstrelki v najino domačo idilo.

Tedajci sem se spomnil, da moram izvo-jevati še hudo bitko s svojo gospodinj. Njeno geslo je namreč bilo: »Nobenega obiska — no-benih živali.«

»No, še tega je bilo treba,« je rekla.
»Hoditi ne more nič...«
»Kaj me briga! Žival mora ven — pa še danes!«

»Tak vsaj pogledite jo!«
»Nima pomena.«
»Lepo prosim...«
»Ne, ne — nočem pa nočem!«

Pa se je že približala iz radovednosti, od-prtih ust, da bi mogla kar nadaljevati z be-sedno ploho.

Odprla je vrata, stopila korak dalje in že je pritekla — kakor je pač mogla — moja igračasta mačica k njej, oklenila se je njenih čevljev, dajala je zausnice trakovom na njih in nedolžno ji je zrla v obraz in držala gla-vico postrani.

In tedajci se je prvokrat plaho odzvalo:

»Mijav.«
Gospodinja je pogledala — in je videla vse. Mahoma si je z rokami pokrila obraz in vlažne oči in je stekla iz sobe.

»Joj, uboga živalca!«

Še nekaj dni sva bila skupaj. Vsak dan sva si izmislila nove igre.

Črna mačica ke je zmeraj bolj pogostokrat skrila, sredi igre se je ustavila in oči so ji osteklenele. To se je skoraj vsako uro pono-vilo, dokler je nekega dne ni bilo več iz nje-nega skrivališča.

Zdaj je tam, kjer je vse polno skrivališč, kjer mačice mirno ležijo in ni nobenih avtov, ki bi jih mogli povoziti.

Jaz sem ji neskončno hvaležen; dala mi je spet spoznati, kaj tiči zadaj za štiri — in pet mestnimi številkami mrtvih...
Življenje...
(E. Czeglédy.)

Statistika

Danes jutraj sem se v tramvaju spomnil, da še nisem navil ure. Drugače jo vselej navijem, še preden skočim iz postelje in se začnem pre-tegovati. Tako sem torej uro privlekel iz žepa in jo jel navijati.

Tik poleg mene je sedel suh, sestradan in revno oblečen gospod. Z vso pazljivostjo je sledil navijanju. Potem se je odhrkal, premaknil svoja očala z modrimi stekli in začel z visokim, »skoraj krakajočim glasom: »Oprostite, gospod, zdelo se vam bo vsiljivo, a dovolite mi neko vprašanje. Ali navijate vašo uro vsako jutro?«

»Kajpak, seveda,« sem mu odvrnil, »vsako jutro, ponavadi tega sicer nikoli ne pozabim.«
Gospod se je pomaknil bliže. »Ali smem še nekaj vprašati? Ali bi vaša ura šla tudi 36 ur in ne le 24 ur, ko jo enkrat do kraja navijete?«

»Kakopa, saj je za dobo 36 ur tudi urejena.«
Siromaka oblečeni gospod je svojo suho po-stavo vzravnal. Nekakšno tiho zadoščenje mu je sevalo z lica: »Če je tako, gospod, zakaj pa pollej navijate uro že po 24 urah?«

»Nu, to delamo vsi kar tako, iz navade.«
Še bolj se je usločil, njegova prvotna plahost je izginila, da, celo potrkal mi je s svojim prstom po prstih: »Saj to je, saj to je! Če bi imeli ljudje kaj pameti! Ampak ne, z odprtimi očmi drviijo v svojo lastno propast.«

Kar vznemirjen sem bil nad njegovimi bese-dami: »Ne razumem vas prav, gospod.«

Zmajal je z rameni: »I, seveda, nobeden neče tega razumeti. Pazite! Če navijete vašo uro šele po 36 urah namesto po 24, potem si prihranite delo vsak tretji dan. Ali imam prav ali ne?«

»Priznam, toda...«

Ni si dal nič ugovarjati, govoril je kar na-prej: »Če bi storili samo to, kar vaša ura zahteva od vas in ne po nepotrebnem več, bi bilo treba uro vsako leto 120 krat manj naviti kot pa sedaj. Za vsako navijanje računam po eno minuto časa. Vi bi si s tem prihranili letno 120 minut ali dve uri. Kdaj pa ste dobili prvič uro?«

»Z dvanaajstimi leti.«

»Domnevam, da boste živeli najmanj 72 let.

V 60 letih zgubite z nepotrebnim navijanjem ure

120 ur časa, to je enako vsaj desetim delovnim dnevom. Poprečen zaslužek je recimo — odmerjam rajši nižje nego več — 50 dinarjev na dan. In če trdim, da vsak, ki svojo uro tako po nepo-trebnem navija, v svojem življenju vsaj 50 di-narjev zapravi, to ni previsoko cenjeno.«

Malo je pomislil in spet začel: »Povrhutega si lahko mislite, da ima v Jugoslaviji ure vsaj deset milijonov ljudi. Za vse te skupaj pomeni tako nepotrebno, neumno, trapasto in pomilova-nja vredno navijanje izgubo dveh, samo predstavl-jajte si, dveh milijard dinarjev v pičlih 60 letih.«

Hotel sem ugovarjati: »To pa že ne bo držalo. Prvič ne postanejo vsi lastniki ur tako stari in drugič se mi zdi število desetih milijonov mnogo pretirano. In končno...«

Prekinil me je: »Vsak ugovor je brez po-mena, kajti razen žepnih ur so budilke, so na-mizne, so stenske, potem cerkvene ure in še mno-go drugih. Vse te ure ljudje mnogo prečesto na-vijajo. Le pomislite na velike stenske ure! Te teko ponavadi po osem, da celo deset ali štirinast dni in vendar jih ponavadi v gotovih dneh v tednu navijajo. Koliko da to dela! Moramo si prinesiti stol, se z muko povzpeti na njega, ncto spet zlesti na tla, odnesti stol nazaj in kar je še takih ceremonij. Ne, ne, gospod, pet milijard je še vse premalo vračunano. Strašno je to. Skandal in sramota za nas vse. Pet milijard dinarjev vrže-nih proč s tako nepremišljenostjo. Potem pa še tožijo ljudje o visokih davkih, o pomanjkanju denarja in o slabih časih.«

Med njegovim razgrevanjem sem se igral nevede z uro in sem pri tem premaknil kazalec. Ura je kazala štiri popoldne. Obrnil sem se torej k suhemu sosedu: Bodite tako prijazni in mi povejte, koliko je na vaši uri?«

Suhec je namah zlezal spet vase in se plaho odmaknil od mene. Kar skril se je za svoja mo-dra očala, ko je v zadregi šepnil: »Na žalost vam ne morem postrčiti, gospod, po pravici vam po-vem, že dolgo je od tega, odkar sem svojo uro zastavil.«

Nemško spisal Robinson, 1912.
Prevedla —atja—

Kapla na Zdravskem Kozjaku

Globoko zarezani, izprani, tesni in strmi jarki; nad njimi podolgovati, položno poševni hrbti in grebeni, planjaste krpe, ravnice, planice in zeleni-ce; njive, polja in travniki; na vrhah in strmih po-bočjih lepi, obširni gozdovi iglavcev in listovcev; ob šumnih vodah sivojestrni mlini in živžgajoče žage; samotne, nizkoležeče kmetije z belimi kme-tijskimi dvorci, sadovnjaki, vrtovi in pobožnimi kri-ži ali znamenji; le redko kje, kakor baš na Kapli ali na Remšniku, združeni v pravo vas; navadno na presuhu poletje, kakor je sicer rado pri Sv. Ja-nezu »na Suhem«, in ne prehudo zimo; pridnost, delavnost, vztrajnost, tesna povezanost domačega ljudstva na podobenstvo domačega grudo in velika, od davnih časov izročena ljubezen do nje, pa naj bo ponekod še tako trda in skopa: vse to je zna-čilni kras in ponosna dika onega »muhasto zver-ženega Kozjaka, ki se kot obmejno pogorje, od mnogih voda in jarkov vse vprek preseka in raz-kosano vleče za Dravo od koroškega Dravograda do Sv. Urbana nad Mariborom.

Te pokrajinske značilnosti veljajo v vsem ob-segu tudi za Kaplo in njeno okolico (800 m).

Z novega železniškega postajališča Sv. Ožbalt ob Dravi nam brodnik s svojim čolnom prepelje na levi breg deroče reke. Sredi dravske tesni smo, ki skoz njo hitita Drava in cesta kakor dva stara pri-jatelja in znanca, katerima se je kot tretji pridruži-la še železnica. Visoko se dvigajo strme in pe-čevite, a vendar gosto pogozdene gore, v globo-kem, tesno odmerjenem koritu šumi Drava ter se peni, ko nosi na svojem hrbtu mogočne splave in smelo pogumne splavarje. Tod vodita dve poti na Kaplo z dravske ceste, druga od druge oddaljeni le četr uro. Vzhodna se vzpenja ob Cermerici na-vzgor, nekaj km že razširjena v avtomobilsko ce-sto; zapadna pa od slikovitega Sv. Ožbalt skozi zasenčeno šentozbalsko grabo.

Niti tri ure nismo hodili ob žuboreči, tu pa tam čez rjavo skalovje padajoči vodi v hladnem jarku ob žagah in mlinih in samotnih hišah, potem proti koncu naše poti preko sončnih hrbtov in po-bočij, ko se nepričakovano znajdemo pred čedno kapelico. Proti vzhodu uzremo pravcato trdnjavo na ostro izoblikovanem vrhu: Sv. Duh na Ostrem vrhu onstran Cermeriške grabe; a proti zapadu, le nekaj sto korakov pred nami, se beli na vrhu ob-kope sredi zelenih gozdov in travnikov cerkev, ob-dana v krogu od lepih, belih poslopij: Kapla na našem obmejnem zdravskem Kozjaku.

Kakor gre pogled s Sv. Duha na vse strani, s sosednega Remšnika le proti jugu k Dravi in Po-horju, tako je naša obmejna Kapla, čeprav leži juž-no od razvodja med Dravo in Muro, obrnjena

proti severu, kamor se ozira preko svetlojasnega, le pol ure oddaljenega hriba. Tam zapaziš še na naši strani — tako se ti zdi — velškanski mlin na veter in zraven njega ljubko planinsko kočjo;

Kapla leži kaj slikovito. Dva pogozdena vrha, drug od drugega oddaljena le dva kilometra, Lip-nikov in Stojanov vrh, veže širok, sedlu podoban hrbet ter sega preko neznatne »gradiču« podobne vzpetine proti severu. Tu je v svetli in jasni sliki združeno vse, kar se v ožjem pomenu imenuje Kapla: Cerkev, župnišče, šola, dve gostilni, dve tr-govini in pokopališče, torej vse tiste postaje, ki so v življenju prebivalcev samotnih in raztresenih kmetij skupnega in važnega pomena. One kmetije z njivami in gozdovi so »torišče dela in trpljenja. Kapla jim nudi oddih in odmor. Župnišče, cerkev in šola jim dajejo višje nauke za življenjsko pot. Ko je ta končana, se vrnejo zopet na Kaplo, na po-kopališče, majhno, skromno, pravo gozdno pokopa-lišče za visoko živo mejo iz gosto prepletenih smrek, kjer drozgi v zelenem gaju Stojanovega vrha in žabe v skriti mlaki rajnkim pojo pesem končnega življenja Stiri vode, štiri jarki imajo na Kapli v neposredni bližini župne cerkve sv. Katar-i-ne svoje početne izvirke, šentozbalska in Cermeri-ška graba in dva rokava Pupaške grabe. Od tod živahna razgibanost pokrajine okoli naše obmejne Kaple. Na desni in na strmih pobočjih onih grab stoji krasni gozdovi. Nad njimi se širijo na polož-nih planjah in kopah obširne kmetije z dolgimi njivami, vrtovi, pašniki in čisto z bornimi lesenimi »hrami«. Spomladi se sredi zelenih travnikov v da-ljavo svetijo cvetoče njive repice, vse rumene, ka-kor da so z zlatim prahom posute. Lipje v vasi in pred gostilno »Pri lipi«, macesni ob poteh in mlade breze v lepih skupinah dvigajo živahnost cele po-krajinske slike. Na sončnih lehah blejajo in beke-tajo majhne črede ovc, iz gozda na Lipnikovem vrhu se oglašja kukavica in drozg. Trate ob poteh, ki gredo iz vasi na vse strani, k Sv. Pankraciju, k Sv. Duhu, krasijo rumene in škrlataste kukavice s svojimi živimi cveti in izdajajo tajnost praapne-ničnih hribin okoli Kaple, ki so v njeni okolici ustvarile za smučarje najpripravnije terene na Kozjaku. Nov vodovod dovaja s Stojanovega vrha zdravo pitno vodo v vas, pri »Lipi« pa imajo poleg radia in čednih gostilniških prostorov tudi za tu-jce urejene sobe, pošto, brzojav in telefon.

Kdor se zanima za narečje domačega ljudstva, bo na naši obmejni Kapli spoznal koroško, ko bo čul »šiest« namesto šest, pa tudi pohorsko, ko bo domača deklina stavek »Naga je šla v morje, brez noge se je vrnila« ponovila takole: Noga je šla v morje, brez nage se je vrnila. Dr. F. Mišič.

Sv. Ožbalt ob Dravi

Čuden urar. Da se ure zavoljo potresa ali ognjeniškega izbruha ustavijo, se je zgodilo že nešteto krat. Na otoku Santorinu pa se je zgodil dan primer, da je začela neka ura zavoljo ognje-niškega izbruha teči. Pri tem izbruhu je zletela

velika skala iz zemeljske notranosti v zrak, pre-bila steno neke hiše in ubila dve kozi. V istem trenutku je začela stara beneška ura, ki je stala mnogo let navzile vsem poskusom in popravi-lom urarjev, teči.

Angleške posebnosti. Cerkev angleških svo-bodnih presbiterijancev je na svojem zadnjem si-nodu sklenila, da bo odslej izključila vse tiste pripadnike, ki se bodo ob nedeljah vozili z želez-nice, tramvajem ali omnibusom. Ta čudni odko-l je cerkev utemeljila z razlogom, da morajo pot-niki plačevati vožnino, a vsak nakup in vsaka prodaja sta ob nedeljah strogo prepovedani.

Frtaučku Gustl ma beseda

Drgač b se še dal tkula glih za sila žiut na svet, če b na blu na ush kra-jeh in konceh tku strašansk umazane konkurence. Jest res na morem ne-kamer več naprej. Kene, če čem jiti pu Starmu trge kam ke naprej preke mest pu uprauhke, že pr-eti iz kašne hiše tist šuštar, ke m je že predlanskem ene škarpe pudtemplu, pa me nahrul, za-kua mu še zdej ni-sem douga puranou. Če se čem šuštar izogent in grem čez Sentiakubsk must in pu Brege ke preke šuštarisk most, me pa že žnidar za merka pr vokne, pa začne upit za mana, kdaj mu bom plaču, ke m je enkat ena suknja na kumouche zafluku. Prou neker se na upam več hodet. Še čem grem čez Prule in pol tam za Gra-dam, me kdu ustau in me terjša. Sej jest sem drgač pušten, sam dougou ne morem plačat, ke sa tku slab časi. Sej sem že zdauni naredu ulogo na ublast, in prosu za zaščito, pa še du-dons nisem dubu nobenga udgovora. Jest sam na vem, kuku je tu, de mojeh prošeh ublasti prou nč na upušteva. Tistem bankam, ke sa soj čas prusile za zaščito, sa pa prec ustregel. Jest sem ja velik veči revež, koker pa kašna banka.

De mam jest tulk eneh dougou, pa nisem jest uržab. Časi so holt tak, da se na morem iz dougou ven izhumat. Sama konkurenca je tega uržab. Če b na mou tku brezubirne kon-kurenca, b se m tku dober gudil, de b mou lohka že soj autumubil. Poglejte! Jest sem biu že pred buhuj kulkem letem pr »Sluvenec« nastaulen za nedeljskega kurespudenta. Prou usaka nedela sem mogu puročat, kua se je kej nouga čez teden zgudil pu svet. Če je ta al pa an kermu beček ukradu, če je ta al pa un kerga ukuj prnesu. Tud z diplomatem sem mogu met učaseh za uprout, de sa m puvedal tu al pa un. Strašen sem biu zaposlen. Lepe kraj-erčke sem pa tud pr tem zaslužu. Nekol m ni blu treba žeje trpet, al pa stradač. Še sojem prijatlem sem dau lohka učaseh za kašen liter-ček, keder sa ga bli glih putreben. Udkar je pa začela tud Neška usaka druga nedela u »Sluvenec« soj jezek stegvat, sem prsou pa čist na psa. Učaseh se ta mrcina še clu name su-baca in me zafrkuje. Jest na vem, al m če še ta košček kruha, in pa tiste dva deci vinčka, ke s ga ub nedelah in pa u prazenkeh prv-šem, pužrti? Sej jest nisem biu še nekol puse-ben sorklan, ampak želodec s pa useglih zdej že na pestim maksimirat. Čem grem jutriti, ke-der je glih lep ureme, mal ke pud Rožen k Čade na kufe, na gre nubenmu nč mar. Za ti-sa voda, ke ja maja navada prnest zraven ku-feta, m pa tku ni nič. Voda je še u čeuheh ni dobra, prauja lde. Men je biu že ud nekdej kašen dober cviček tam iz Gaduve peči velik lubši. Pa s ga zdej, udkar m je začela Neška kunkurirat, n morem prvošet. Učaseh se ud taga cvička kar nisem mogu ločet, tku sva se dober zastupila. Zdej je sou pa tud cviček ra-kam žvižgat. Prou res m je za scagat. Če na bo Neška držala jezek za zubmi, bom sou čist cugrunt.

Mal bom mogu že še putrpet in pučakat na bulši čase, Poglejte! U Zagrebe sa zdej nare-

del še clu vinsk muzeum, koker sem brau. Al b na blu bl pameten, če b tud pr nas u Iblan rajš naredel kašen vinsk muzeum, koker pa muderna galarija. Prou gvišen b nam prou pr-sou. U muzeume s člouk saj lohka vin ugledu-je, če s ga na more kupet, de b ga pin. Lde b prli prec u mal bulš vola in se nab držal več tku kisel, koker se zdej. Za Iblana b biu vinsk muzeum prou gvišen bl putreben, koker pa muderna galarija. Če b Iblančane gspudi pred prašal, kua maja rajš, muderna gala-rija al vinsk muzeum, grem glava staut, de b ta narmu devedindevedeset prcentu ldi glasval za vinsk muzeum.

Sej še ni doug ud tega, ke sva gvorila tam pr treh moustevh s tistmu šlosarmajstram, ke ma dol bliz štarje »Pr kaplane« na Senti-peterskem nasipe soj verkrat. Mende ga tku puznate. Prou douga siva brada ma, koker ja je mou Maksimiljan I., ke je biu en čas za meksikajarskega cesarja. U kšit je zmeri tku rdeč, koker kuhan rak. Ta m je tud jamru čez zdejšne čase. Reku je, de je že čez šterdeset let pr prostovolnih gasilceh, pa ni dubu še nubene medalje. »U teh šterdesetih letih sem gasiu in tud pugasu, če je gurel, pu celem Kranjskem, sam soje žeje na morem pugasit,« m je reku. »Al ni tu smola?« Vite, ta b biu tud prou gvišen za vinsk muzeum. Tam b se že dubila kašna taka kapla, de b s ta revež lahko enkat žeja pugasu. Sej puznam več takeh srumaku, ke s že ceu žeulejne žeja ga-seja, pa s ja na morja pugasit, ampak tu b blu preveč zamuden, če b vam jest tlela začeu use te srumake kar naštevat. Raj se dejma kej družga pument, de na bo začela še nas žeja nadlegvat. Sej je doudons še precej drugeh prtožb čez zdejšne čase.

Lejte! »Jugosluvenarski narude se je u tistmu »Izpud sita« tud neki prtužvau. Ampak ne čez žeja, koker sem zdej pravu. Temu pa iblansk prah na gre iz glave. Sej ma prou. Prah je večak še bl nadležen, koker žeja. Jest tud nisem puseben prijatu prahu, ampak rajš ga mam pa se je useglih, koker kašne ne-viht, puseben keder nimam marele s saba. Če pa misel tist »Izpud sita«, de b se dau prah

u gnar spraut, mu ga pa Iblančani prou rad brezplačen prepeste. Ampak, de na bo še on s praham ldi udiru, b prosu banuvina, de b tud prah eene maksimirala. Tistem mestnem autumobilem in pa tramvaje, ke nuč in dan pu eestah šprienja, nej pa kratkinmal prepueve špriet in pu meste blat delat. Nej kar prah pesteja, ga bo že tist »Izpud sita« u kašne druge kraje eksportiru. Sej veja, de b tud pr prah rad tist gspud pisatel neki pustran za-služu. Doudons je res tešku takem za žiut, ke maja sam prah u glau.

Pa tu še ni use, kar sem vam tlela pu-vedu. Tud še druge reči maja naš lde u že-lodec, de zabaulaja čezne.

Zadenč je eden, mende je biu kašen pen-zjunist, tku čez Zvezjda udrihu, de je blu čluevka kar groza. Temu pa tu ni useč, de klupi zdej pu ta noum, kar ukul na sonce stujeja. Tiste ceste skuz Zvezjda pa glih tku. »Kam se bom pa zdej u te uručin usedu, ke sa use klupi na sonce?« Tku je biu pa jezen, de je kar škripu, pa mende ne z zubmi, koker se punavad škripke, keder je člouk jezen, ke ta penzjunist ni mou prou nubenga zuba, koker sem konstaturu. Tu je mogu met kej družga taga za škripat, ke je tku hreščal.

Ke sem jest tu slišu, me je prec tku jeza zgrabila, de se nisem mogu več nazaj držat. Kar k nemu sem prstopu, se mu predstavu, koker se šika umikanmu čluevke. Pol sem mu pa kar u kšit puvedu, kar mu je šlu. Pr takeh rečeh ni prou, če člouk jezek za zubmi drži. S farba se more pridet na dan, če če kej uprout.

»Tu je že prou in tud pameten, de sa Zvezjda zdej tku naštimal,« sem mu reku. »Za-kua b pa klupi u senca pustaula? Lde, pu-seben pa še penzjunisti, ke sa že stari, nej uživaja zdej sonce, dokler sa še pr žeulejn. Ke boma lepu pučas udli eden za drugmu na un svet, boma mogel bit pa tku zmeri u sen-c. Jest sem prou hvaležen tistmu inženere, ke je tud mal na un svet mislu. Sej mende sami veste, de na boma cela večnost hudil u Zvezjda na te klupi sedet. Kašna sprememba ma pa člouk tud učaseh rad.«

Al mu nisem fajna puvedu? Kar nus se mu je pubesu, z glava je pa le pukimu, de je tud on prsou du tega spuznajna. F. G.

TEHNIKA

Železniški vozovi iz lahkkih kovin

Potovati po svetu je bil že od nekaj cilj in želja mnogih. Celu v časih, ko ni bilo udobnosti v prometu, kakršne imamo danes, ko je neredko veliko tvegal tisti, ki se je upal na dolgo pot, je bilo mnogo ljudi, ki so prepo-tovali dežele daleč od svoje domovine. Poto-vanje v današnjem času se seveda glede udob-nosti in hitrosti, pa tudi glede cene niti pri-merjati ne more z razmerami nekdanjih dni. Moderni promet je razdalje na zemeljski obli-zelo skrtlil, lahko rečemo, pritegnil vezi med kontinenti — zmanjšal ovire, čas in razdalje.

Mejniki v napredku prometnih sredstev je leto, ko je Anglež Stephenson zgradil prvo lokomotivo. Če pogledamo današnje stanje pro-metnih zvez, je še daleč tisti čas, ko bo pre-nahal pomen železniških zvez, pa čeprav upo-števam gradnjo avtomobilskih cest in razvoj motornih vozil. Prej ko slej velja še vedno v nezmanjšani meri, da šele železnica odpre de-želi pot v svet. To najtežje občitumi Slovenci sami, ko dobro vemo, kaj pomeni n. pr. za našo Notranjsko, da nima železniške zveze.

Z razvojem tehnike so se začele uporabljati nove pridobitve tudi na železnici, ki je v svojih sto letih življenja prežvela lepo do-bo razvoja.

Neredko srečavamo slike iz prvih let življenja železnice. Njih značilnosti: kratki in odprti vozovi, trebušasti stroji na štirih kolesih se nam zdijo danes kakor spačena slika. Ven-dar moramo pomisliti, da je prva železnica tedaj daleč prehitela svoj čas. Z leti razvoja so nastale nove potrebe in nove zahteve v vseh pogledih, tako kar se tiče hitrosti, udobnosti, varnosti, mirnega teka itd. Dan-es seveda ne mislimo na to, kakšen ogro-men aparat se vzdržuje, da je varnost in toč-nost prometa zagotovljena. Vse, kar je za to potrebno: izučeno osebeje, izkušnje, priprave, aparati, vse to je bilo treba v začetku popol-noma na novo ustvariti.

Kar se tiče tehnične izdelave vozov, ka-žejo težje, s katerimi moramo pri železniškem prometu računati, prav zanimivo sliko. Za se-dež prvega in drugega razreda je bilo potrebno pred približno petdesetimi leti 600 do 800 kg

50 različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE PRI

IGN.VOK LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

teže. Pozneje, ko so se povečale zahteve, se je ta teža dvignila na 1200 kg za vsak sedež. Za sedeže tretjega razreda so bile teže veliko nižje. Pa tukaj smo prišli od nekdanjih 400 kg na približno 600 kg teže, ki odpade na sedež za posameznega potnika. Temu primerne so tudi teže železniških voz, ki jih moramo ra-čunati na 44 do 48 tisoč kg za vsak voz (pul-manov). K tej teži moramo za moderne brze vlake pristeti še dodatno težo, ki nastane, ker se morajo vozovi za brze vlake pravilno aerodinamično oblikovati, če hočemo čimbolj zmanjšati zračni upor, ki nastaja v območju velikih hitrosti. Računati moramo tedaj z dodatno težo zaradi zakritja koles i. sl.

Razumljivo je, da si kljub povečanim zahtevam, ki se stavijo na take vozove, konstruk-terji prizadevajo, da bi čimbolj zmanjšali ne-potreben balast. Samo vpeljaja vezena na-mesto zakovanih vezav je zmanjšala težo voza za pet do osem ton. Se bolj pa se je zmanjšala teža z novo izdelavo železniških voz iz lahkkih kovin. Tak voz tehtal samo še 28.000 kg in ima 72 sedežev, tako da odpade na vsak sedež samo 390 kg, kar pomeni komaj 58 odstotkov teže prejšnjega voza. V osnovi je tak voz izdelan iz predalčnih, odnosno okvirnih nosilcev. Spodnji del je pri vozu pategnjen navzdol, da so kolesa in peresa zgornj zakrita. Nameso diagonalnih nosilcev, kot jih imajo sedanji vozovi, je valovita ploščina. Zunanja stena je izdelana tako, da je zunanja stran čimbolj gladka. Tudi vrata se stekajo z zuna-njo ploskvijo v eno. Kolesje in spodnji okvir so jekleni.

Da bi kolikor mogoče zmanjšali težo celotnega voza, je tudi notranja oprema izdelana iz čim lažjega materiala. Okovi, ščiti, posamezni deli zavor, kurjava, razsvetljava, vodna napeljava, podpore za mrežo za prtljago, stola-ja za klopi in drugi slični deli, ki so bili prej izdelani iz litega železa, jekla ali bakra, so pri novem vozu izdelani iz različnih zlitin lahkkih kovin.

Vozovi so izdelani v kombinacijah prvega — drugega, drugega in prvega — drugega — tretjega in drugega — tretjega razreda. Poleg prihranka na materialu prinaša tak način izde-lave železniških voz še pridobitev na vlečni sili lokomotive. Ugodnosti majhne teže se poznajo še posebno pri strminah in pri močnem pospešku (naraščanju hitrosti), kadar se začne vlak pomikati. Seveda velja isto tudi za zavir-anje, ker je živa sila vlaka manjša. Takisto moramo upoštevati, da je zaradi manjše žive sile tudi pri nesrečah energija, ki se mora uničiti zmanjšana sorazmerno s težo voza.

Na božji brvi

»Ne skrbite in ne povprašujte: Kaj bomo jedli, kaj bomo pili...?« Te besede so vzete iz tistega evangelija, ki je nad njim že marsikdo zmajal z glavo, češ da hoče Kristus, naj se trudimo le za svoj nadze-meljski cilj. Pa duh tega evangelija je za las podoben duhu evangelija za praznik Mariji-nega vnebovzetja, le da sta v tem evangeliju postavljena dva stvarna zgleda: Marija in Marija.

Kristus govori Marijo in hvali Marijo. Ker »le eno je potrebno, Marija si je izvolila naj-boljši del, ki ji ne bo vzet.« Kako torej: ali je skrb za jed in pijačo res odveč? Ali je delo za zemeljski obstoj res nepotrebno? Ni-kakor ne! Kristus ne graja Marijo zaradi nje-nega marljivega dela, marveč zaradi pomanj-kanja Marijinega duha. Čas Kristusovega obi-ska v Belaniji je bil čas, ko bi tudi Marta boljše storila, da bi: »sedla k nogam Gospo-dovim in poslušala njegovo besedo.« Pokazala bi namreč, da razume prihod Kristusov, ki ni prišel, da bi se mu streglo, marveč da bi jima On sam stregel z duhovnim darom svoje božje besede. Človek ne živi le od kruha...

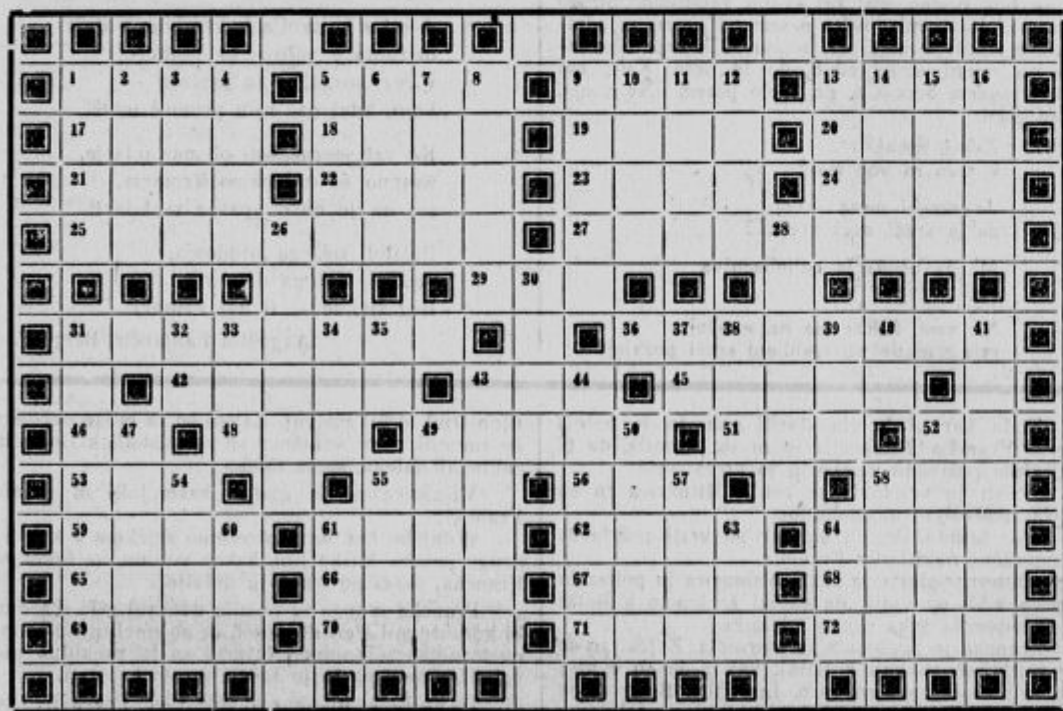
Predvsem si je torej treba izvoliti, kar je božjega, potem ko tudi Bog blagoslovil to, kar je našega, kar je zemeljskega. Ne gre torej za delo, marveč zato, da delamo iz pravega duha. Vsako delo ima dvojno vrednost: zeme-ljsko in nebesko, kakor že ga izvršujemo iz zgolj naravnega ali tudi nadnaravnega na-mena. »Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse v božjo čast obrnite.« Apostol na-rodov nas opominja, naj pri delu ne pozabimo višjega namena.

Nazareška Devica in Mati Marija je bila tudi s telesom vzeta v nebo, pa ne zato, ker njeno telesno življenje ni poznalo zemeljskih skrbi, marveč zato, ker so bila vsa njena zeme-ljska dela tudi skrb za hrano in obleko, v skladu z voljo božjo in v božjo čast.

O, pa saj naše preprosto ljudstvo večidel razume, zato gre v »božjem imenu« na svoje delo; kar pa se mu pri tem pridruži trpljenja, si rado pristavlja drugo besedo: »to bodi pa za pokoro«. Glejte, prav to se pravi: Iskati najprej božjega kraljstva in njegove prave-vice...

Zahtevajte povsod naš list!

Križanka

Besede pomenijo: 1. Slovan. beseda za re-šitev, rešenje. 3. Neodgovoren, nedotakljiv člo-vek; n. pr.: proti boleznim. 9. Poljski sadež, tudi sladkor pridobivajo iz njega. 13. Žuželka, ki je zlasti pri kopanju nadležna. 17. Sorodnica, oče-rova ali materina sestra. 18. Žensko ime; tudi zaupanje. 19. Vrsta plina. 20. Ibsenova drama. 21. Velik ptič, bivša telovad. organizacija. 22. Mož, ki je moral žrtvovati rebro. 23. Enostavno moško pokrivalo. 24. Samo eden. 25. Več ko zaslužena stvar, le da je večinoma prepičla. 27. Razvoj, miren preobrat. 29. Trenutek. 31. Gledal umetniške pesalka. 36. Celota na dva dela; žena je menda boljša... 42. Nauk o morali, pravnosti. 43. Veznik. 43. Znameniti zgodovini grad ob Jadranskem morju na Go-riskem. 46. Nemška polvojaška strankina orga-nizacija (kratica). 46. Vzklík, pogost pri voz-nikih. 49. Zelo lahka stvar. 51. Ima večkrat vse vrste barv, pri pijancih je višnjeve. 52. Besed-ica, s katero prigovarjamo. 53. Cerkveni iz-raz, ki pomeni »moliti«. 55. Gleda, opazuje. 56. Kratko moško krstno ime; skrajšaj Edvarda. 58. Vzročni veznik. 59. Priprava na ceveh, vo-dovodih; a najbolj prijetna je, če lepo diši. 61. Dobim novico, vzamem na znanje. 62. Ob-lok, zračna modrina, gora iz svetlega pisma. 64. Znan hrvaški graščak iz kmečkih puntov, zatiralec kmetov. 65. Kemična spojina, vrsta alkohola. 66. Preprosta domača jed, del daljno-gleda. 67. Belgrajski profesor — politik, zago-

vornik federativne ureditve države. 68. Slični, isti. 69. Oddaljeni sorodnik. 70. Mesto in pri-stanišče v severni Afriki, kjer je bila bitka med franc. in angleškimi vojnimi ladjami. 71. Tuja beseda za kvadrat, kvadratast blagovni vzorec. 72. Pritok Savinje v Savinjski dolini.

Navpično: 1. Mednarodna avtomobilska označka, pomeni »stoje«. 2. Drobna kovinska stvar, je stalno v zvezi s črnimol in papirjem. 3. Ena prvih besed, ki jih otrok izgovori. 4. Vrsta masčobe. 5. Moško krstno ime (Tavčar, Cankar, Kersnik itd.). 6. Kovinska zlitina (dru-gi sklon). 7. Planet; krema za sončenje, kemična prvina. 8. Hipoma, naenkrat. 9. Telovad. gib. 10. Svetopisemska oseba, Jakobov brat. 11. Tovarna in znamka konfekcijskih oblek. 12. Letopis. 13. Notranjska reka ponikalnica, pred-hodnica Ljubljane in nadaljevanje Pivke. 14. Naj bo! Kar je, je! 15. Vzhodni krivoverec. 16. Skrajšano domače žensko krstno ime. 26. Mesto v Sveti deželi. 28. Nasprotujoče mnenje, kljubovanje. 30. Bodeča konicasta stvar, veči-noma v laseh. 31. Brez obuava, golih peta. 32. Besedica, s katero prigovarjamo. 33. Glej! Na primer! 34. Skrajšano žensko ime. 35. Kemična označka za prvino, besedica, s katero ponu-dimo. 37. Predlog. 38. Tak je človek, ki ne mara delati. 39. Vinoroden otok v Dalmaciji. 40. Veznik. 41. Zemeljska celina, »novi svet«. 43. Član starega, ob Renu prebivajočega ger-manskega naroda. 44. Seznan kakih stvari. 47.

Bivši japon. zunanji minister. 49. Prav za prav ne obstoja, zato tudi pravimo, da je opoteča. 50. Tuje žensko krstno ime. 52. Tak, ki mnogo ne tehtal, ali, ki ga ni težko dometi. 54. Staro egipčansko živalsko božanstvo. 55. Divja žival roparica; neumljen, krvi željan človek. 57. Gora na Koroskem. 58. Svetopisemski kraj prvega čudeža. 60. Ženski glas. 61. Nesreča, hu-dobnost. 63. Poglavar družine. 64. Bedak, tepec (krajša beseda).

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. D. D. (delniška družba) — 3. Ep — 5. S. J. (Simon Jenko) — 7. Po — 7. Ko — 11. Domen — 14. Rilec — 17. Uteha — 20. Vsaki — 23. Buča — 25. Kum — 26. Ko-ruza — 27. Čelada — 30. Datelj — 31. Omikan — 34. Est — 36. Ada — 38. Labin — 40. Havas — 42. Dotok — 44. Elija — 46. Ki — 47. Pa — 48. Jat — 50. Vid — 51. Roč — 53. Zar — 54. Met — 56. Sen — 57. Hod — 59. One — 60. Mil — 62. Pečat — 64. Misal — 66. Rador — 68. Balet — 70. Laket — 72. Kozara — 73. Pagoda — 74. Helena — 75. Bohota — 76. Sa-rica — 77. A. F. (Anton Feister) — 78. Anu-ka — 79. Samum — 80. Aozija — 81. Menih — 82. At — 84. A. D. (anno Domini) — 85. As — 86. Av.

Navpično: 1. Doma — 2. D. M. K (Dija-ška Marijina kongregacija) — 3. Elan — 4. Peč — 5. Stas — 6. Jed — 7. Pajk — 8. Oko — 9. Kuna — 10. Oče — 11. Duda — 12. Eol — 13. Nrav — 14. Rubin — 15. Izid — 16. Ceh — 17. Udar — 18. Had — 19. Atos — 20. Ve-ter — 21. Slon — 22. Ime — 23. Bajje — 24. A. s. k. — 25. Kapa — 28. Laž — 29. Avar — 32. Ilo — 33. Kinč — 35. Vih — 37. Kača — 39. Losos — 41. Mede — 43. Polom — 45. Liki — 48. Jez — 49. Tara — 51. Riga — 52. Čada — 54. Mal — 55. Tona — 57. Haha — 58. Dete — 60. Mav — 61. Leca — 62. Pof — 63. Tana — 64. Mak — 65. Lama — 66. Rem — 67. Ra-za — 68. Boj — 69. Tana — 70. Lah — 71. Tara — 72. Kal — 73. Puh — 74. Hud — 75. Bis — 76. Siv.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: e, ho, ja, ju, li, li, lo, lo, me, no, o, o, po, ran, re, ri, ten, tok, tot, va, vi — besede sledečega pomena:

obleka zemeljske kopnine; domača čistila; priprava; član zamorskega plemena; južna rastlina; prenovljen, popravljen; svetnik, znanilec pomladi; prerok.

Prve črke dobljenih besed ti dajo sloven-sko gorovje, zadnje črke pa obliko zemeljske površine.

Rešitev nedeljske zlogovnice

Siroko — Pečina — Arija — Neroda — Idu-meja — Jetika — Arabeska. Prve črke dajo: Španija.

MLADI SLOVENEČ

Lov na kačo velikanko

Tam v daljni črni Afriki
živijo takšne kače,
da vsakemu, ki vidi jih,
srce kar zdrkne v hlače.

A lovec naš junak je tak,
da kače velikanke
ga niti toliko ni strah
kot leva šibe tanke.

Poglejte ga — spet gre na lov
tja v afriško puščavo!
Za sabo pujska tolstega
vam vleče kot za stavo.

V bližini gnezda kačjega
priveže za kolček
prašička; sam previdno se
potuhne za grmiček.

Požrešna kača kar takoj
zavoha mastno vabo.
Ubogi pujske, reši se,
sicer bo zate slabo!

Vse bliže kača plazi se,
a pujske naš ne slutí,
kaj mu grozi; kaj mu pretí
v tej žalostni minuti...

Halo, bistre glave!

Nahrusite si uma svetle meče in iztuhajte
zanimivo besedilo za tretjo in četrto sliko te sto-
rije. Kotičkov striček bo dal prednost onim reše-
valcem, ki mu bodo svoje rešitve poslali v verzih
in skušali konec zgodbe tudi narisati.

Razpisujemo pet nagrad za pet najboljših re-
šitev v verzih in slikah. Rešitve pošljite najpo-
znejše do četrta 22. t. m. na naslov: Kotičkov
striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Zgodba o dveh bratcih

1.

Pri Hrastarju so dobili drobnega fantka. Brat-
ci in sestrice so ga bili tako veseli, da so se ve-
nomer prerivali okoli njega in se čudili, kako majhna
stvarca je. Le Drejček ni maral drobnega kričarja.
Ni in ni se mogel sprijazniti z mislijo, da bo ta
otrok, ki se tako grdo dere, ostal pri njih... Oče
ga je vprašal, zakaj se tako jezo drži. Drejček
je muhasto odgovoril:

»Kar odnesite tega frkolina! Nas je že dovolj
pri hiši. Kam drugam ga dajte, kjer imajo malo
otrok!«

Oče je namršil obrvi in strogo rekel:
»Drejček, ne bodi hudoben! Bog ti je poslal
bratca, rad ga moraš imeti, kakor ga imajo radi
drugi bratci in sestrice.«

Na te besede ga je prijel za roko in ga vlek-
el k novorojenčku. Otroček je mirno spal. Drejček
ga ni hotel pogledati; obrnil se je vstran in upo-
rno rekel:

»Ne maram ga!
Oče je svojeglavemu fantu trdo stisnil roko in
mu ukazal:

»Pobožaj otroka, drugače bo šiba pela!
»Nočem!« je ugovarjal Drejček.

»Jaz ti bom že pokazal!« mu je zagrožil oče
in ga vlek iz sobe. Mimogrede je Drejček videl,
da si je mati brisala oči. A tudi to mu ni omečalo
srca.

Oče ga je potisnil v klet in neizprosno rekel:
»Tukajle notri boš čepel, dokler ne preženeš
trme iz srca!«

Odšel je in trdo zaprl duri za seboj.
Drejček je ostal sam, a še na misel mu ni
prišlo, da bi poklical očeta in ga prosil odpuščanja.
Trmasto je stremel predse in prepričan je bil v dno
duše, da se mu godi velika krivica.

Tri dolge ure so minile, ko so se duri v klet
spet odprle. Na pragu se je prikazal oče in vprašal:
»No, ali še zmerom trmice pestuješ?«

Drejček je molčal kot mutast. V tem trenutku
je še bolj zasovražil novega bratca in po tihem
mu je privoščil vse najhujše.

Oče je stopil k njemu, dvignil mu je obraz in
mu od blizu pogledal v oči. Takoj je spoznal, da
je v Drejčkovem srcu ostalo vse pri starem.

Zajčki so dobili mačeho

Mlada rdečelična Francka, ki je služila pri Mli-
narjevih za dekle, je vsa zasopla prihitela v hišo
in zaklicala Mlinarici:

»Mati, pomisli! V Zajčjem hlevu leži stara
zajkova mrtva na svojih mladih. Kaj pa zdaj?
Mladi zajčki si sami še ne morejo pomagati, ker so
slepi in bi jih zajkova morala dojeti.«

»To je pa res nerodna reč.« je pritrdila Mli-
narica. »Zajčki so stari šele tri dni. Gotovo nam bodo
poginili.«

Francki so ob teh besedah kar solze stopile
v oči. Na vso moč so se ji smilili mladi zajčki,
ki so tako zgodaj izgubili mater in postali sirotki.

»No, no, jokati zaradi tega ni treba.« jo je za-
žela tolažiti Mlinarica. »Raje malo premisliva, kaj
bi bilo storiti.«

Zdajci se je Mlinarica udarila s pestjo po čelu
in vzklila:

»Kaj če bi zajčkom nadomestovala mater —
naša mačka? Saj veš, da smo ji pred nekaj dnevi
moral vzeti mladiče, ker je maček že itak dovolj
pri hiši, mišek pa malo. Gotovo zelo pogreša svoje
mladiče in bo nemara namesto njih došla zajčke.«

Francki to ni šlo v glavo. Močno neverjetno se
ji je zdelo, da bi mlade zajčke došla — mačka.
Odkimala je in prestrašeno rekla:

»Za božjo voljo, ali se nič ne bojite, da bi
zajčke pojedla?«

»To se utegne res zgoditi.« je pritrdila Mli-
narica, za poskusimo vseeno. Morda bomo pa le imeli
srečo.«

Odšli sta k zajčjemu hlevčku. Tudi otroci so
pridrveli tja. Vedeli so že, da je zajčja mati po-
ginila in da so mladi zajčki obsojeni na smrt. Naj-
starejša hčerka Mlinarice, desetletna Metka, je ho-
tela mladim zajčkom osladiti zadnje ure in jim je
prinesla šop zelenih deteljev.

Mati se je ob pogledu nanjo nasmehnila in
rekla:

»O ti prismočica! Če bi mladi zajčki znali de-
teljo jesti, nam zdaj pač ne bi bilo treba premiš-
ljevali, kaj bi z njimi počeli. Vrzi deteljo kravam,
zajčki je še povohali ne bodo.«

Metka je vsa žalostna storila, kar ji je mati
velela, potem pa jo je presunljivo pogledala in
vprašala:

»Mama, ali morajo res umreti? Oh, jaz sem se
pa že tako veselila, kako se bom z njimi igrala,
ko nekoli dorastejo.«

»Nemara se bo naša Belka zanje zavzela.« ji je
mati zaupala svojo skrivnost. Belka — tako je bilo
ime domači mački, ki so ji pred dnevi vzeli mladiče.

»Jož, Belka bo zajčke požrla!« so otroci vzklil-
nili kar v zboru, Francka pa, ki je imela še zmerom
rožne oči, jim je neutegoma prikimala.

Belka, domača mačka, je čepela na skednju in
žalostno mičkala. Še zmerom je iskala svoje mla-
diče. Tako rada bi jih nadojila, pa jih ne najde
nikjer...

»Na, muca, na!« jo je z vabljivim glasom po-
klicala Mlinarica.

Belka pa se ni menila za vabljive klice. Žalost-
no se je ozirala naokoli in pretresljivo mičkala.

Tedaj je Francka odločno splezala po lestvi,
ki je bila priložena k hlevu. Vzela je Belko v na-
ročje in jo srečno prinesla navzdol.

Mlinarica je iz slame in sena v naglici napra-
vila nekakšno zatočišče in položila vanj gnezdo z
mladimi zajčki. Nato je Francka postavila Belko
tik zraven gnezda — in vsi so napeto čakali, kaj bo.

Belka je uprla oči v mlade zajčke in se v tre-
nutku vrgla nanje. Zgrabila je enega izmed njih
za vrat in ga — požrla, preden ga ji je mogel kdo
iztrgati.

Francka je obupno zakričala, otroci pa so glas-
no zajokali.

Metka je s pretresljivim krikom planila k ma-
teri:

»Mama, brž napodi Belko, da ne bo še drugih
zajčkov požrla!«

Mati pa se ni ganila. Molče je opazovala Belko
in mlade zajčke: celo rahel nasmehljaj je hušnil
čez njen obraz.

jutra do večera bi delal, vse bi ubogal, pestoval
bi najmlajšega bratca pod košato lipo — in bil bi
srečen do kraja!

Cez dva tedna se je Drejčkov oče spet pri-
peljal v mesto. Pripeljal je s seboj poln voz živ-
la za sorodnike. Drejček mu je ves vesel hitel na-
sproti, a očetov obraz je bil še zmerom tako čudno
mrk in resen da mu ni upal potožiti svojega gorja.

Ko se je oče odpravil proti domu, ga je Drej-
ček spremljal. Dobro pol ure se je peljal z njim,
potem pa mu je oče velel, naj se vrne v mesto.
Drejček ga je mlo prosil, naj ga pusti na vozu vsaj
še nekaj minut. Oče se je vdal in Drejček se je
peljal na vozu še četrte ure.

»Zdaj pa le hitro nazaj!« je ukazal oče. »Teta
bo v skrbeh.«

Drejček pa ni kazal volje, da bi se vrnil. Ka-
kor kupček nesreče je čepel na vozu zraven očeta
in ga posebe gledal. Oče je sprevlel, da se dečku
toži po domu, a dane besede ni hotel prelomiti.

»Kakor si si postlal, tako boš ležal,« je re-
kel in ga postavil na tla.

Drejček je glasno zajokal, oče pa se ni dal
preprostiti. Pogledal je konja in izginil za ovinkom.
Drejček je nekaj časa še tekel za njim, ko pa je
videl, da je vse zaman, se je s težkim srcem vrnil
v mesto.

Počitnice so bile za Drejčka pravi raj. Štel
je mesece, tedne, dneve — in ko se je približala
ura, da se je smel odpeljati domov, bi bil najraje
zavriskal sredi najbolj obljubene mestne ulice.

Doma je bil kot preroben. Kar nagledati se ni
mogel domačih travnikov, gozdov in njiv. In kar
je najzanimivejše: bratca, zaradi katerega ga je

Iz torbe Kotičkovega strička

Janez Gorin, dijak. — Poslal si mi kar deset
svojih pesmi, primerna za »Mlado njivo« pa se mi je
zdelo samo ena in še tej sem glavno misel prekril,
ker je bila v prvotni obliki ponesrečena. Skoraj vse
tvoje pesmi pajo o »bolesti«, toda v tako megleh,
zastritih zvokih, da prav nič ne pretresajo srca. Vsa
ka bolečina mora imeti neke svoje izvor — kje ima
izvor tvoja »bolest«, pa najbrž sam ne veš. Opro-
sti, toda nehoti so mi med prebiranjem tvojih ver-
zov prišle v spomin ženske, ki jih ponekod v južnih
krajih »žalujejo ostali« najamejo, da namesto njih
tarnajo in vekažo nad grobom umrlega...

Kako nejasno je n. pr. to:

Bresti in topoli
ob cesti
so trepetali,
ko sem izpel svojo pesem bolesti. (!)

Čuli ste pesem,
mojo pesem.
Greenka je bila,
krvaveča,
pekoča,
trpeča,
saj srce sem
uklenil v to pesem.

Ali se čudijo moji bolesti,
da trepetate,
topoli in bresti
ob cesti?!

Najbrž se topoli in bresti res čudijo tvoji bo-
lesti — saj se ji čudim tudi jaz!

Vzemi v roke Jenkove, Gregorčičeve, Kette-
jeve, Prešernove in Zupančičeve pesniške zbirke in
uči se iz njih. Glede pregleda novjših pesniških
zbirk se obrni na knjigarnice, ki ti rade postrežejo s
seznami knjig, ki so jih izdale v svoji založbi. Pesni-
ško žilico imaš in utegneš postati še dober pesnik,
če se boš pridno učil pri svojih vzornikih. Strogo
pa moraš ločiti mladinsko pesem od pesmi za odras-
le. Ne emes pozabiti, da berejo »Mladega Slove-
neca« po večini otroci od 8. do 14. leta. Kako naj
le-ti e pridem berejo n. pr. tvojo pesem »Ne vem«,
ki se glasi:

Zakaj, zakaj,
v srcu ni več maj?

Je zimski mraz zavel,
da je areci cvet zvenel?

Morda usoda je neljubezniva
tega kriva?

Ne vem. Nikar me ne sprašuj,
raje z mano po zgubljeni sreči požaluj!

Toda kar ni hotela storiti ona, to je hotela
storiti Francka. Priskočila je in se sklonila, da bi
pograbila požrešno mačko in jo vrgla proč.

»Pusti jo vendar!« je rekla Mlinarica in se
znova zadovoljno nasmehnila.

»Ali hočete, da jih bo kar po vrsti požrla!«

»Je ogorčeno vzklila Francka.

»Dobro pogledaj!« je rekla Mlinarica in pokazala
z roko. »Ali ne vidiš, da zajčki že lezejo k Belki
in da eden že srka njeno mleko?«

Francka je pogledala in ostrmel. Zajčki so se
res zaupljivo stiskali k Belki, kakor da so v njej
spoznali svojo novo mamico. In tudi v Belki se je
najbrž zbudil materski čut, kajti legla je na slamo
in radevolje dovolila mladim, da so srkali njeno
mleko. Pri tem je zadovoljno predla, nazadnje pa
je začela svoje varovance celo lizati z jezikom.

»Glejte,« je rekla Mlinarica in ljubeče opazo-
vala družinsko srečo na slami. »Mati ostane zmerom
mati. V njej je skrita ljubezen do mladit, ki so
potrebni pomoči. Tudi v Belki se je ta ljubezen pre-
budila. Maternost je največja sreča na zemlji.«

Dolgo so še otroci stali ob gnezdu mladih zajč-
kov. Na prigrvanje matere pa so se nazadnje
vendarle razkropili na vse strani in zajčki so ostali
s svojo dobro mačeho sami.

Francki pa žilica radevednosti in skrb za mlade
zajčke še kar ni dala miru. Skoraj vsake pol ure
je prihitela pogledat, ali so še vsi trije mladiči
v gnezdu. Ko je videla, da je vse v redu, je zadovoljno
pokimala in zamrmrala:

»Belka je pač mati, kakor vse druge, čeprav
skrb za tuje otroke!«

Dnevi so tekli, a v gnezdu mladim zajčkom se
ni nič spremenilo. Belka jim je ostala dobra, skrbna
rednica. Mladiči so se krepko razvijali; kmalu so
spregledali. Zdaj bo treba poskrbeti tudi za drugo
hrano, si je mislila Belka in odšla je na lov. Pre-
brskala je klet, hlev in dvorišče ter zajčkom pri-
našala ujete miši. Razmrevila jih je pred njimi
in jih učila, kako jih je treba jesti.

Ko je Francka neko jutro to opazila, se je na
vso moč zavzela. Hitro je poklicala gospodinjo in
otroke. Videli so kako se je mačka trudila, da bi
se zajčki začeli gostiti z meskom od mišk. A ves

oče tako hudo kaznoval, da je moral v mestne šole,
je imel najraje. Saj pa je Tinček — tako je bilo
najmlajšemu ime — postal medtem tako ljubeč in
priazen fantiček, da ga je moral res vsak imeti
rad. Težko je bilo Drejčku pri srcu, ko so počit-
nice minile in se je moral vrniti v mesto.

Nekega dne je Drejček dobil sporočilo od
doma, da se je najmlajši bratec Tinček ponesre-
čil. Udaril ga je konj in ga tako hudo poškodoval,
da so ga morali prepeljati v mestno bolnišnico.
Drejček se je grozno prestrašil. Pri priči je ste-
kel v bolnišnico in povprašal, kako je z bratcem.
Ko so mu povedali, da bo ostal pri življenju, se
je oddahnil, kakor da bi mu kdo velik kamen
zavallil od srca. Po-lej je malega bolnika obiskal
vsak dan. Marsikatero stvar si je pritrgal od ust,
da mu je nesel v tistih urah, ki jih je Drejček
presedel ob bolniški postelji, se je prijateljstvo
med njim in Tinčkom tako poglobilo, da se oče
kar načuditi ni mogel. Ko je čez nekaj tednov
prišel po Tinčka v bolnišnico, je rekel Drejčku:

»Drejček, če te šola ne veseli, boš pa jeseni
ostal doma.«

Drejček je malo pomislil, potem pa odločno
odkimal in rekel:

»Oče, naj bo Tinček vaš naslednik namesto
jaz! Jaz se bom izšolal za duhovnika. Morda bom
dobil na stara leta kakšno župnijo blizu doma,
potem bo spet lepo.«

Te besede so četa tako presunile, da se je
kar obrnil in si naskrivaj obrisal oči. Ni hotel
pred dečkoma kazati svoje mehkebe.

Drejček je ostal mož beseda. Postal je du-
hovnik in izpolnila se mu je tudi goreča želja:
kot zrel mož je dobil župnijo v sosedni fari. Sre-
čen je v svojem stanu, saj živi med svojimi ljud-
mi na deželi. Ves živi zanje. V prostem času tudi
rad popravi za poljsko delo, kadar pa ima še več
prostega časa, pohiti domov, da pogleda, kako go-
spodari njegov najljubši brat — Tine.

Če misliš še kar naprej o svoji bolesti peti, bo
najboljše, da pošiljaš svoje pesniške prvence kak-
šnemu drugemu listu za doraščajočo mladino, ker
»Mladi Slovenec« pač ne more svojim mladim pri-
jateljem servirati same gorjube žalosti. Mladost po-
trebuje predvsem sonca in veselja! Če ji moreš nu-
diti tudi nekaj tega, nam bodo tvoji pripevki kar
dobrodošli. Poskusi, nemara bo šlo. Z naslovi mla-
dinskih pesniških zbirk ti prav rad postrežem, če
želiš.

Tako. Odgovoril sem, kakor si me prosil. Upam,
da odkritim besedam ne boš zameril. Pa se še kaj
oglasi, če te je volja!

Kotičkov striček.

MLADA NJIVA

Pesem koscev

Ptički vsi so še molčali,
mi smo kose že sukali;
travica in cvetje zalo —
vse bo, vse pred nami palo

Ze za nami je v redovih
ložno kakor na grobovih:
rože pisane in bele —
vse so, vse so ovenele...

Jožef Mihelič, Dobrava pri Kropi.

Voditelju Slovencev

Viharji se zaganjajo nemilo
v naš čoln, ki valom se penečim,
črtem pošastnim in grozečim
kljubuje, upira se z vso svojo silo

A mi z bojaznijo in strahom v duši
oziramo v valove se besneče,
v čerj sovražne in preteče —
kdaj, kdaj nas njih premoč udusi,

Ko val sovražnosti ob nas udarja,
zaupno se oklepamo krmarja,
saj on je naše upanje vsekdar!

Rešitelj našega brodovja,
voditelj našega domovja,
Bog živi te — ti naš krmar!

Avguštin Fabjančič, Belgrad.

njen trud je bil zastoj. Zajčki se za mišjo pečenko
še nismo niso; venomer so se stiskali k Belki in
zahtevali mleka, samo mleka.

Mlinarica se je glasno zasmejala in dejala
Francki:

»Zdaj bo čas, da postrežemo zajčkom s kakšno
drugo jedjo. Miške jim, kakor vidimo, ne teknejo.
Francka, skoči po travo in deteljo!«

Francka si tega ni pustila dvakrat reči. Preden
bi kdo utegnil šteti do deset, že so imeli pred seboj
najsočnejšo zelenjavo. Najprej so jo previdno po-
vohali, potem pa so jo začeli veselo hrustati.

To pa Belki nikakor ni bilo všeč. Prezirljivo je
s tacami potisnila zelenjavo vstran in vsiljevala svo-
jim varovancem kosčke mišjega mesa.

To se je poslej ponavljalo vsak dan. Ali so se
otroci zabavali, ko so vse to opazovali? Belka je čez
noč zmerom znova pripravila svojim varovancem
okusen zajtrk iz ujetih mišk, zajčki pa so vztrajali
pri brezmesni hrani. Kakor hitro so jim otroci pri-
nesli sočno zelenje so ga začeli hrustati, da je bilo
veselje. Belka je bila zaradi tega čudnega vedenja
svojih varovancev včasih hudo jezna in je tega ali
onega mladitca nemilo oplazila s tace.

Nekega dne je Mlinarica vprašala:

»No, Francka, kako so se zajčki in Belka od-
ločili? Ali bo Belka postala vegetarijanka*, ali pa
bodo zajčki postali mesojedi?«

Francka je odgovorila:

»Tega prepričala med njimi nisem mogla več
gledati, pa sem zajčke Belki vzela. Saj so že dovolj
veliki in je čas, da postanejo samostojni. Ne potre-
bujejo nobene rednice in mačhe več.«

»Prav je tako,« je prikimala Mlinarica. »A pri-
znati moramo, da je Belka lepo završila svojo ma-
terinsko dolžnost.«

»Čeprav je bila samo mačeha mladim zajčkom!«
je vzklila se sedemletni Tonček.

»Da bi le vsi otročki sirotki na svetu imeli
tako dobro mačeho, kakor je bila naša Belka!«
je dodala Mlinarica — in s tem se naša zgodba konča.

* Vegetarijane je človek, ki uživa samo rast-
linsko hrano, mesa pa ne.

Št. 188. Sloveč, dne 18. avgusta 1940. Stran 13

Pripovednik

Bilo je vroče popoldne in v vagonu temu primerno zagatno. Naslednja postaja je bila Templecombe, domala uro vožnje daleč. Dve majhni deklici in majhen deček so si ovojili oddelek v vagonu. Teta, ki je tikala k otrokom, je zasedla sedež v kotu. V bolj oddaljenem kotu na nasprotni strani, je sedel samski gospod, s katerim se teta z otroki ni poznala. Otroci so z vnezo zavzeli oddelek. Teta in otroci so se pogovarjali na kratko, toda neprenehljivo. Spominjali so na hišno muho, ki venomer opozarja nase in se ne da ostrašiti. Kadar je teta kaj povedala, je začela večinoma z »Nikar«, otroci pa so uporabljali za začetno besedo skoraj samo »Zakaj?« Samski gospod ni rekel nobene na glas.

»Nikar, Ciril, nikar!« je vzkliknila teta, ko je začel deček tolči po blazinah in je ob vsakem udarcu vstal iz njih oblak prahu.

»Rajši glej skozi okno,« je pristavila. Otrok je uporno stopil k oknu. Pogledal je ven in vprašal: »Zakaj ženijo tistele ovce proč s pašnika?«

»Bržkone jih zganjajo na drug pašnik, kjer je več trave,« je dejala teta medlo.

»Pa saj je na tistem pašniku veliko trave,« je ugovarjal deček. »Saj raste po njem samo trava. Teta, na tistem pašniku je veliko trave!«

Teta je budalila naprej: »Morda je trava na drugem pašniku boljša.«

Ciril je zdaj seveda zagnal: »Zakaj boljša?« »Oh, poglej, kakšne krave!« se je izvila teta s takim glasom, ko da bi opozarjala na nekaj posebnega, čeprav so se takšne krave pasle malone po vseh pašnikih ob progi.

Ciril pa je še tiščal svojo: »Zakaj je trava na drugem pašniku boljša?«

Gospodu v kotu se je mrki obraz zdaj še bolj pomračil. Nепrijazen in brezčuten možki, je odločila teta sama pri sebi. Toda o travi na drugem pašniku si ni mogla izmisliti nič ustreznega.

Manjša deklica je poskrbela za razvedrilo. Začela je pripovedovati pesem »Na poti v Mandalay«. Znala je samo prvo vrstico, toda svoje omejeno znanje je izkoristila v polni meri. Zaspalo, vendar odločno in zelo slšno, je ponavljala vrstico naprej in naprej. Tujemu gospodu se je zdelo, kakor da bi bila z nekom stavila, da bo ponovila vrstico dvatisočkrat, ne da bi pretihnula. In kazalo je, da bo stavo izgubil, kdor koli jo je tvegaj.

»Pojdite se mk meni. Povedala vam bom povest,« se je zganila teta, ko se je neznanec že dvakrat ozrl v njo in enkrat v zasilno zavoro.

Otroci so se malomarno pomaknili proti teti. Po videzu niso čislali tetinih povesti kaj prida.

Teta je začela. Tiho in zaupno je pripovedovala nerazumljivo in kar žalostno dolgočasno povest, otroci pa so njo med njenim pogostim premolkovanjem spraševali glasno in trmasto. Teta je pripovedovala o deklici, ki je bila zmeraj pridna in se je zato vsem priljubila. Ljudje so imeli to deklico zaradi njenega zares vzornega vedenja tako radi, da so jo nazadnje rešili pred pobesnelim bikom.

»Ali bi je ne oteji, če bi ne bila pridna?« je hotela vedeti večja deklica. Enako bi bil skoraj vprašal tudi tujec.

»Že,« se je vdala teta mlahavo. »Vendar ne verjamem, da bi ji tako zelo hitro na pomoč, če bi je ne imeli resnično na vso moč radi.«

»Bolj bedaste povesti še nisem slišala,« je presodila večja deklica.

»Meni se je že začetek zdel tolikanj neumen, da nisem potlej več poslušal,« je pritegnil Ciril.

Manjša deklica ni povedala, kaj misli o povesti. Že dolgo pa je spet ponavljala svojo najljubšo vrstico.

Iz kota se je na lepem oglašil še samski gospod. »Zdi se, da ne znate pripovedovati povesti,« je prijel teta.

Teta je zrasla. »Težko je pripovedovati povesti, ki bi jih otroci razumeli in hkrati cenili,« se je branila.

»Sodim, da se motite,« jo je zavrnil tujec.

»Pa jim vi kaj povejte, če vas je volja,« mu je teta vrnila besedo.

»Dajte, povejte povest,« je poprosila večja deklica.

Gospod je začel: »Svoje dni je živela deklica, ki ji je bilo ime Berta. Bila je nenavadno pridna.«

Pri teh besedah ni bilo otrokom nič več za povest. Ko na dlani je bilo, da bo strašno podobna vsem drugim.

»Berta je zmeraj ubogala in vselej povedala vse po resnici. Oblike si ni nikoli zamazala. Jedla je mlečno kašo, kakor da bi bila slaščica. Učila se je odlično in vedla vljudno.«

»Ali je bila zala?« mu je segla v besedo večja deklica.

»Tako brhka kakor vidve ni bila, pač pa grozovito pridna,« je pojasnil gospod.

Otroci so hipoma napeto prisluhnili. Povest jim je začela ugajati, ker je bila beseda »grozovito« v zvezi z besedo »pridna«. To je bila novost, ki je vlekla in obetala nekaj resničnega, česar ni bilo nikoli v tetinih povestih iz otroškega življenja.

Gospod je nadaljeval: »Berta je dobila tri svetinje za pridnost, ki jih je vsedkar nosila na obleki. Imela je svetinjo za ubogljivost, za točnost in za zgledno vedenje. Med potjo so se ji svetinje zadevale druga ob drugo in so cingljale. V tistem mestu, kjer je bila Berta doma, ni imel noben drug otrok kar tri taka odliko-

vanja. Zato je vsak lahko uganil, da mora biti Berta čudno pridna.«

»Grozovito pridna,« je navedel Ciril.

»O Bertini pridnosti se je toliko govorilo, da je še knez tiste dežele zvedel zanjo. Takoj je ukazal, naj puste vzorno deklico enkrat na teden na njegov vrt zunaj mesta. Vrt je bil silno lep in še noben otrok se ni smel sprehati po njem. Torej je bilo to dovoljenje Berti v posebno čast.«

»Ali je bilo na vrtu kaj ovac?« se je glasil vmes Ciril.

»Ne, nobenih,« je odvrnil gospod.

Deček je na tak odgovor seveda vprašal: »Zakaj ni bilo ovac tam?«

Teta se je nevoščljivo nasmehnila, prav za prav nakremžila.

Gospod pa je razložil: »Knezovi materi se je nekoč sanjalo, da ji bo sina pogubila ovca, ali pa ga bo ubilo, če bo padla nanj ura. Zato

Mati z otrokom

ni imel knez na vrtu nikoli nobene ovce in v palači nobene ure.«

Zdaj bi bila teta od začudenja skoraj zavpila.

Ciril je spraševal naprej: »Pa je kneza pogubila ovca ali ura?«

»Za zdaj knez še živi. Ali se bodo sanje izpolnile, pa ne morem povedati,« je neskrbno odgovoril gospod. »Bodi to kakor koli, na vrtu ni bilo nobenih ovac. Pač pa so se preganjali po njem neštevilni prašički.«

»Kakšni prašički?«

»Črni z belimi glavami, beli in črno marogasti, čisto črni, sivi z belimi lisami in tudi povsem beli.«

Gospod je premolknil, da so si otroci utegnili vtisniti v domišljijo zaklade z vrta. Nato je povzel:

»Berta je bila žalostna, ker ni bilo na vrtu nič cvetlic. Tetam je solznih oči obljubila, da jih ne bo trgala in delala škode dobrotljivemu knezu. Ker ni bilo na vrtu nobene cvetlice, da bi mogla obljubo uresničiti, se je sama sebi zazdela smešna.«

»Zakaj ni bilo cvetic?«

»Ker so jih požrl prašički,« je neutegoma pojasnil gospod. »Vrtnarji so razložili knezu, da se bo moral odreči ali cveticam ali prašičem, ker ne more nobeden imeti obojega. Knez pa je pri priči sklenil, da bo imel rajši prašiče.«

Otrokom je bilo knezovo ravnanje močno všeč. Toliko ljudi bi se odločilo narobe!

»Na vrtu je bilo še marsikaj mikavnega. Bili so ribniki z zlatimi, modrimi in zelenimi ribami. Bila so drevesa s papigami, ki so vsak trenutek povedale kaj modrega. Bili so ptiči, ki so žgoleli znane priljubljene naprave. Berta se je sprehajala gor in dol in bila srečna. Po

glavi ji je žumelo: Če bi ne bila tako posebno pridna, bi nikoli ne videla toliko lepega. Ko je hodila sem in tja, so njene tri svetinje za pridnost venomer cingljale in jo spominjale, kako zelo pridna je bila. In ta čas se je priklatil na vrt orjaški volk, da bi si ujel za večerjo kakega prašička.«

»Kakšne barve je bil volk?« so vprašali otroci, ki so se že močno zanimali za povest.

»Take kot ilovica. Volk je imel črn jezik, oči pa bledosive in neizrečeno divje. Na vrtu je najprej zagledal Berto. Zakaj Bertin predpasnik je bil tako lepo bel in snažen, da ga je bilo videti že od daleč. Berta se je silno prestrašila, ko je zapazila volka in videla, da se plazi proti njej. Že ji je bilo žal, da je bila na knezovem vrtu. Zbežala je in tekla, kar so ji dale moči, volk pa za njo. Berti se je posrečilo priteči do mirtovih grmov in se skriti v najbolj goščavem. Volk se je pretikal med vejami in vohal. Črni jezik mu je visel iz gobca, bledosive oči pa so neznansko srepele. Berta je bila vsa iz sebe in si mislila: Ko bi ne bila tako posebno pridna, bi bila zdajle v mestu na

Razviti čuti

Kiparka Malvina Hoffman piše:

Nekoč je prišla v mojo delavnico Helena Keller, ki je z devetnajstim mesecem popolnoma oglušela in oslepelela. Tedaj mi je bilo, ko da sem odkrila šesti čuti.

Peljala sem gospodično Kellerjevo h kipu, o katerem ji nisem povedala, koga predstavlja. Helena Keller je s prsti preiskala vsako nadrobno posebej. Otlopala je glavo, lase, obraz in ramena. Ko je začutila na čelu gube, je dejala: »Ta mož ni na svojem mestu, a prizadeva si, da bi rešil strašen problem... počakajte!« S prsti je sledila za obrisi

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezno v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

oči in ličnice. »Slovan je. Oči ima velike in globoke, toda trudne in pobešene. Zdi se mi znan. Tu na ramenih, ali niso tu zganjene peruti?« Odgovorila sem ji: »Da, orlove peruti, znamenje njegove domovine.« Helena Keller je s prsti zadela na vzbokel napis in vzkliknila: »Oh, seveda! Veliki Paderewski! Paderewski, ki se je tako plemenito bojeval za svojo Poljsko, v tisti čudni politiki — tolikanj daleč od glasbe! Čutili morem njegove skrbi in napore.«

Peljala sem Kellerjevo k drugemu kipu moža v življenjski velikosti. S prsti je otlopala gube v draperiji in vrvnat pas. Sklonila se je in sledila za sandalami na nogah. »Menih,« se je oglašila, »in kraj njega je volk, ki se z glavo pritiska k njegovi strani. Menih ima v rokah zajca — in v gubah kapuce ptica. Kapuca je pomaknjena nazaj. Kajpa, glava je obrnjena proti nebu! Zdi se mi, ko da bi jim menih prigovarjal: »Nič se ne bojte bratci! Saj smo prijatelji!«

Zdajci je obraz Helene Kellerjeve ves zasijal in vzkliknila je: »Oj, to je pa sv. Frančišek s svojimi prijatelji!«

Denar je potni list, ki velja za vse kraje razen za nebesa, in z denarjem si lahko kupite vse razen sreče.

ZA OTROKE

Ako krvavijo otroci iz nosa, vzemite košček vate, jo namočite v raztopino antipirina in jo vtaknite v krvavečo nosnico.

Ali veste, da je čaj iz posušenih borovnic dobro sredstvo proti driski?

Pazite, da večerja otrok ne bo pretežka, ker drugače otroci ne morejo spati.

Ako dobiva vaš otrok zobe in odklanja hrano, ne silite ga, da je. Ako ga boste silili, bo bruhal. Izpremenite mu vsakdanji jedilnik, dajte mu sadne sokove, grozdje, kislo mleko, nastirgan sir itd.

Ako hočete ohraniti vaše hčerki svetle lase, jo umivajte z vodo, v kateri ste kuhali hmelj in kateri ste dodali kavino žličko kafrinega alkohola.

Kuhinja

Jabolčna pena.

Imaš 12 debelih jabolk, jih olupiš, daš v posodo z malo vode in prideniš lupino limone ter kuhaš do mehkega. Nato pretlačiš v skledo. Potem vzameš pol kilograma sladkorne sipe, dodaš sok ene limone in 30 g razmehčane želatine, mešaš, da se peni, priliješ malo ruma in še sok treh limon, napolniš s to peno posebno posodo in daš na hladno, da se strdi.

zaviti telečji zrezki

Telečje zrezke potolci, osoli in potresi malce z belim poprom. Na sleherni zrezek položi rezino gnjati, na vrh pa polovico v trdo kuhane jajca. Potem strkljaj skupaj, preveži z belo nitko in daj v čebulo, ki se pravkar začne cvrti. Nato duši in po malem dolivaš vodo. Čez pol ure vzameš zrezka iz omake, a omako poprsiš z moko, doliješ skodelico kislega mleka in jo še enkrat prevreš.

SOLATA

Za naše gospodinje so nastale v teh časih nove skrbi: olje se je podražilo liter že nad 40 din. Resno moramo misliti na to, ker moramo dvakrat dnevno postaviti solato na mizo, in to: h kosilu ter k večerji. V mnogih krajih, največ na Češkem ter Moravskem gospodinje ne poznajo solate z oljem; tam namreč rabijo slanino (špeh) ali pa kislo smetano. Lahko bi se tudi pri nas udomačil ta način zabele, posebno sedaj, ko je zavladala draginja. Tu hočem popisati zelo cenen način, kako se pripravljata solata s slanino in solata s kislo smetano.

Solata s slanino

Solata osnažimo, dobro operemo ter stresemo na rešetlo, da se odcedi. Nato jo denemo v skledo, potresemo nekoliko s soljo, dodamo špece popra, dosti na drobno sesekljane čebule, na poncvi ocvrtemo 8—10 dkg dobro okajene slanine (špeha); ko je že dovolj ocvrta, dodamo v to poncico 5—6 žlic dobrega kisa, pustimo, da se špece nekoliko prekuha s kisom, nakar ga denemo na kraj štedilnika. Ko je nekoliko pohlajen, ga zlijemo na solato, nekoliko jo zmešamo in hitro postrežemo na mizo. Dobro je tudi, če dodamo k solati še nekoliko tankih kolobarčkov salame, kar boljša okus. Čim več je slanine in čim več je ocvirkov, tem boljša je solata. Tako pripravljena solata je zelo poceni in prekaša solato, pripravljeno na olju. Tako solato lahko ponudimo tudi izbirčnemu gostom.

Solata s kislo smetano

Ta solata stane zelo malo, posebno tu v Ljubljani, kjer stane majhna zajemalka kisle smetane bodisi na trgu, bodisi v mlekarah samo en dinar. Ako denemo za petlansko družino na solato za štiri zajemalke smetane, je zelo dosti zabeljena in okusna. Očiščeno ter dobro oprano solato denemo v veliko skledo, potresemo jo malo s soljo, jo polijemo s kislo smetano, nekoliko jo pomešamo in serviramo k mesu, pečenki ali h krompirju. Čim več denemo smetane, tem bolj okusna je solata. Upam, da se bo ta način priprave tudi tu pri nas obnesel in da nam bo nadomestil solato z oljem.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Naš domači zdravnik

Vprašujoča: Vašo nadlogo moram preštudirati. Ne najdem pravega razloga, zakaj je nastopila ta nenadna sprememba v njem. Za tem tiči nekaj nezdravega. Odgovoril Vam bom v pismu. Ne izgubljajte pa potrpljenja in glave!

G. K. Lj. Sv. P. 91: Mislite, da ste obsojeni na to, da boste imeli samo enega potomca. Vzroka pa, zakaj bi to moralo biti, ne najdem v tem kar ste napisali. Le to, da so Vam priporočili injekcije v nosenosti, mi kaže smer, v kateri naj iščem. Iz tega sklepam, da bi utegnilo biti pomanjkanje vitaminov — zlasti vitamina E, oziroma nepravilno delovanje jajčnikov vzrok nevesnosti. Pogosto pa so spremembe v legi maternice krive temu. Prav tako spremembe v sluznici maternice. Vse to pa se more dognati le s preiskavo. Zato Vam priporočam, da se obrnete na strokovnjaka za porodništvo in ženske bolezni.

M. L. p. R.: 20 let ste stari. Hudo ste slabokrvni. Hrane imate dovolj, teka pa nobenega. Zelo ste razburjivi. Vsaka malenkost vas tako razburi, da se Vam kar roke tresejo. Po vsaki jedi vas slabi in tiči v želodcu. Slabo ste razviti.

Spadate v posebno vrsto ljudi, ki jo opažamo posebno pri ženskah. Najbolj značilne za te ljudi so težave, ki jim jih povzroča želodec, oziroma prebavila. Po dognanjih izvirajo iz tega vse druge nevesnosti. Zdravila za take ljudi so: dobra, tečna hrana, katere vam ne manjka, in pa zdravila, ki krepijo organizem. Za tek pijte čaj iz tauzenti-rože ali pa želodčne kapljice.

A. T. R.: Po nesreči, ki vas je doletela v otroških letih ste skoraj popolnoma oglušeli. Večkrat ste bili v bolnišnici. Stanje se vam je zboljšalo. Zdaj pa se vam z leti vedno bolj slabša. Naročili ste si — oziroma kupili bi radi »vibraton« aparat. Nimate pa potrebnega denarja za to. Obratujte se name, da bi Vam jaz preskrbel kakih 1200 dinarjev.

Ne vem kako naj bi vam denar preskrbel. Morda bom našel kakega dobrotnika, ki bi vam storil to uslugo. Če se to zgodi, vas bom obvestil.

L. K.: Kako je z vašo boleznijo, vam je povedal zdravnik, ki vas zdravi. Bolezen prenatrta v vaših čustvitljivih letih, je nemogoče. Potrebno zdravilo za olajšanje pa vam daj zdravnik.

M. G. M.: V vsakih toplicah določi zdravnik, kakšno zdravljenje je za tega, kakšno za onega. Posplošiti zdravljenja se ne da. Če vam škodujejo

jabolka, jih ne jejte. S tem se boste na najbolj preprost način izognili težavam.

Pavla: Odgovoril sem vam v pismu, kam se obrnite. Ne vem, če ste pismo prejeli. Verjetno ne, ker naslov ni bil točen. Na tak način zgubite tudi zaupanje, če se skrivate.

Lj.: Dvojce mojih odgovorov vam je nejasnih. Enemu priporočam naj si natira lasišče z alkoholom, drugemu pa prepovedujem. — Stvar je čisto preprosta. Prvi ima mastni prhljaj, drugi pa suhi. Pri enem je zdravljenje tako, pri drugem drugačno.

E. K. M.: Nisem pozabil vašega varovanja. Povprašal sem na več mestih, če bi se dalo dobiti kaj denarja za voziček. Odpravili so me povsod z lepo besedo, da ni mogoče. — Naj se še oglašim — so naročili. Ostanje samo še zasebna dobrotelna društva. Tudi v vašem mestu jih je več. Obrnite se na kakršnega odbornika, ali dobrotnika, da bi nekaj prispeval.

A. P.: Stalne bolečine, ki jih imate v levi spodnji strani nad dimljami, močan iztok, stopnjevanje bolečin ob času, vse to kaže, da rodila niso v redu.

M. V. B.: Rekli so vam, da bodo z meno nadloge prenehale. 5 let že nimate čišče. Srbež in iztok pa kljub temu nista prenehala. — Eno in drugo ima lahko različne vzroke. V letih se tudi marsikaj spremeni. Zato vam priporočam, da greste znova na pregled. Dajte preiskati tudi vodo. V teh letih ne smete pozabiti na sladkorno.

M. M. Z. p. B.: 21 let staro hčerko imate. Je zelo velika, pa hudo suha, bleda. Večkrat ji je slabo. Slabo je razvita. Popila je že veliko železnega vina, pa vse nič ne pomaga. Vprašujete, če bi pomagalo zdravljenje s hormoni. — Z vašo hčerko je podobno, kakor z ono, ki ji odgovarjam v današnji številki. Zanj velja isto. Hormonska terapija je šele potem uspešna.

F. B.: Za uspešno zdravljenje bi radi vedeli proti srbečici, katera nadleguje vašo družino že vse leto. Izdali ste že mnogo denarja za mazila, ki le nekaj časa pomagajo. — Menim, da nikoli korenito ne odpravite povzročiteljev. Zato se nevesnost vedno znova pojavlja. Za mazanje samo zahteva večšega človeka, ki res zna mazati in ne prezezičar. 12 do 24 ur po namazanju se morate skopati. Menjati morate vse perilo — posteljnino in kar nosite na sebi. Prav tako morate desinficirati vso obleko, obesiti jo na zrak in šele po 14 dneh jo smete obleči. Za mazanje pa poskusite še catamin mazilo.

Naš živinozdravnik

Krvave podplute na nogah psa. O. V. Lj. — Vaši tri leta stari pes, čuvaj, ovčar, dobiva sedaj že drugo poletje krvave podplute med in nad prsti. Pri skakaletu se mu te podplute odpirajo ter krvavijo. Želite nasveta, kako bi krvave podplute preprečili oziroma jih zdravili. — Krvave podplute na prstih nastajajo navadno kot posledica vnetja prstov. Vnetje prstov povzroča namreč močan srbež, ki ga skuša pes z lizanjem in grizenjem utolažiti, pri čemer se poškodujejo krvne žile in kri se izlije pod kožo. Pisu večkrat pregledajte noge in če opazite, da ima kožo med prsti vneto, stavičajte na noge obkladke z mrzlo burvo raztopino (pol tablete na ¼ l vode). Kožo med in okrog prstov nato osušite ter je namažite z ribjim oljem, ali pa vsaj svinjsko mastjo. Okolico pasje hišice dobro očistite in skrbite za to, da pes ne bo hodil po različnem kamenju in ostrim pesku, ki se na poletnem soncu večkrat močno segreje in lahko povzroči vnetje in in med prsti.

Krvavo mleko krave. F. S. Š. — Vaša krava se je pred šestimi tedni prvič otelila. Po par dneh ste opazili ob koncu molze rdečkasto mleko. Ko je to mleko nekaj časa etalo v skledi ter ste ga od tam prelili v drugo skledo, ste našli na dnu posode esee-deno krti. Ker je krava dobra molzica, rada žre, je živahna in ne kaže nikakih znakov bolezni, bi radi vedeli ali se da krvavo mleko odpraviti in da li je tako mleko užito. Krvavo mleko povzroča naslednji vzrok: groba molza, prehiti prehod k predobremu hranjenju in začetek posteljice. Ako krava nima nikakega izcedka iz amnice in če se prepirate, da ni nobeden od prej navedenih vzrokov po sredi, po-

tem je možno, da je kri med mlekom le znak dobre molznice. Napaka je ozdravljiva. Vime večkrat oplahnite z mrzlo vodo, kateri ste dodali eno burvo tableto na pol litra tekočine. Kravi menjaite hrano ter ji dajajte kuhane lanene semena, kateremu ste primešali grenke soli. Dobro je tudi kravi dajati vode, v kateri se je kuhala hrastova skorja. Posebno pa pazite, da bo dotična oseba, ki kravo dnevno molze, čim previdnejša in nežnejše opravljala svoj posel ter sesek ne bo navlačila, ampak samo previdno in nežno stiskala. V kolikor se boste držali navedenega, smete upati, da bo mleko kmalu postalo čisto. Dokler je mleko znatno spremenjeno, je boljše, da ga ne uporabljate za prehrano ljudi.

Bradavice na vimeni. F. H. Č. — Na vimeni vaše mlade krave opazate tvorbe slične bradavicam. Najprej so se pojavile na zadnjih eskih, kjer so se zelo razmnožile, sedaj se se začele pojavljati tudi na prednjih eskih, kjer se tudi razmnožajo. Vprašate, kako bi to nevesnost odpravili. — V kolikor so zgornje omenjene tvorbe nasajene na daljših peclih, je najboljša, da jih s viljo povležete. Če pa široko sedijo, je pa potrebna strokovna intervencija. Poskusite kravi dajati dnevno 3 kg greeke soli skozi 6 tednov. Nekateri so dosegli na ta način lepe uspehe, da so bradavice popolnoma izginile. Kravi dajajte od časa do časa kvasa. Ker so bradavice nalezljive, je na mestu opreznost, da jih ne dobijo tudi druge krave. Zato naj se z bradavicami okužena krava molze vedno zadnja. V kolikor bi se odločili za kakšno manipulacijo na eskih, počakajte, da krava prisuši, sicer se krava ne bo dala molsti.

Kmetijski nasveti

umetna gnojila za vrt. I. B. Z. L. — Želite nasveta, kakšna sestava umetnih gnojil bi nadomestila hlevski gnoj, in to za vrtno zelenjavo, za krompir in fižol, ter kako je z njimi gnojiti? — Hlevskega gnoja ne morejo umetna gnojila nikdar popolnoma nadomestiti, kajti z njimi damo zemlji samo hranilne snovi za rastlinsko potrebo, nikdar pa ne humusa ali sprstenine, ki je potrebna za življenje talnih bakterij. Pač pa so izpopolnili ali delno nadomestilo za hlevski gnoj. Če hočemo izpopolniti učinek tega gnoja, tedaj dodamo zemlji še na primer superfosfata in z njim fosforne kisline, ki jo gnoj ima premalo. Ali če smo več let zaporedoma gnojili vrt s hlevskim gnojem, da je zemlja precej založena s humusom, tedaj ga lahko eno leto nadomestimo z umetnimi gnojili. Trošiti jih pa moramo vse treje vrste, to so: dušična (apneni dušik), fosforna (superfosfat) in kalijeva (kalijeva sol). Temu pravimo polno gnojenje. Eno gnojilo samo redkokdaj popolnoma učinkuje. Tudi njih uporaba je različna. Apneni dušik potrosimo povrh ter šele potem zemljo prekopatimo ali prekoplje-mo. Superfosfat in kalijeva sol raztrosimo po že izrabljeni zemlji ter ju z grabljami ali z brano zmešamo z njo. Za večino vrtnih rastlin — zelenjavo — vzamemo na 100 kvadratnih metrov po 5 kg apnenega dušika, 6 kg superfosfata in 4 kg kalijeve soli; za krompir 2 kg dušika, 6 kg superfosfata in 4 kg kalija. To gnojenje bo zadostovalo, da za eno leto nadomestimo hlevski gnoj.

Muhe in črvi v greznicah. O. V. Lj. — Iz betonirane greznice pri navadnem stranišču prihajajo skozi luknjo celi roji muh, gotovo na tisoče na dan. To traja že par let in jih je vedno več. Pobijate jih, kar se da, pa se jih ne morete znebiti. — Imamo neko vrsto muh, ki zleže jajčeca na človeško blato. V greznici se iz jajčec izležijo črvički, ličinke, ki tam žive in v par tednih dorastejo v bube. Te zlezajo iz tekočine ven, se skrivajo v kak temen

kot, navadno se obesijo za repek. V takem stanju ostanejo nekaj dni, dokler iz njih ne izleže muha. — Tega mrčesa in muh se lahko iznebimo s tem, da zlijete v greznico nekoliko karbolinole ali katrana, ki naj kak cm na debelo plava po vrhu. Ta snov zaduši ličinke in prežene muhe.

Zatiranje mravelj v stanovanju. C. O. R. — Pri oknih, odnosno v okenskih počih pritličnega stanovanja in tudi kuhinje se zbira polno mravelj vseh vrst, takozvani klešmani in druge. Radi bi odpravili ta mrčes. Kako? — Mravlje se zbirajo navadno v takih krajih, kjer dobe kaj hrane. Skozi okna potujejo v stanovanje, ker jim je ta pot najbolj pripravna in ne motena in najprej pridejo do kuhinje ali shrambe, kjer dobe hrane v izobilju. Če jih hočete odpraviti, morate najprej poiskati njih dom — mravljiste. Slediti jim morate po poteh, odkod prihajajo. Če jih je težko najti, kanite na pot nekaj kapljice medu, pa boste kmalu opazili, od kod vodi njih pot. Ko ste izsledili mravljiste, ga uničite s krompom ter prekopljite, da zatrete mravlje. — Če ga pa ne morete najti, ker je tako daleč ali zelo skrit, da ne morete do njega, tedaj napravite sladkorno raztopino in vnjej namočite gobo. To položite na mravljino pot. Kmalu se bo v gobi nabralo polno mravelj. Tedaj jo vrzite v krop, da mravlje poginejo; potem gobo iztisnite, odstranite iz nje mrtve mravlje in ponovite isto past tako dolgo, dokler ne bo več mravelj po isti poti.

Odprava uši iz vodnjaka. Š. A. I. — Imate 12 m globok vodnjak, v katerega ste napeljali vodo iz strehe. Napravili ste dva čistilnika, da odstranite nesnag iz streh, in ju čistite dvakrat letno. Vzlic temu so se pojavili v prej dobri vodi majhne, rdeče, ušem podobne živalce. Ker ne veste, če so te živalce zdravju škodljive, bi se jih radi iznebili. — Četudi te vodne uši niso človeškemu zdravju ravno škodljive, vendar ni prijetno piti tako vodo. Te živalce se najraje zaredijo v kapnicah, zlasti zbiralnikih za deževnico, redkokdaj v studenčnici. Ta mrčes zatiramo na različne načine. Najbolje je vodnjak izprazniti, temeljito ga očistiti in razkužiti s apnom. Tako umorimo vse uši in njih zalego. Moramo pa tudi poskrbeti, da se pozneje zopet ne zaredi v vodi, ki prihaja iz streh v vodnjak. Zato jo napelje-mo skozi čistilnik z ogeljem, ki jo dobro izčisti. Če pa tega ni mogoče izvesti, tedaj denimo v vodo nekaj ribic, ki bodo v kratki dobi vse uši uničile. Umesten je tudi nasvet, da

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se često polvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Pravni nasveti

Podpora družini vojaškega vpočklanca. J. A. — Občina ni mogla odbiti prošnje za podporo družini osebe, poklicane v vojaško službo, ker takih prošelj ne rešuje občina, ampak odbor pri okrajnem sodišču. Ta odbor podeli podporo onim rodbinam vpočklancev, ki so jih vpočklanci preživljali in so ostale brez nujnih sredstev za preživljanje. Ne moremo vam povedati, če bo odbor priznal podporo vam, ki imate nekaj zemlje, da redite kravo in prašiča ter nezdono rento za družinskega očeta. Če boste dokazali, da je celo družino preživljal najstarejši sin, ki je vpočklanc, vam bo odbor podporo priznal, drugače pa ne.

Povišanje najemnine. R. I. — Ker imate novo hišo, ste do letos uživali davčno olajšavo. Vprašate, ali bi smeli povišati najemnino, ker od sedaj naprej ne uživate več davčnih olajšav? — Najemnine se ne smejo povišati in ne smejo biti višje kot so bile na dan 1. septembra 1939 ne glede na to, koliko davkov plačujete od hiše. Če boste drugače ravnali, vas oblast lahko kaznuje z zaporom in v denarju.

Prodaja kupljene parcele. C. Z. — Oče je kupil zemljišče, vendar ni plačal celotne kupnine. Bivši lastnik bi rad sedaj parcelo prodal. Ali je to mogoče in kako? — Prodajalec mora najprej kupca tožiti na plačilo ostanka kupnine. Ko bo kupec pravomočno obsojen, bo prodajalec lahko predlagal zoper kupca izvršbo. Če ne bo dovolj premožen, se bo lahko tudi parcela prodala na sodni dražbi.

Privatni izpit. I. J. — Če boste opravili izpite na srednji ali njej enaki srednji šoli, boste lahko dobili kvalifikacijo za uradnika. Dovoliti morate najmanj štiri razrede z izvršnim izpitom, da morete priti v X. uradniško skupino in napredovati do VII. skupine. Če ste pa že zvančnik, boste po 10 letih zvančniške službe in po opravljenem strokovnem izpitu lahko prevedeni v uradniško službo X. skupine brez ozira na vašo šolsko kvalifikacijo. Če pa imate zadostno šolsko kvalifikacijo, vam zvančniška služba nadomešča pripravniško službo in po opravljenem strokovnem izpitu tudi lahko dosežete X. uradniško skupino. Glede polaganja privatnih izpitov se obrnite na ravnateljstvo one šole, kjer bi radi izpit polagali.

Obnoveitev hiše in najemnine. I. K. — Po našem mnenju popravilo hiše in stanovanja ne bo razlog za povišanje najemnine, ki je po uredbi o pobijanju dražinje in brezvestne spekulacije prepovedano. Po zakonu je itak najemodajalec dolžan najemni predmet (stanovanje) vzdrževati na svoje stroške v uporabnem stanju.

Prostosledje. A. M. — Prostosledne pravice se podeljujejo za časovno omejeno dobo. Zato je vprašanje, če je vaša sorodnik ob smrti sploh še imel. Sicer se pa obrnite na rudarsko glavarstvo, ki vodi evidenco o prostoslednih pravicah.

Kupljena vozna pot. H. M. — Ne boste mogli zabraniti novemu posestniku sosedne parcele vožnjo preko vašega zemljišča pa poti, ki jo je kupil od vas prejšnji lastnik sosednega zemljišča, razen seveda, če je bila pravica do vožnje po vašem zemljišču pridržana samo prejšnjemu lastniku sosednega zemljišča, kar pa dvomimo.

Računanje kadrovskega roka za pokojnino. L. M. Lj. — Odločba državnega sveta, ki smo jo omenili v odgovoru v nedeljo 4. avgusta 1940 ima štev. 10.700/37. S tem pa ni rečeno, da bo ta odločba veljala tudi za vaš primer. Ker nam niste pojasnili poteka vašega službovanja, ne moremo povedati, kaj vse se mora vam računati v pokojnino.

Ponesrečen rudar. K. F. — Niste povedali, pod kakšnimi okolnostmi se je ponesrečil dotični rudar. Zato odgovor ni mogoč. Zena naj se obrne na pristojno bratovsko skladnico, kjer bo zvedela, ali in koliko lahko zahteva. Od-

Lah

Ob otvoritvi amaterskega turnirja v Celju je bilo upravičeno poudarjeno, da je Celjski šahovski klub eden najpomembnejših klubov v jugoslovanski šahovski organizaciji. V Celju je bil pred 19. leti prvi amaterski turnir v naši državi in prvi jugoslovanski šahovski kongres. Celjski šahisti so takrat oboje tako lepo izvedli, da se tedanji udeleženci še vedno spominjajo onih lepih dni. Brez dvoma bosta ravnotak vtis pustili tudi letošnji prireditvi. V Celju je bila pred leti osnovana Slovenska šahovska zveza, ki pa je pozneje prenehala in celjski šahisti so proslavili moč našega šaha tudi preko meja naše države v uspešnih medmestnih tekmah z avstrijskimi in italijanskimi šahisti. Ta velika agnostost zasluži priznanje in to je Celjski šahovski klub sprejel v najvišji meri s čestitkami našega prosvetnega ministra dr. Antona Korosca k klubovi dvajsetletnici.

Na amaterskem turnirju v Celju se bori lepo število najboljših jugoslovanskih amaterjev. Konkurentov je več in med njimi tudi slovenski šahisti.

Iz prvih kol celjskega amaterskega turnirja je današnja partija.

v tako z vodnimi ušmi napolnjeno vodo zlijemo močno raztopino kuhinjske soli, ki jih popolnoma uniči.

Odprava črnilnega madeža iz fotografije. G. I. R. — Po fotografiji slike se vam je polilo črnilo. Ker vam je ta slika drag spomin, bi ta madež radi odpravili, ne da bi jo poškodovali. Ker ste slišali, da je neko kemično sredstvo, ki odstranjuje črnilo, želite zažeti vedeti. — To kemično sredstvo se prodaja pod imenom »Tintentode« v papirnicah in knjigarnah. Ker pa ne vemo, kako bo učinkovala tudi na fotografijsko sliko, vam svetujemo, da poskusite odstraniti madež najprej na eni strani slike. Navodilo, kako ravnati s tem sredstvom, je napisano na vsaki steklenici.

škodnino bi lahko zahtevala od podjetja le, če se bo dokazalo, da je rudar ponesrečen po krivdi podjetja.

Veljavnost hrvatskega zakona o oskrbovanju državnih nameščenecv in njihovih vdov in sirot. K. L. — Res so nekatere sirote državnih uslužbencev, ki po obstoječih zakonih niso mogle dobiti rodbinske pokojnine, dobile podporo po zakonu o oskrbovanju deželnih nameščenecv in Hrvatski in Slavoniji. Nekatera ministrstva so namreč razlagala, da je po čl. 5 in 6 uredbe o prevedbi iz kronske na dinarsko pokojnino iz leta 1927 razširjena veljavnost hrvatskega zakona o oskrbi deželnih nameščenecv iz leta 1914 na vso državo in so po teh predpisih priznavala podporo sirotam, ki jo drugače niso mogle dobiti. Sedaj pa take sirote dobe podporo po § 7. uredbe o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev. Ta uredba je objavljena v 23. številki »Službenega lista« z dne 20. marca 1940.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastoj in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Zadolžen uradnik. A. V. Z. — Zašli ste v dolgove, ki jih ne morete redno odplačevati. Zato vam upniki grozijo s tožbami. Vprašate, kako bi se iztožene terjatve izplačevale, ker razen plače nimate nobenega imetja. — Če bi vas upniki tožili, potem bodo nastali še pravdni stroški, ki jih boste končno le vi morali plačati. Svetujemo vam, da upnikom svoje razmere pojasnite in pri sodišču podpišete z vsakim upnikom izvršljive poravnave, na temelju katerih bodo upniki mogli predlagati ručeh vaših prejemkov. Če bi več upnikov istočasno predlagalo ručeh, se bo zarubljivi del plače sorazmerno nakazal vsem upnikom. Sicer bo pa prišla najprej do kritja tista terjatev, za katero je bila ručeh najprej dovoljena in šele potem ostale. Tako se vam lahko zgodi, da bodo vaši prejemki že za 10 let v naprej zarubljeni.

Izpraznitev stanovanja pred odpovedjo. P. K. L. — Dokler ni stanovanje pravilno odpovedano in še ni potekel odpovedni rok, je dolžan najemnik, da plača dogovorjeno najemnino, čeprav je morda zaradi službene premostitve bil primoran predčasno stanovanje zapustiti. Hišni gospodar pa ne sme zahtevati najemnine od starega najemnika za tisti čas pred potekom odpovednega roka, v katerem je izpraznjeno stanovanje oddal drugemu najemniku.

Odškodnina zaradi kršitve pogodbe. M. K. R. Iz vašega dopisa ni razvidno, v kakšnem razmerju ste bili z delodajalcem. Če ste bili skladiščnik, potem ste morali za to imeti določeno posebno nagrado. Služba skladiščnika se je morala v vašem primeru odpovedati na 14 dni. Poleg tega pa izgleda, da ste bili tudi sam podjetnik, ker ste prevzeli v naprej določena dela po določenih cenah. Če je bilo med vami in zastopnikom družbe dogovorjeno, da boste za vso količino, t. j. 6000 m³ lesa prevzeli določena dela, potem ni mogla družba čez noč oddati dela drugemu. Pravico imate do odškodnine zaradi kršitve dogovora. Svetujemo vam, da daste pri vašem okrajnem sodišču povabiti na pečat zastopnika družbe zaradi mirne ureditve zadeve. Ko bo zastopnik družbe tudi s svoje strani pojasnil stvar, vam bo mogel sodnik svetovati glede morebitne tožbe.

Pavlovič Brana — Šorli Jože.

1. e2—e4, e7—e5. 2. f2—f4 (kraljevi gambit je najbrže neupravičeno na elabem glasu. Beli doseže vsaj remis tudi pri najboljši obrambi črnega in obenem privede na desko divje kombinacije.) Lf8—c5 (to je solidnejše kot d7—d5 in bolj aktivno kot sprejetje gambita z e5×f4). 3. Sg1—f3, d7—d6. 4. c2—c3 (to je ostreje kot Sb1—c3). Sg8—f6 (ostreje je f7—f5, kar je pa tudi bolj razekano). 5. f4×e5, d6×e5. 6. S13×e5, 0—0 (seveda ne S×e4? zaradi Da4+). 7. d2—d4, Le5—d6 (zelo zapletena bi bila igra po S16×e4). 8. Se5—f3 (beli ne more uspešno obdržati kmeta. Po igri potezi epet dobiti črnega v razvoju.) S16×e4. 9. Lf1—d3, Sg8—f6. 10. 0—0, c7—c5! (črni mora takoj napasti aredišče, ker sicer zaide v težko pozicijo). 11. Lc1—g5, Sb8—c6 (točnejše je h7—h6). 12. d4—d5 (tu bi mogel beli forsirano doseči remiz s Dd1—e1 na tale način: 12. Dd1—e1, c5×d4! 13. De1—h4, h7—h6 14. Lg5×h6, d4×c3! 15. Lh6×g7!, Kg8×g7 in beli drži remis s največjim šahom na g5 in h6). Se6—e5. 13. S13×e5, Ld6×e5. 14. Dd1—f3? (težka napaka, ki stane belega kmeta. Boljše je bilo Ld3—e4, kar bi vodilo do izenačene pozicije). Dd8×d5. 15. Df3×d5, S16×d5. 16. Ld3—e4, Sd5—f6. 17. Le4—f3, Tf8—e8. 18. Sb1—d2, h7—h6. 19. Lg5—h4, S16—g4. 20. Tf1—e1, Lc8—d7. 21. h2—h3, Le5—f4. 22. h3×g4, Lf4×d2. 23. Te1×e8+, Ta8×e8. 24. Ta1d1, Ld2—e3+. 25. Lh4—f2, Le3×f2+. 26. Kg1×f2, Ld7—e6. 27. Lf3×b7, Te8—b8. 28. Lb7—e4, Tb7×b2+. 29. Kf2—g3, g7—g6. 30. Td1—d6, Tb2—b6 (grozilo je L×g6. Z igrano potezo izšli črni menjavo trdnjav in poenostavi končnico). 31. Td6×b6, a7×b6. 32. a2—a3, Kg8—g7. 33. Kg3—f4, Kg7—f6. 34. Le4—f3, Le6—e4. 35. g2—g3, Le4—d3. 36. Lf3—d1, g6—g5+. 37. Kf4—e3, Ld3—g6. 38. Ld1—b3, Kf6—e5. 39. Lb3—d1, f7—f6. 40. Ld1—b3, h6—h5. 41. g4×h5, Lg6×h5. 42. Lb3—g8, f6—f5. 43. Lg8—h7?, Lh5f7. 44. Kg3—f3, Lf7—d5+. 45. Kf3—e3, Ke5—f6. 46. g3—g4, f5×g4 (hitreje bi odločilo f5—f4×). 47. Kg3—f2, Kf6—e5. 48. Kf2—g3. Ld5—e4. 49. Lh7—g8, Le4—f5. 50. Lg8—b3, Lf5—d7. 51. Lb3—c2, Ke5—d5. 52. Lc2—d3, c5—c4 in beli se je vdal, ker ne more več preprečiti, da ne bi prodrl črni kralj.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 18. avgusta 1940

Štiri sto metrov nad Londonom

Nemški vojni poročevalec Georg Hinze piše v praskem »Der Neue Tag« o bombardiranju Londona. Med drugim pravi:

Nad temnimi, zabrisanimi sencami mrzle jutranje zemlje leži nebo, temno kot dim. Na letališču v Franciji smo. Oblaki so tako nizki in gosti, da izpod šatora ob letalu komaj vidiš do drugega letala. Na slepo je treba vzleteti. Čez tri ure že doni ropot motorjev v šotore ob robu letališča. Se vedno sega nebo globoko doli v rano jesensko pokrajino. Le nekaj metrov nad površjem je razkrila zemlja svoj obraz, ki je sicer ves zavil v sivo tenčico. Treba bo torej slepo pristati. Slepo vzleteti, slepo pristati. Vmes pa je bil izvršen eden tistih mojstrskih letalskih podvigov in udarov iz zraka, ki jih Anglija v vedno večji meri doživlja. Petkrat je bilo napadeno angleško letališče jugo-zahodno od Londona, dokler ni bilo spremenjeno v en sam oblak dima, betonskega prahu in ruševin.

Skok preko Kanala je kakor let skozi belo vato. Na angleški obali se spusti naš ptič 200 m nad zemljo. Toda kje je zemlja? Le sivo bela mešanica oblakov udarja na okna kabine in ob pripravljene strojnice. Torej zopet kvišku. Smer — sever! Poveljnik na razglednem mostiču pričena šteti minute. Počasi se mu premika prst po veliki zgrgnjeni karti. Sedaj se je dotaknil rdeče pike na rumenozelenem mozaiku, ki smo ga preleteli. To je London! Doli!

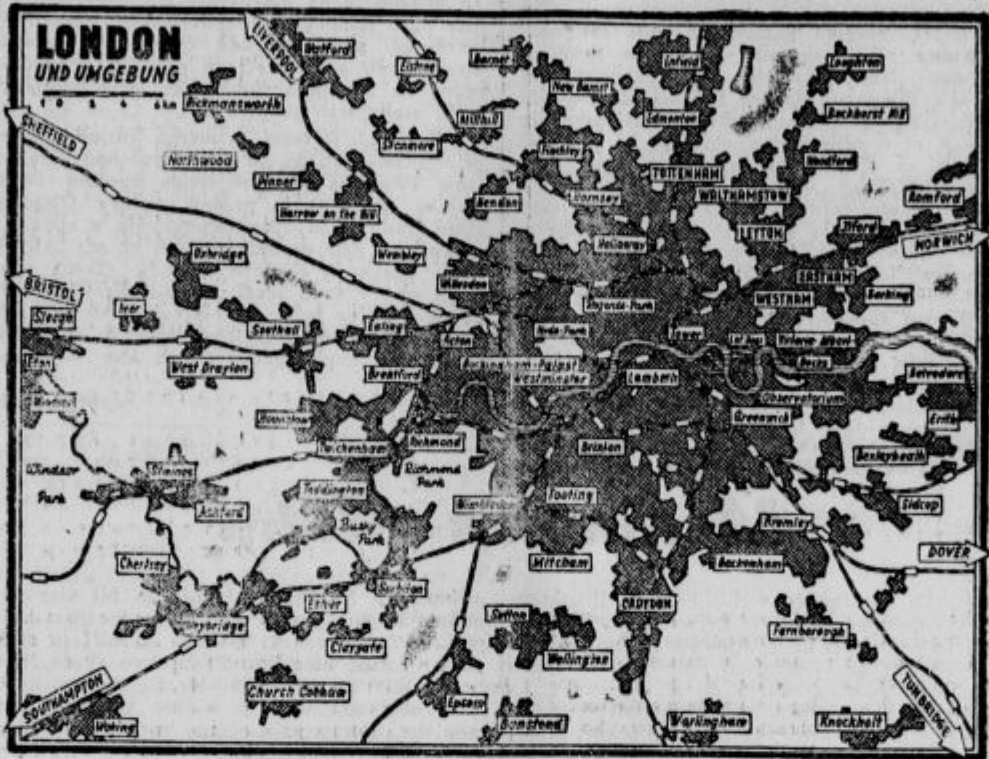
Pritisk padca je šumeče stisnil bobnič v ušesu. Zavesa oblakov so bile že vendar malo raztrgane in razpihane. V globini 400 m pod nami leži glavno mesto Anglije, kakor otroške igrice razmetano na vse strani. Kos Temze, ki se svinčeno-sivo peni pod nami, stolpi, vrste hiš, tesno stisnjene v ozkih ulicah, pešci in vozeči avtobusi... So se li zapčile oči Londončanov sedaj v nebo, polne strahu, ali so se zatekli v zaklonišča in hiše? Toda že smo mimo. Snežnosiva stena oblakov se vleče nad mestom kot pokrivalo nad skrinjo. Rdeči izstrelki lahke protiletalske obrambe so zasvetili še tu in tam in predrl zaveso nad mestom, potem pa je zopet le enolična megla krog nas. Mestu Londonu je veljal le kratak pogled. Naš cilj leži na jugozahod, zato hitro tja!

Skozi mrežo oblakov je zopet zazenel zemlja. Rosna in jutranje sveža, od bistrh potočkov kot od majhnih kačic ozivljena, z asfaltnimi cestami v nepravilne dele razrezana leži pod nami pokrajina južno od Londona. Navidezno mirna in prazna je videti, kakor jo pač more ujeti nagel

pogled iz letala. Kaj pa je tam doli? Med gozdom in grmičjem je nekaj sivga v zelenem. To so vendar letala. Preko 20 jih je po številu. Vsa so dvokrilna. Izvidniki in lovci so. V daljnem skrivališču so pripravljena za let. Pa tudi hangarji so tam. Torej pravcato veliko letališče. Na cilju smo! Le 400 m nad zemljo grmi naš stroj, tesno stisnjen ob spodnjo stran oblakov. V veliki krivulji jo se enkrat vreže iz oblakov. Nato se propelerji zapčijo v kopo oblakov, letalo se obrne navzdol, padamo popolnoma navpično. Pritisk na gumb za bombe in že se vali osem temnozelenih senc navzdol, vedno bliže hangarjem se spušča; poveljniku na letalu pa so zginitle temne sence in gube raz čelo. Naš opazovalec je pritisnil obraz tesno ob dno kabine. Zadelo smo, natančno smo zadelo, vpilje proti

nam. Tudi pritisk eksplozije smo začutili. Kar dvignil je naše letalo. Od letališča pa se dviga oblak dima in se meša med nizke oblake.

Angleška protiletalska obramba je medtem pokrila nebo z mrežo svetlih mehurčkov. In kljub temu je naše letalo petkrat šinilo proti zemlji. Z leve, z desne, navzkriž in počez. Ropotale so strojnice, padale so bombe. Naše delo je bilo končano. Ko se je naše letalo po zadnjem napadu zgubilo v oblakih, je bil le oblak prahu, dima in kup razvalin na prostoru, na katerem je bilo še malo prej veliko letališče. Angleški lovci so se dvignili. Tu eden, tam drugi. V celem so bili štirje. Hitro smo jih stresli z neba. Domov gremo. Preko Kanala skozi oblake, proti katerim že vodi sonce svoj vsakdanji boj.

London, ki ga te dni nemško letalstvo srdito napada

Ali bo tudi letošnji avgust usoden

Na Nemškem in Angleškem, pa tudi drugod pričakujejo, da bo mesec avgust odločilne važnosti za sedanjo vojno in da bo v tem mesecu prišlo do glavnega spopada med Anglijo in Nemčijo. To se vidi po tem, ker je Nemčija že začela veliko ofenzivo. Nekateri so šli gledat nazaj v zgodovino in pišejo po časopisih, da je bil avgust vedno odločilen in da so bile mnoge velike in odločilne bitke v avgustu. Za zgled naštevajo te-le bitke:

Na dan 2. avgusta l. 216. pr. Kr. je bila velika bitka pri Kanah. Devetega avgusta l. 48. pr. Kr. je izvojeval Gaj Julij Cezar veliko zmago, ki mu je prinesla svetovno slavo. Osmega avgusta l. 378 je bila velika bitka med Zahodnimi Goti in Rimljani pri Odrinu.

Na dan 24. avgusta l. 410 je zavzel Rim Alarih, kralj Zahodnih Gotov. Velika bitka pri Augsbu je bila 10. avgusta l. 955. Češki kralj Otokar je zgubil bitko z Rudolfom Habsburškim 26. avgusta l. 1278.

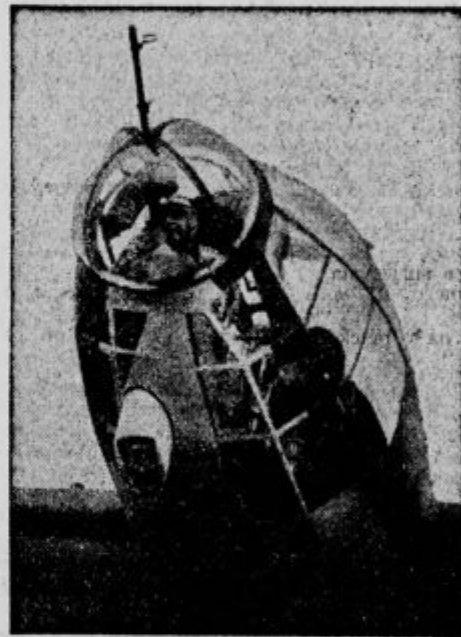
Zadnji madžarski kralj Ludvik II. je padel 21. avgusta l. 1526 v boju s turskim cesarjem Sulajmanom. Princ Eugen Savojski je premagal 13. avgusta 1716 Francoze, 5. avgusta pa Turke.

Za Napoleona je bil avgust nesrečen mesec. V avgustu l. 1798 je bila uničena Napoleonova mornarica pri Abukiru. Tudi mnoge ostale velike zube je doživel Napoleon v avgustu. V francosko-nemški vojni 1870—1871 so imeli Nemci največje uspehe v avgustu. V svetovni vojni je padla 6. avgusta belgijska trdnjava Liège.

Največja japonska družina

Kakor poročajo iz Tokia, so iztaknili v vasi Furniki v prefekturi Hyogo neko družino, o kateri ni dvoma, da je največja na Japonskem. Poglavje družine Hahiroemon Haitori, je star 100 let. Njegova žena Tome Haitori pa ima 90 let. V njeni hiši prebiva po stari japonski šegi še 61-letni najstarejši sin Tarokih Haitori s svojo ženo Kane. Ta zakonska dvojica ima 5 otrok, sina in 4 hčere. Sin Jaji Haitori, star 31 let, je oče treh otrok, ki pripadajo torej že četrtemu rodu. Stari Haitori ima 48 pravnukov. Koliko je vseh članov družine, vstevši otroke, vnuke in žene ter njihove otroke, pa sploh še niso dognali.

Se bolj važno kot število članov te družine pa je to, da v zadnjih 50 letih ni še nihče tega rodu umrl in tudi ni bil nihče resno bolan. Stoletni Hahiroemon in njegova žena sta tako privezana na svojo grudo, da sta jo le enkrat zapustila. To je bilo takrat, ko sta romala k boginji Iši. To pot sta opravila peš.

Bombarder Heinkel He 111

Newyork narašča

Objavljeni so bili prvi podatki o ljudskem številu v Združenih državah, ki je bilo pred nedavnim končano. Pet največjih mest je zelo narastlo, v treh drugih se število prebivalstva ni spremenilo, v štirih valemestjih je celo padlo.

Najbolj je narastlo število prebivalstva v New Yorku. Porast prebivalstva v zadnjih desetih letih znaša preko pol milijona. Leta 1930 je bilo v New Yorku 6.930.446 prebivalcev, letos pa 7 mil. 380.359. Blizina državne meje je ovira, da ni New York največje mesto na svetu. V trideset kilometrski razdalji od newyorške mestne hiše živi več kot 10 milijonov ljudi. Močan je narastek prebivalstva še v mestih Baltimore, kjer živi 854.144 ljudi (l. 1930 804.874), New Orleans s 492.282 prebivalcev (458.726 pred 10 leti). V Čikagu se je pomnožilo število prebivalstva le za 8118 na 3 milijone 384.556 duš. Neznatno je narasla Filadelfija — 1.935.086 preb., St. Louis — 811.748 preb in Pittsburgh — 663.384 prebivalcev.

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenc«

Angleška Somalija

Italijani so zavzeli pristanišče Zeila v Angleški Somaliji. Zeila je majhno pristanišče mesto z nizkimi, belimi, ilovnatimi hišicami. Po italijansko-abisinski vojni je pomen Zeile narastel. Do takrat je bilo le pristanišče Berbera največjega pomena za deželo. Leta 1935 je Anglija pristanišče v Zeili očistila in poglobila, kraj sam pa vojaško utrdila: v bližini mesta je zgradila veliko vojaško letališče, ki je dosegljivo za angleška bomba in lovski letala iz Adena v eni uri. Ladje potrebujejo od Adena do Zeile 12 ur. Italijanska zasedba te važne angleške postojanke je za Italijo velikega pomena, ker ji služi kot izhodišče za nadaljnje borbe proti angleškim četam v Afriki.

Po ustanovitvi italijanskega imperija v vzhodni Afriki je imela Angleška Somalija za Anglijo v glavnem ta pomen, da je skupno z Adenom štela veliko žilo, ki veže tod Anglijo z Afriko, Indijo in Avstralijo. Ko je Italija zavzela Abesinijo, je Anglija na tem prostoru takoj začela sodelovati z Italijo, dočim se je še v Evropi branila priznati Abesinijo za italijansko last. Ze 1. marca 1935 sta Anglija in Italija sklenili pogodbo za dve leti in v tej pogodbi se je Anglija zavezala vzdrževati somalske ceste, jih odpreti italijanskemu prometu in zgraditi nova pristanišča za naraščajoči pomorski promet. Italijanska zrakoplovna družba »Societa alla Littoria« je že konec leta 1936 dobila pravico, da smejo italijanska letala pristajati v Berberu, na meji živeča, toda pod italijansko suvereniteto spadajoča plemen pa so dobila pravico, da smejo v določenih letnih časih pasti svoje črede v britanski Somaliji. Italija je pa nudila Angležem, da bo izvozila preko angleških pristanišč določeno najmanjšo količino blaga ter zvišanje prevoznih pristojbin. Pomen angleške Somalije za Italijo, ki skoraj od vseh strani oklepa angleško posest, je zlasti še v sledečem: Zeila je pomembna v gospodarskem pogledu, ker je glavno središče za izvoz soli. Poleg tega je v zadnjih letih vedno bolj zvezana z zaledjem, ker je bila priključena na mrežo novih avtomobilskih cest, ki zelo nadomeščajo železnice. Dočim so do leta 1936 opravljale ves promet skoraj izključno le karavane — ker so bile najcenejše — se je sedaj avtomobilski promet pomenil in začel zelo naraščati.

Tudi glavno pristanišče Berbero so poglobili. Do zadnjih časov so opravljali skoraj ves prevoz v tem pristanišču majhni arabski čolni. Ti so pa tudi vezali z glavnim središčem zunanje in notranje trgovine v angleški vzhodni Afriki, Adenom. Tudi Berbera je dobila pristanišče za bojne ladje in letališče. Tretje letališče pa je bilo zgrajeno v

notranjosti pri Buramu. Blizu meje s Francosko Somalijo so začeli graditi še eno, popolnoma novo pristanišče Ras Gurlamak, ki ga dva otoka lepo ščitita pred vetrov monsunom.

Britanska Somalija obsega 176.000 kvadratnih kilometrov. Prebivalcev je 350.000, ki so deloma še nomadi. Za Anglijo ima ta dežela zlasti vojaški pomen, ni pa podcenjevati njenega gospodarskega pomena. Najrazširjenjša je živinoreja. Dežela ima kak poldrug milijon kamel, 3 milijone ovac, 2 milj. koz, 40.000 glav goveje živine, 800 konj in 500 oslov. Izvažajo največ kože (68%), zlasti usnje iz kozjih kož je na amerškem in evropskem trgu pri-

ljubljeno, v ostalem pa izvažajo še živino, gummi arabicum, surovo maslo in sol. Odkrita so ležišča zlata in sljude. Bodočnost ima ribarstvo, ker je na obalah mnogo rib. Domačini jih love in jedo le v skrajni sili. Trgovino vodijo le arabski in indijski trgovci. Evropejcev je zelo malo v deželi, le kakih 60. do 70 po številu. Pri podneblju, v katerem se giblje toplota med 16 in 46 stopinjami Celzija, Evropeci zelo težko vzdržijo.

Angleška Somalija pripada Angliji od l. 1884. Takrat je izbrhnila v Egiptu Mahdijeva vstaja. Ko je vladar umaknil čete iz Somalije, je Anglija izrabila položaj in Somalijo zasedla. Do leta 1905 je imela vrhovno upravno oblast nad Somalijo angleški državni sekretar za Indijo, tega leta pa jo je prevzel minister za kolonije.

Nekaj zanimivega o pivu

Marsikdo se bo začudil, čemu to vprašanje. Pivo je pač pivo. Je to pijača, ki je že tisočletja povezana s kulturnimi narodi, ki so gojili poljedelstvo. Pivo je te narode spremljalo prav tako kot njegov brat med jedmi: kruh. Ta zvesta spremljevalca vsakdanjega življenja sta bila že pred nami na svetu; mi smo se ju privadili in ju bomo izročili potomcem, ne da bi vprašali po njunem odkod in kako.

Svircarji so takole opredelili pivo: pivo je iz ječmenovega sladja, hmelja in vode s kuhanjem in mešanjem pripravljena, z drožmi okisana, alkoholna, ogljikovo kisline vsebujoča pijača.

V tem stisnjem stavku vsebovane izraze je treba malo pojasniti. Ječmenov slad je oslajen ječmen. Ječmenovo zrno vsebuje v glavnem škrob in druge ogljikove hidrate, beljakovine, sol in maščobe. Da je mogoče ječmen uporabiti za pivo, ga je treba osladiti. V ta namen je treba povzročiti umet-

Ne more ustaviti solz

Vdova Charlotte Kreutzbaum je imela edinega sina, strastnega hribolazca, ki je bil po njenih lastnih besedah več v hribih in sploh v naravi kakor pa doma.

Ko se je sin nekoč zopet odpravil v gore in je plezal po nevarnih snežnih strminah, je našla strahovita nevihta. Mati je po radiu zvedela, da se je pri tej priliki zgubila vsaka sled za njenim sinom. Sedem dni je prebila v žalosti in joku. Popolnoma nepričakovano pa se je sin nenadoma vrnil in stopil pred njo. Ko je v gorah divjala nevihta, se mu je namreč posrečilo pribežati do postajališča žične železnice; tam je počakal, dokler ni nevihta ponehala.

Preobrat iz nesreče v srečo je bil prenagel. Charlotte Kreutzbaum je zajokala od sreče; od takrat pa ne more več prav zaustaviti solz. Pri najmanjšem vznemirjenju, srečnem ali nesrečnem, se ji začno oči solziti, ona pa ne more ustaviti solz.

Bolna jetra pri kokoših

Gospodar ali perutninar se pogostokrat začudi, ko zakolje in razpara kokoš, pogleda jetra in vidi na njih rumenkasto bele bule. Vsak se vpraša, kaj povzroča to bolezen in ali ni morda nalezljiva.

Te bule na jetrih povedo, da je bila kokoš bolna na bolezn, ki ji znanstveno pravijo leucamia ali leucosa. Je to neke vrste krvna bolezen. Še do danes niso mogli ugotoviti, jeli nalezljiva ali ne.

Navadno so smrtni primeri, ki jih povzroča ta bolezen pri kokoših samo posamezni; skoraj nikdar se ne pripeti, da bi obolelo več živali naenkrat. Kadar kokoš pogine ali je pravčasno zaklana, so njena jetra večja od navadnih kurjih jeter, so bleda in imajo že omenjene rumenkasto bele bule. Včasih dosežejo te bule velikost graha in pokrivajo cela jetra. Zdravljenje zaenkrat ni mogoče; pa tudi bolezen samo je pri živi živali težko ugotoviti.

Angleški vojaki se vadijo tudi za umik

Angleške utrdbе na Malti

Na Kurešček - h Kraljici miru!

Ljubljanski dušni pastirji so povabili svoje vernike, naj se z njimi vred udeležijo spokornega romanja na Kurešček, da bi nam Marijina priprošnja še dalje ohranila zaželjeni mir in nas obvarovala pogubonosne vojne. Prošnja procesija se bo začela v župni cerkvi na Golem na nedeljo 1. septembra. Vodi jo bo osebno prezvišeni nadpastir ljubljanske škofije škof dr. Gregorij Rožman, ki bo imel tudi cerkveni govor in opravil daritev sv. maše pri Materi božji na Kureščku.

Imenovano romarsko cerkev najdeš s prostim očesom z Ljubljanskega gradu. Leži onstran ljubljanskega barij naravnost proti jugu in sicer nekoliko levo od izanske župne cerkve, kjer se v ravni črti in v majhni ter v enakomerni razdalji po dvesto metrov terasasto dvigajo ena nad drugo kar tri cerkve: Dobravica (435 m), Golo (645) in na skrajnem obzoru še tretja na Kureščku (833). Vse tri cerkve so bile nekoč podružnice matere cerkve na Igu, kar sta cerkvi na Dobravici in Kureščku še vedno, Golo pa je danes samostojna fara.

Tisti kot je na goso posejan s cerkvicami. Prosto oko jih ne najde hitro. Nekatere leže v dolini, druge pa zakriva gozd vse skupaj pa vidno dokazujejo pobožnost in požrtvovalnost izanskega ljudstva. Marsikdo bo neumno zmajal z glavo, češ, ta je pa lepa! Ali ne krožijo o izankih vse drugače, prav nič pobožne. Naj bo beseda kakor koli, narod naš dokazuje hrani. Malokatera fara ima toliko podružnic kakor izanska. Vsaka vas ima podružnico, ena celo dve, samo štiri vasi nimajo svoje cerkve. Svojih cerkva so se stari izanci spomnili z mnogimi parcelami, ki so jih zapustili podružnicam in župni cerkvi (cerkvenke). Najbolj zgovorna priča pa je napis, ki so ga dušni pastirji postavili izanskemu ljudstvu v cerkvi na Dobravici, ki pravi: In honorem Dei ac s. Gregorii posuit pia plebs iggensis — pobožno izansko ljudstvo je postavilo to cerkev! Strašno in neverjetno. Tako je zapisano na posvečenem kraju.

Izmed imenovanih treh cerkva je najbolj znana kureščka. Od kod prihaja ta čudna beseda, še ni dognano. Nekateri trdijo, da pride beseda Kurešček od kuriti, ker so v turških časih kurili grmade, da so s Kureščka naznanjali Ljubljancem in Gorenjem turško nevarnost. Res je, da ima Kurešček lepo lego, da nudi krassen in razsežen razgled zlasti čez ljubljansko barje in Ljubljano tja do močinskih skalnih skladov Karavank in Juljskih Alp. Zato je od nekdaj priljubljena izletna točka zlasti pozimi, ko nudi ugoden in pripraven teren za smučarske podvige.

Pomembna je kureška okolica tudi z umetniškega vidika. Na Kureščku je z lepimi freskami poslikan prezbiterij, kip Matere božje in stari kipi štirih evangelistov. Župna cerkev na Golem ima Mencingerjevo sliko Marijinega oznanjenja; velik, umetniško izdelan baročni oltar in prižnico, ki nima para v naši domovini. Prižnica je zdolbenja iz hrasta. Streho drži dva angela, okvir ima tri velike reilete, najpomembnejši predstavlja sv. Pavla na Areopagu, nosi pa jo atlant v čeznaravnih velikosti, ki mu ljudje pravijo Samson! Golani so kupili oltar pri razprodaji cerkvene opreme cistercijskega samostana v Kostanjevici leta 1821 za 120 goldinarjev. Prižnico so prav tam kupili Smihelčani. Ker pa je bila smihelska cerkev za visoko prižnico prenizka, so Golani od Smihelčanov kupili še prižnico l. 1822 za 40 goldinarjev. Tako sta oltar in prižnica zopet skupaj v eni cerkvi, kakor sta bila prej v Kostanjevici. Dober četrt ure od Kureške je izanska podružnica sv. Nikolaja na Visokem. Njeno starodavno izpružice leseni, ravni in a patroniranimi vzorci poslikani strop. Prezbiterij krasi lepe gotične slike, ki spadata med najstarejše pri nas znane freske. Slikar jih je slikar Janez iz Ljubljane l. 1443. Lep je glavni »zlati« oltar. Zgodovinsko bolj važen pa je levi stranski oltar; je gotični krilni oltar, ki so pri nas zelo redka prikazen. Onstran želimeljske doline je cerkev sv. Petra na Vrhu, ki je polna umetniških redkosti.

Pa čemu gre prošnja procesija iz Ljubljane ravno na Kurešček? Res je, da so stari Ljubljanci radi romali k Materi božji na Kurešček. O tem pričajo stari zapiski, njihovi bogati darovi cerkvenih oblačil in drugega posojda. — Zakaj romarska cerkev na Kureščku ni slovela med izanci, Velikolaščani, marveč tudi med Ljubljanci prav do zadnjega časa pred svetovno vojno. Vendar vsi imenovani činitelji od narave lepote, zgodovinskih in cerkvenih spominov ter umetniških posebnosti niso vplivali, da gre mirovna procesija prav na Kurešček. Ljubljanski dušni pastirji so se za nio odločili po nasvetu in želji ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. On je spomnil svoje duše pastirje, da imamo v ljubljanski škofiji samo eno Marijino svetišče, kjer so

Marijo že od nekdaj častili kot Kraljico miru, to je romarska cerkev milostpolne Matere božje na Kureščku.

Kureška cerkev obhaja cerkveno proščenje (žegnanje) na god Marijinega rojstva. Zakaj pa ne na god Kraljice miru? Zato, ker takega praznika in takega mašnega formularja še danes nimamo. Toda davno preden je papež Benedikt XV. dopolnil lavretanske litanije z vzklikom Kraljici miru, so izanci že postavili oltar in svetišče Kraljice miru, kamor so sami romali in so prihajali prosit dušnega in državlanskega miru ljudje iz vse dežele Kranjske.

Kip v oltarju predstavlja s pozlačeno krono venčano rožnensko Mater božjo. V obliki kupole pobarvani strop kaže Marijino vnebovzetje. Nad oltarjem je Marijin monogram. Vse druge slike v prezbiteriju pa govore v besedi in sliki o Kraljici miru. Nad oltarjem tik pod stropom nosita dva angela napis: Regina pacis-funda nos in pace! Kraljica miru, utrdi nam mir! Ali gre za dušni ali zunanji mir? Nedvomno, da deli Marija obojni mir. Iz slik sklepamo, da gre tudi za mednarodni mir. Freska na desni strani ladje namreč prikazuje v špansko nošo oblečenega vladarja in plemiča. Vladar nosi na glavi krono in žezlo v levi, desnico pa prijateljsko podaja globoko sklonjenemu plemiču. S sveto resnobo gleda ves prizor škof z brado in ogrnjem v pluvial. Desnico dviga v blagoslov, v levi nosi lepo podobo Marije z malim Jezusom. Na robovih slike blesti napis: Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, mitte nobis pacem — pošlji nam tudi zunanji mir na Marijino priprošnje! Odgovor prinaša tretji latinski napis: Na tem kraju bom delila mir! Iz vsega sklepamo neutajljivo resnico, da so na tem kraju romarji častili Marijo kot Kraljico miru. Prezbiterij je bil

Dr. V. Orel, okrajni san. ref.:

Meningitis v Litiji

Zdaj, ko meningitis v Litiji in v litijemskem okraju v splošnem ponehuje in se le tu in tam poredko pojavlja, naj na kratko statistično podam pregled obolelih za to nevarno nalezljivo boleznijo v času od početka marca do 5. avgusta t. l. Ta bolezen se je pričela najpogostejše javljati v vaseh Zalag, Laze, Sv. Miklavž, Sp. in Zg. Preker, Hrib in Katarija (občina Kresnice), odloč pa se je kaj kmalu razširila na občino Litija, Smartno, Vače, Zagorje ter Primskovo. Skupno je obolelo nad 220 oseb, med njimi pa je bilo le 7 smrtnih primerov, od 3% od vseh obolelih.

Iz gornjih dejstev je jasno razvidno, da je bil meningitis v litijemskem okraju močno epidemičnega značaja. Nevzdržno se je širil. Razen tega pa se je v teku časa pokazalo, da prevoz bolnikov v ljubljansko bolnišnico, zlasti pa predolgo čakanje na ta prevoz, vplivata na bolezen skrajno negativno. Zato se je na pobudo ravnatelja Higieniskega zavoda g. dr. Peca dne 17. junija t. l. ustanovila v Litiji zasilna bolnišnica (izolirna) za bolnike, obolele za epidemičnim vnetjem možganske mreže. Bolnišnica je bila nameščena v ljudski šoli; veliko zaslug za organizacijo te bolnišnice pa si je pridobila ga dr. Valentičeva, šefinja bakteriološkega oddelka Higieniskega zavoda v Ljubljani. Zdravstveno delo v bolnišnici je bilo poverjeno dr. Orlu.

Bolnišnica je zdravila od 17. junija do 5. avgusta t. l. ter so bili zadnji trije bolniki premešeni v ljubljansko bolnišnico. Skupno je iskalo zdravljenja v litijški bolnišnici 87 bolnikov. Vsi ti bolniki so ozdraveli, torej ni bilo med njimi nobenega smrtnega primera. Lumbalnih punkcij (odvzem vode iz hrbteničnega pretoka) je bilo izvršenih nad 200. Različnih injekcij je bilo danih nad 90. Največ je bilo v bolnišnici 35 bolnikov,

Nov javni vodnjak z rezervoarjem in napajališčem na Beliskem vrhu v Haložah

Maribor, 17. avgusta.

Dne 21. julija t. l. je bil slovesno odprt in izročen svojemu namenu javni vodnjak z rezervoarjem in napajališčem na Beliskem vrhu. Je to za haloške priroke, kjer je napeljava večjih vodovodnih naprav nemogoča, izredno koristna in lepa naprava. Znano je pomanjkanje dobre in zdrave pitne vode v Haložah. Ljudstvo je navezano na slabe in kalne površinske, mlokast podobne studence, ki v suši večinoma usahnejo. Bolj ali manj oddaljene reke so v takem času edini vodni vir. Da je taka preskrba vode zvezana z ogromnimi napori in nevarnostjo za zdravje, je uveljavljeno.

Na iniciativo gg. župnika in župana v Zavrču je Zdravstveni dom v Mariboru s podporo kr. banke uprave uredili v Beliskem vrhu vodnjak z rezervoarjem in napajališčem, ki je sedaj prava blagodat za okrog sto posestnikov.

Urejen in betoveran je vodnjak, ki daje sedaj kristalno čisto vodo. Na njem je nameščena črpalka na kolo. Odvadska voda iz zelo močnega vira se pretaka v rezervoar, ki je 8 metrov oddaljen. Ta služi kot zaloga vode za slučaj požara in tudi za škropljenje. Na rezervoarju je nameščena druga črpalka, poleg je pa urejeno napajališče za živino. Okolica je lepo planirana in ograjena. Odpadna voda se odvaja tako, da ne onesnažuje naprave.

poslikan l. 1837, ko je bil na Igu župnik Janez Vojska, Kurešček pa je takrat dolga leta oskrboval velezaslužni kurat Anton Milavec.

Pa imamo še trdnje in zgovornejše dokaze o češčenju Kraljice miru iz Kureškega! Zapustil jih je kureški duhovnik Matija Certanc, ki je 5. novembra 1757 dokončal inventar cerkve in popis opravil kureškega stalnega duhovnika. On dosledno imenuje svetišče Device Marije Kraljice miru na Kureščku. Opozarja na dolžnosti, da mora od večernega do jutranjega Ave Marija goreti luč pred oltarjem Kraljice miru in še eno posebnost je imela takrat kureška cerkev, namreč kanonično ustanovljeno bratovščino Kraljice miru za vso Kranjsko. Vodi jo je kureški kurat. Bratovščina je imela velike shode z mnogimi odpustki (7 let in 7 kvadranten) za vse udeležence, ki so prišli na Kurešček. Slovesni shodi bratovščine Kraljice miru so se vsilili: velikonočni in binkoštni ponedeljek, na praznik sv. Trojice, Marijinega rojstva, Marijinega imena, nedeljo pred Vsemi svetniki. To nedeljo in na glavni praznik bratovščine Kraljice miru (binkoštni ponedeljek) so opravili svete maše tudi za mrtve ude omenjen bratovščine. Spovedovali so domači in okoliški gospodje. Izredno se omenjajo ljubljanski spovedniki, ki so prišli vsako leto na pomoč.

Kurešček je torej primeren in od prednikov priporočen kraj, da po Mariji prosimo zaželenega miru. Procesija je spokornega značaja. Ni izlet, marveč spokorna in prošnja zadeva. Obudila bo stare tradicije in zopet vpoklicala v spomin, kje in koga so naši predniki prosili za mir. Ali ni sedanja stiska in škofova beseda glasen opomin, kako smo v svoji sreči pozabili Kraljico miru in da je Marijina želja, da obnovimo slavo čudodelnega svetišča na Kureščku, kjer so jo dejansko že stoletja nepretrgoma častili kot — Kraljico miru.

Janez Kraljič.

Lepa šola v laškem okraju

Te dni so se dokončala poslednja dela pri adaptaciji šole v vasi Turje, ki leži 540 m nad morjem, ter je oddaljena približno eno uro hođa od Dola pri Hrastniku, kjer je sedež župnije in občine. Z dozdaj novih prostorov pri šoli, ki je bila zgrajena leta 1897, se je zadostilo potrebi, ki ni bila majhna, saj je v šoli, ki je imela samo eno učilnico, zahajalo okrog 120 otrok iz Turja in okolice; prav tako ni imela šola, ki se je leta 1934 preosnovala v dvorazrednico, stanovanja za drugo učno moč, niti primernih stranišč, pisarne in drugih potrebnih pritliklin.

Po načrtu, ki sta ga napravila banov. inž. arh. gg. Navinšek in Gregorič, je stavbenik B. Božič iz Trbovelj prizidal na severni strani stare šole 13 m širok in 9 m dolg prizidek, v katerem je krasna, svetla in zračna učilnica, stranišča in prostorna veža, pred njo pa veranda! Nad učilnico in vežo se je zgradilo novo stanovanje za šolskega upravitelja, ki je tako čedno in prijazno, da mu ga zavidajo njegovi stanovski tovariši iz doline. Prejšnje stanovanje v stari šoli se je pa preuredilo v stanovanje za drugo učno moč, v pisarno in v šolsko kuhinjo.

Obenem z dozdajanjem novega traktika se je tudi stara šola na zunaj in znotraj prenovila, tako da naredi vsa stavba zelo lep vtis. Izredno so posrečena vsa slikarska in pleskarska dela, za katera je izbrala barve gđ. Potokarjeva od banske uprave.

Proračun za prizidek je znašal 180.000 din, vendar pa so se stroški z ozirom na nova stanovanja, prenovljenje stare šole in drugih potrebnih del znatno zvišali, upamo, pa da to šolskemu odboru ne bo delalo prevelikih težav, ker je za prosvetne potrebe v Turju našel pri upravi občine Hrastnik-Dol polno razumevanje, pa tudi kr. banska uprava in prosvetno ministrstvo bosta prispevala z znatnimi podporami, tako da bo vsa stavba v letošnjem letu plačana. Blagoslovitev in otvoritev bo v prvi polovici septembra.

Ko se je Turjancem izpolnila dolgoletna želja, želimo predvsem, naj bi bila tudi vzgoja naše mladine na tej lepi šoli taka, da bi je bil vesel sam naš prvi slovenski prosvetitelj Slomšek.

Škofja Loka

Dr. Hubad Ivan, zobozdravnik

Škofja Loka

ne ordinira od 19. VIII. do 7. IX.

Tragična smrt mladega fanta

Mirna, 16. avgusta. V sredo, 14. t. m. je na svojem domu na Brezovici umrl 17-letni kleparski vajenec Stanko Drčar. Fant je imel posebno veselje do puške in lova, kar je zanj bilo usodno. Nabil si je puško, katero je prejšnjo nedeljo dopoldne šel v bližnji gozd v Gorenjo vas preizkušat. Ker ga pa je predolgo ni bilo domov, ga je šla mati v 31. slutnji, da se mu ni kaj pripetilo, iskati. In res, našla ga je vsega v krvi in nezvestnega ležati v gozdu. Puška je pri izstrelku počila cev in tako je ves naboj namesto v veverico, katero je streljal, zletel Stanku v glavo, da so mu izstopili možgani. Domači g. župnik, ki se je ravno mudil pri blagoslovitvi motorne brizgalne na Selu, se je takoj odpeljal na ponesrečenec dom na Brezovico, kjer mu je podelil sveto poslednje olje, nakar so ga takoj odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Novo mesto, kjer mu pa ni bilo več pomoči. Po štirih dneh borbe med življenjem in smrtjo, je bila poslednja močnejša — moral ji je podležti. Nesrečni Stanko je bil zelo priden in talentiran fant in ga je imel njegov mojster zelo rad. Zapušča mater, ki ji je bil edino upanje na stara leta. Naj počiva v miru, mater pa naj tolaži Bog!

Novo mesto

Dr. PERKO SLAVKO

ginekolog in porodničar v Novem mestu, Florijanski trg 9, zopet redno ordinira

Primarij dr. M. Ž. Červinka

specijalist in ginekolog v Novem mestu ne ordinira od 20. do 30. avgusta 1940

Gornji grad

Slovesna blagoslovitev križa na pokopališču in spomenika v svetovni vojni padlim vojakom. V nedeljo, dne 11. t. m. je bila pri nas velika slovesnost. Najprej je bila sv. maša za padle vojaške, nato pa je sledila blagoslovitev križa, za tem pa spomenika v svetovni vojni padlim vojakom. Odbor za postavitev spomenika se je namreč odločil, naj spomenik stoji na pokopališču, kjer je kraj za to najbolj primeren. Spomenik stoji ravno nasproti novega betonskega križa, tako da je pokopališče sedaj res prav lepo urejeno. Po blagoslovitvi je gospod župnik v lepem govoru obrazložil pomen spomenika in križa ter pomen zveze med križem in spomenikom. Peveci so v spomin padlim vojakom zapeli žalostinko, godba gornjegrajskih gasilcev pa je zaigrala žalno koračnico. Spomenik in križ veljata skupaj približno 14.000 dinarjev, kateri znesek pa je že ves poravnana, zakar bodi na tem mestu izrečena prav lepa hvala vsem darovalcem.

Po dolgem prizadevanju se nam je vendar posrečilo, da bomo dobili tudi v gornjegrajski okraj tako neko pričakovano katastrsko upravo, katere bo imela sedež v Gornjem gradu. Ne moremo si predstavljati, da so temu nekateri tako nasprotovali, ko bi vendar za ves okraj neprecenljivega pomena. Saj bo s tem odpravljena marsikatera tožba in si bo vsak lahko dal za malo ceno v spornih vprašanjih zmeriti svoje zemljišče, kar pa je to sedaj stalo veliko denarja, ker se je moral vsak, če je hotel imeti zmerjene kakšne parcele, obrniti v Slovenj Gradec, ker se katastrska uprava za gornjegrajski okraj nahaja tam.

JEGLIČEV AKADEMSKI DOM BO SPOMENIK POKOJNEMU SLOVENSKEMU VLADIKI VSI ZAVEDNI SLOVENC! DARUJTE OB TRETJI OBLETNICI NJEGOVE SMRTI V TA NAMEN.

Minister Funk pričenja velesejem v Königsbergu

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Za upravitelja hiš
se priporoča strokovnjak proti mali odškodnini. — Nudi kavčice. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pooblaščen upravitelj« št. 12200.

Sodarski pomočnik
išče stalno mesto. — Naslov: Fridrih Kluković - Solska ulica 42, Murska Sobota. (a)

Kuhar
zmožen delavske, uradniške in fine kuhe, išče primerno zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« št. 12043

Službo išče
pri krščanski obojtelji zanesljivo, pošteno in pridno dekle. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 12244.

Kuharica
starejša, zmožna samostojnega gospodinjstva - išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 12177. (a)

Šiviljska pomočnica
išče službo za takoj ali za pozneje. Gre kamor koli. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 12096. (a)

Dekle
zmožna nekoliko kuhe in gospodinjstva, gre k mali družini. Nastop takoj. Kati Blažun, Golnik 10, Golmajer.

Absolventka
meščanske šole, močna, prosi namestitve v dobri trgovski hiši. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena in nerazvajena« št. 12147. (a)

Kuharica
starejša in varčna gospodinja, zdrava, čista, išče mesto k samski osebi ali k mali družini kjer koli. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plača postranske stvar« št. 12083. (b)

22 letna
išče službo kot pomočnica v gostilni ozir. v kuhinji, kje na Gorenjskem. Govori tudi hrvaški. Nastop s 1. okt. Ponudbe v podružnico »Slovenca« na Jesenicah pod »Pomočnica« št. 12111. (a)

Prodajalka
pridna in poštena, izučena papirnice, želi službo kjer koli tudi v špecijerski stroki. Nastop takoj. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Ptuj pod št. 12080. (b)

Trgovski pomočnik
verziran v trgovini z železnico, špecijerjo, razstrelivi, dvokolesi, šivali, stroji in deli, želi prenesti. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« št. 11996. (a)

Skromno dekle
srednjih let želi službo gospodinjke k mirnemu in osamljenemu gospodu. — Šoštna do trpečih, tudi sprejme postrežbo bolniku. Ponudbe upravi »Sl.« Maribor pod »Ljubi in poštenje 986«. (a)

Absolventka
meščanske šole in trgov. tečaja, oboje z odliko - zdrava in močna, brez staršev, prosi za primerno zaposlitve. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Loka« št. 10721. (a)

17 letno dekle
zdravo, pridno, snažno, želi, da se kot gospodinj-ska pomočnica izuči kuhanja. Ponudbe pod »Gospodinj-ska pomočnica« na upravo »Slovenca« pod št. 12163. (a)

Mlajša gospodinja
Slovenka, z znanjem nekaj nemščine in srbohrvaščine, želi s 15. septembrom ali 1. oktobrom spre-meniti mesto. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Maribor« št. 1005. (a)

Vajenci

Čevljarskega vajenca
sprejem takoj. Ravnikar J., Suha 12, Škofja Loka.

Vajenko
v trgovino, ki ima oskrbo pri starših, sprejemem. — Blažir, Ob Zeleni jami št. 17. (v)

Vajenko
gostilniško in kuhinjsko, se sprejme. Ivanka Dermastja, gostilna »Sion«, Maribor, Aleksandrova 18.

Dekle
pridno in pošteno, išče mesto učenke v trgovini z vso oskrbo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12203. (a)

Trgovskega vajenca
pridnega, poštenega, z vso oskrbo pri starših, sprejme Anton Mihelič, Novo mesto. (v)

Mizarskega vajenca
in pomočnika sprejemem. Oskrba v hiši. — Egidi Kavčič, Volčji potok, Radomlje. (b)

Vajenko
takoj sprejemem v trgovino na deželo. Ponudbe s sliko na upravo »Sl.« pod »Pridna« št. 12082.

Vajenec
se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Celju pod »Rogaška Slatina« št. 489. (v)

Dijak
s tremi razredi gimnazije išče službo vajenca v elektrotehniški stroki. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Elektrotehnik« št. 12099. (v)

Učenca
pridnega, zdravega in poštenega, sprejemem v trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo sinovi železničarjev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12101. (v)

Večja trgovina
mešan, blaga na deželi sprejme vajenca, ki je voljan delati. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dežela« št. 12128. (v)

Talentiranega vajenca
za kiparsko (rezbarsko) obrt sprejme kipar in poslatar Franjo Kitak, Beograd, Takovska 46; po možnosti od premožnih staršev. (v)

17-letni fant
se želi izučiti ključavničarstva ali pa mehanične obrti, po možnosti s hrano in stanovanjem. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 12081.

Vajenca
z nižjo srednjo šolo, čvrstega, zdravega, sprejme večja trgovina v Ljubljani. Oskrba v hiši. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljive« št. 12047.

Dva učenca
za belostrojarsko obrt - sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Alojz Mali, belostrojarski, Radovljica.

Petnajstletna deklica
z odličnimi spričevali se želi v krščanski hiši izučiti trgovine z mešanim blagom. Veselje ima tudi do majhnih otrok. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12172. (v)

Objave

Preklie!
Prekliecem vse, kar sem v zvezi z znanim dogodkom v gostilni pri »Mokarju« govoril neresnično-ga o g. Vidmarju Albinu, posestniku iz Črne vasi št. 422 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Žitnik Jože, posestnik, Črna vas št. 432.

Službo dobe

Hlapca h konjem
zanesljivega, sprejme takoj Jos. Puh, Gradaska ulica 22, Ljubljana. (b)

Hlapca h konjem
takoj sprejemem. Pogačar, Ljubljana VII, Vodnikova št. 106. (b)

Mizarskega pomočnika
sprejme mizarstvo Stigl. Trata, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Pošteno dekle
sprejemem k 2 otrokoma. Francka Zupančič, Brod št. 40, p. št. Vid nad Lj.

Začetnico in modistko
prvovrstno, sprejemem. — Salon »Julij« Klopčič na Resljevi cesti 8. (b)

Modistinjo in prodajalko
sprejme v stalno službo salon »CHIC«, Ljubljana, Wolfova št. 3. (b)

Pridno in pošteno dekle
vajeno kuhe in vseh hišnih del, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12211. (b)

Šoferja
mlajšega in treznega, za tovorni avto, iščem takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 12216. (b)

Urarskega pomočnika
prvovrstnega, za malo in veliko delo, iščem za takoj. A. Janko, urar, Maribor, Jurčičeva ulica 8.

Izvrstno kuharico
pridno in pošteno takoj sprejemem. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 12087. (b)

Mlinarja
zmožnega samostojnega dela, sprejme začasno z vso oskrbo v hiši Valjčni mlin Zupane, Sevnica. — Nastop takoj. (b)

Potnike
za anelinske barve in ma-niskine (lutke) sprejemem za vsako banovino. — Naslov v upravi »Slov.« pod »Potniki« št. 12035.

Pridno dekle
v pomoč gospodinjki, ki ima veselje do gostilne, se sprejme takoj v Kranju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12204. (b)

Služkinjo
pridno in snažno, ki zna nekaj kuhe, sprejemem v službo 1. septembra. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12125. (b)

Gospodično
čedno, razgovorno in zanesljivo, za trgovino in pisarniška dela sprejemem za Ljubljano. Ponudbe s sliko na upr. »Slovenca« pod »Plača 900« št. 12212.

Prodajalko
ki se je šele izučila, iz revneje družine, dobro vzgojena na deželi, sprejemem s 15. septembrom. Vsa oskrba v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 12103. (b)

Nadomestno moč
za korespondenco išče veletrgovina. Dobra stroje-piska, poznanje kartotečnega knjigovodstva in stenografije predpogoji. Ponudbe pod šifro »Sposobna« na upravo »Slovenca« št. 12217. (b)

Preselitev

Krojaški atelje „GENTLEMAN“ je svojo trgovino in delavnico preselil iz Cankarjeve ulice 1 v

Cankarjevo ulico 6, Maribor

Imamo na zalogi v veliki izbiri angleško in drugo kvalitetno manufakturno blago po solidni ceni. — Za nadaljno naklonjenost se priporoča lastnika trdke

STUHEC & KOSI

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

15 do 18 letno dekle

sprejemem v pomoč gospodinjki. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 12247.

Sodarskega pomočnika
dobrega, sprejemem takoj. Jože Čizman, Tacen 74 - št. Vid nad Ljubljano.

Dobro šteparico
sprejme takoj Čevljarska zadruga Ratitovec, p. Zelenjki.

Prodajalko in mlinarja
sprejemem takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12022.

Postrežnico
pridno, pošteno, sprejemem takoj. Zorinc, Vič-Glince, Cesta V-14. (b)

Mizarskega pomočnika
za boljše dela in vajenca iz poštene družine sprejme takoj Mizarstvo Polak, Kranj. (b)

Hlapca
ki je vajen konj ter vožnje lesa, in majarja, ki ima veselje do živine takoj sprejemem. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten« št. 12144. (b)

Trgovskega pomočnika
mlajšega, poštenega, popolnoma izurjenega v mešani trgovini na deželi, po možnosti z garantom pismom, nujno potrebujem. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju pod št. 483. (b)

Kuharica - gospodinja
ki opravlja vsa hišna dela dobi stalno namestitve pri samostojni dami na Bledu. Poštevek pride samo zanesljiva in resna boljše oseba. Ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest upravi »Slovenca« pod »Takoj ali prihodnji mesec« 12105.

Strojne mojstra
energičnega, z večletno prakso pri parnih strojih v električnih centralah, pri zračnih in amonijakovih hladilnih napravah, ki je sposoben voditi tudi mehanično delavnico, sprejemem. Prednost imajo oni, ki so bili zaposleni dalj časa v tujini. Ponudbe z navedbo šolske in strokovne izobrazbe, popisom dosedanjega službovanja in zahtevkov je poslati upr. »Slovenca« pod »Strojni mojster« št. 11013.

Dva mizarskega pomočnika
za pohištveno mizarstvo sprejme Škrbine & Comp. - Vižmarje.

Samostojno pletiljo
takoj sprejme Križanič - Ljubljana, Strossmayerjeva 3. (b)

Hlapca
h konjem, vestnega in zanesljivega, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12117. (b)

Dva kleparska in vodovodna inštal. pomočnika
sprejemem v stalno službo takoj. A. Štok, Celje. (b)

Pomožne delavke
ki znajo šivati na stroj, mlajše, sprejemem. Šmartinska 10, dvorišče, prtiličje. (b)

Čevljarskega pomočnika
dobro izvežbanega, sprejemem. Delo stalno. Hrana in stanovanje v hiši. — Lovro Zagar, Lesce 23.

Štiri zmožne ogljarje
sprejemem takoj. Plačam po 27 para od kg; deloma so stara kopljska v parceli. — Kovač Franc, Semič.

Kmetija »Žiberdija«
Trata 9, št. Vid n. Ljubljano, sprejme hlapca-kravarja od 40 do 50 let, večvega molže, Plača po dogovoru. (b)

Knjigovodja
perfektni bilancist, zmožen vseh pisarniških poslov (brezposeln, 5-članska družina) išče za takoj vsaj popoldansko zaposlenje. — Ponudbe pod »Skrajna sila« št. 12186.

Hlapec
priden, pošten, delaven in zanesljiv se sprejme h konjem v bližini Ljubljane. Plača 350 do 400 din z vso oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priden« št. 12188. (b)

Uradnica
perfektna v knjigovodstvu in vseh pisarniških del, po možnosti z znanjem srbohrvaškega jezika, se takoj sprejme. V poštevek prihaja samo zanesljiva moč, ki ima veselje do dela in ki ima prakso v večji trgovini z deželnimi pridelki. Ponudbe s prepiš izpričeval in referenc pod »Veletrgovina« na podružni. »Slovenca«, Kranj.

Modistko
sprejme takoj Salon Mia, Kranj. (b)

Dobro kuharico
iščem za takojšnjo nastop. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kuharica« št. 11975. (b)

Kino-operaterja
mlajšega in zanesljivega, sprejemem. Istotam sprejme biljeterja. Ponudbe s sliko upravi »Slovenca« pod »Spreten« št. 12134.

Kuharico
srednjih let, ki dobro in samostojno kuha, za dobro plačo sprejemem s 1. ali najkasneje 15. sept. Ponudbe takoj na štibler Fricka, Odzaci, Bačka.

Gospodično
dobro vzgojeno, s perfektnim znanjem nemščine in francosčine ali italijanščine, sprejemem k dvema otrokoma. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Veselo do igranja« št. 12137.

Trgovskega pomočnika
mešane stroke, samostojnega železninarja sprejemem. Pismene ponudbe z zahtevkom plače in referencami na Černe Franjo, Rače. (b)

Kuharico za 80 oseb
sprejemem. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe je vložiti do 25. avgusta na upravo »Slovenca«, podružnico v Celju, pod »Perfektna kuharica« št. 485.

Železostrugar
ali strojni ključavničar, mlad, trezen in zanesljiv vozač s šoferskim izpitom, neoženjen, se sprejme v službo. Ponudbe z zahtevkom plače na upravo »Slovenca« pod »Železostrugar« št. 11892. (b)

Naročajte in širite »Slovenca«!

Pouk

Oblastv. koncesionirana šoferska šola za poklicne šoferje in amaterje
I. Gaberšček
bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28

Zasluzek

2 potovalna zastopnika
iščemo. Nudimo »fiksum« in provizijo. Ponudbe z navedbo dosedanje službe v upravo »Slovenca« pod »Zavarovalnica« št. 12118.

Prodajalca
z dobrim nastopom za prodajo priznanih naličnih peres na obroke - sprejemem. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Sposoben« št. 11952. (b)

Zastopnike za provizijo
iščemo za prodajo biciklov, šivalnih strojev in električnih aparatov za gospodinjstvo itd., za gotovino in na obroke. Ponudbe resnih reflektantov na »Trgovsko 308-24« Interreklam, Zagreb. Masarykova 28. (b)

Monterji
motorjev, mlinarski, zagarski in ostali, lahko vsak mesec zaslužijo lepo vsto. Javiti se je z obširnimi podatki o svojem delu in znanju o industrijskih pogonih pismeno na Publicitas, Zagreb, Illica 9, pod značko »Stalna in dobra provizija«.

Pohištvo

Novo spalnico
prodam. Škerjanc, Bizovik 128, Dobrunje. (a)

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču).

Vsakovrstno pohištvo
dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka
»OPRAVA«
Celovška cesta 50. Sprejemajo se naročila.

Modroce

patentne postelne mreže, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13
Otomane od Din 320—

Zivali

2 psa — jagsterierja
z rodovnikom, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Ugodno« 12133.

Airdaleterierje
4 tedenske mladiče in 15 mesecev starega, bele, pristne pasme, dobre čuje in črno ponj-kobilico pohlevno, prida grasična Mokronog. (j)

Kam pa kam?

Danes in jutri
vsi na žegnanje v Šmartno ob Savi. Vabi gostilna Ivan Lovše.

STROJI

Kupim rabljen stroj
za čufanje žime. Podreka - Jenko, Medvode 3.

Mizarski stroj
kombiniran, malo rabljen, širine od 40 cm, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11958.

Motor
2 in pol konjske sile, ena komorni tok, napredaj ali v zameno za robo ali pridelek. »Triumf« Miklosičeva cesta 12. (b)

Mizarji, kolarji — pozor!
Stružnico v dobrem stanju, z novim lesenim stojalom, prodam. Kupec tega bo zadovoljen s tem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11904.

Auto-motor

Motor 100 ccm
kupim. Marovt Josko. — Parizlje-Braslovec. Prednost tip DKW. (f)

Avto
štridsedežen, malo rabljen, brezhiben, kupim. Ponudbe pod »Opis« št. 12215.

Avto
mali, kupim. Obširne ponudbe na upravo »Slovenca«, Maribor, pod št. 995.

Motor
BSA 500 prodam ali zamenujam za mali avto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nove gume 900«.

Poltovorni avto DKW
zaprt, nosilnost 600 kg, nove gume, dve rezervni, malo rabljen, ugodno na prodaj. Garaža Miklič na Miklosičevi cesti. (b)

Priložnost nakup!
Tovorni, poltovorni in osebni avtomobil, prvovrstne znamke, za vsako nizko ceno naprodaj. — Cizerl, Beethovnova ulica št. 14, II.

Poizvedbe

Izgubil sem
rezervno kolo od avta dne 15. avgusta na progi Trebnje - Ljubljana - Kranj. Najditelj naj ga odda proti nagradi na naslov: Idec, Kranj. (e)

Kdor najde radioapar
znam. Horyphon Primus 39, 3 cevni, št. 109630 tipa 3945, ki je bil ukraden dne 28. julija, dobi nagrado 500 din na orožniški postaji. Vlasnik. (j)

Posestva

Kupim hišo z vrtom

Ponudbe pod značko »Navedba cene« št. 12182. (p)

Travniki na Barju

proda Jelenič, Ljubljana, Slajmerjeva 1. (p)

Njivo

pri aerodromu prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12127. (p)

Parcela ca. 13.000 kv. m naprodaj. Proda se tudi manjša površina. Škrbine - Vizmarje.

Hišo z vrtom

vodovod in elektriko, blizu cerkve, primerno za upokojenega duhovnika - prodam v Celju, Prečna ulica 7.

Posestvo

17 ha z gostilno in inventarjem v Zdihovem pri Kočevju prodam. - Cena 150.000 din. Vitine, št. Rupert, Dolensko. (p)

Posestvo 7000 kv. m

v Ljubljani, prodam; pripravo za večja podjetja, stavbenike ali zavode. - Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 11954. (p)

Trgovska hiša

dobro vpeljana, na najprometnejši točki v Platin pri Raku naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »106« št. 11658. (p)

Hišico

lično, lepo, z nekaj vrta, pol ure oddaljeno od postaje Novo mesto, pod Trško goro, zelo pripravo za letovišče, prodam za 20.000 din. Brimskete Jože, Ob Zelent jami 17.

Moderna vila

sedaj nova, enonadstropna, z velikim vrtom, poceni naprodaj v Ljubljani. Posredovalec izključni. Zaloška cesta, trafika pri lesenem mostu pri karmeličankah. (p)

Večje posestvo

25 ha, sadonosnik, vinogradi, gozdovi, njive in travniki, lepa stanovanjska hiša, gospodarska poslopja, arondirano kompletno s kmetijskimi stroji in vodno silo za domače potrebe, prodam ali pa zamenjam za stanovanjsko hišo v večjem kraju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12052.

V št. Juriju ob juž. žel.

je lepa, enonadstropna stanovanjska hiša, v kateri se nahaja trgovina. Poleg hiše je gospodarsko poslopje z uto, vodnjakom, vrtom, travnikom in še ena stavbna parcela. To posestvo bo prodano na javni sodni dražbi pri okrajnem sodišču v Celju dne 21. 8. 1940 ob 9 dopoldne. Cenjeno je na 158.000 din. - Najbližji ponudnik je 105.356 din. Kupci, nudi se vam ugodna prilika za nakup. - Pojasnila daje: Alojzij Bajec, Celje, Kralja Petra cesta 9.

Važno! Prečitajte!

Kupimo in plačamo takoj z gotovino:

VEČ STANOVANJSKIH HIŠ IN VIL na Prulah, Mirju, Vrtači, 300-800.000 DVE STANOVANJSKE HIŠE severozahod do 500.000, NOVE HIŠE od 80.000 do 300.000 din kupimo vsako množino - kakor tudi STAVBNE PARCELE in zemljišča. GOZDOVE od 20-200 ha in tudi večje. Ob držav. mejli izključeni. Prijavite takoj!

»REALITETA«

posredovalnica nepremičnin, se nahaja samo v Ljubljani, Prešernova 54/1 nasproti glavne pošte. Telefon 44-20.

Ne zamudite prilike!

Stavbne parcele in hiše naprodaj. - Vizmarje 46. (p)

Hiši

trgovska in stanovanjska, naprodaj v Ljubljani. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12218.

Enonadstropno hišo

kupim v okolici št. Vid - Vizmarje. Plačam takoj. Ponudbe podružnici »Sl.« Jesenice pod št. 379.

Parcela

v centru št. Vida ob drž. cesti, ob zavodu sv. Stanislava in v Vizmarjih naprodaj. Poizve se: v Vizmarjih 78 (nasproti Mizarske zadruge) (p)

Zemljišče

okoli 5600 kv. m, v bližini Rakovnika, prodam za 80.000 din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12219. (p)

Parcela

prodam v bližini Ljubljane (zahod), z razgledom na Ljubljano, v izmeri 2000 kv. m po 15 din. - Spada pod 1. draginski razred. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12056.

Stožice-Ljubljana

ali Bežigrad, Stadion, kupim hišo ali zamenjam za zemljišče in doplačam z gotovino. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Slovenca« št. 12193. (p)

Kapitalisti!

Najboljše naložite denar z nakupom najboljšega vinograda v najboljšem stanju in najboljši legi, kjer bo še letos bogata trgatve; vreden je 1 milijon din. Naprodaj je za polovično ceno zaradi posebnih razmer; prodam tudi polovico; pridelek da 100 pol. vina. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12051.

Enodružinsko hišo

novorojenico, vinogradi, vrt, njivo, gozd - ca. 3 joha, na krasni razgledni legi, nekaj minut od mesta Slov. Bistrica, v industrijskem središču, prodam. Zraven kamnolom z donosom nad 200 tisoč din. - Cena 100.000 din. Prodajam ugodno zaradi službenih razlogov. Naslov v upravi »Slov.« pod »Izredna prilika« št. 12029.

Parcela tik Ljubljane

prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11994.

Petstanovanjska hiša

nova, z vrtom, naprodaj. Mesečni donos 1.000 din. Dr. Veršičeva 32. Po Brezje, Maribor.

Pet oralov gozda

v ljubotemskem okraju prodam takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor, pod »Gotovina 1000«.

Parcela

nad 700 kv. m za Bežigradom takoj prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12220. (p)

Prodajam štiristanov. hišo

za ceno 280.000 din. Posredovalec izključni. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prilika« št. 12201. (p)

Večstanovanjsko hišo

v Mariboru, z vrtnarjo, pet stavnih parcel na najlepšem kraju ugodno prodam. Prevzame se lahko hipoteka 100.000 din. Vprašati: Koroška cesta št. 63, Maribor.

Hiša naprodaj

Ljubljana - Glince, blizu tramvajске postaje, dve eno- in dve dvosobni stanovanji, solidna stavba, elektrika, kloseti, kanalizacija, krasno dvorišče, vrt, manjši sadovnjak, trata, od sosedov povsem ločeno. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Idilično« št. 12248.

V Založeh pri Polzeli št. 51

Je lepo posestvo, obstoječe iz hiše z gospodarskim poslopjem, cenjenem na 18.000 din, dveh stavnih parcel, dveh travnikov, štirih njiv, dveh vrtov, enega pašnika in treh gozdov, cenjeno skupaj na 57.859,35 din, pritlikline cenjene na 3925 din, vse skupaj pa na 79.884,25 din. Dražba tega posestva bo pri okrajnem sodišču v Vranskem dne 29. avgusta t. l. ob 9 predpoldne.

Enonadstropna hiša

nedokončana, naprodaj. - Šmartinska cesta, poleg šole.

Vnajem

ODDAJO:

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno

v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal

ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno

oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo

v okolici Ljubljane, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12185.

LOKAL

velik, svetel, moderen, se odda v Celju, Kralja Petra cesta 33. Vprašati pri Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra c. 31.

Trgovski lokal

pri župni cerkvi v Studenem pri Mariboru, prostora za svetlo, uporaben tudi kot pisarna, ev. s 4-sobnim stanovanjem, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Sl.« pod št. 12068. (n)

ISČEJO:

Prostor v bližini

glavnega ali gorenjskega kolodvora, pripravno za skladišče drv in premoga iščemo za takoj. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Nova trgovina s kurivom« št. 12119. (m)

Stanovanja

ISČEJO:

Iščem stanovanje

za začetek šole za sina (17 let), s popolno oskrbo, po možnosti v bližini Srednje tehnične šole v Ljubljani. Lahko tudi s kakim ustreznim stanovanjem. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. »988«.

Enonadstropna hiša

nedokončana, naprodaj. - Šmartinska cesta, poleg šole.

Trgovski lokal

ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno

oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo

v okolici Ljubljane, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12185.

LOKAL

velik, svetel, moderen, se odda v Celju, Kralja Petra cesta 33. Vprašati pri Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra c. 31.

Trgovski lokal pri župni cerkvi v Studenem pri Mariboru, prostora za svetlo, uporaben tudi kot pisarna, ev. s 4-sobnim stanovanjem, takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Sl.« pod št. 12068. (n)

ISČEJO: Prostor v bližini glavnega ali gorenjskega kolodvora, pripravno za skladišče drv in premoga iščemo za takoj. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Nova trgovina s kurivom« št. 12119. (m)

Stanovanja ISČEJO: Iščem stanovanje za začetek šole za sina (17 let), s popolno oskrbo, po možnosti v bližini Srednje tehnične šole v Ljubljani. Lahko tudi s kakim ustreznim stanovanjem. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« v Mariboru pod št. »988«.

Enonadstropna hiša nedokončana, naprodaj. - Šmartinska cesta, poleg šole.

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Pekarijo oddam v najem s 1. septembrom ali pozneje. Ana Pečkar, Vrhnikova 12.

Novo preurejeno gostilno v industrijskem kraju pri Kamniku, oddam takoj v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 11953. (n)

Trgovski lokal ugodno oddam. Pogačar, Vodnikova 106. (n)

Parno pekarno oddam s 1. septembrom v najem. Naslov: Ignacij Gorjanc, Jesenice. (n)

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblačil tudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Album znamk

poceni prodaja Sojar Stanko,
Vlč. št. 36. (1)

Prodaj otroški voziček

dobro ohranjen. Ob Ljubljani
Ljanci 55. (1)

Otavo

stoječo, prodam. Predovio
Janko, Poljanska c. 73.

Koroške brusnice

črno, sveže, razpošilja
od 6 kg naprej Henrik
Cehner, Libeltice, želez.
postaja Dravograd-Meža.

Kislo zelje

novi, prvovrstni v sod-
čih, dobavlja po naro-
čilu in najnižji ceni Gu-
stav Erklavec, Ljub-
ljana, Kodeljevo, Povse-
tova 47. Tel. 25-91. (1)

Ia slive, debela jabolka,

sveže hruške — kosare
12 kg 56 din, kosare 50 kg
220 din — franco vozina
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla. (1)

Obvestilo obč. uradom!

Prodaj poceni lep mrt-
vaški voz z nizko ali z
visoko ograjo in streho.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 11905. (1)

»Anker« šivalni stroji

za gospodinjice, šivilje, kro-
jače, tudi za entianje, z
dvema iglama. Malo rab-
ljene krojaške, čevljarke
in z dolgim čolntičkom od
300 din naprej. »Triglavi,
Resljeva 16. (1)

Zložljive postelje

priznana najbolj trpežne,
vsestransko uporabne iz-
deluje in dobavlja izključ-
no samo lastnik patenta
Franc Krejli, Kranj
Stara cesta 9.

Dražba hlodov in drv.

Začasna državna upra-
va razlaščenih gozdov v
Ljubljani, Cesta 29. okto-
bra št. 24-I., prodaja na
javni dražbah 17. in 18.
septembra 1940 iz območ-
ja svojih gozdov:
1. Plesič na Pohorju v
režiji izdelanih ca. 1900
plm mehkih hlodov in ca.
400 prm bukovih drv.
2. Rogla na Pohorju v
režiji izdelanih ca. 1700
plm mehkih hlodov.
Pojasnila, pogoji in ti-
skovine so na razpolago
pri gornji upravi, pri
šumski upravi v Crni in
revirnem gozdarju v Sv.
Lovrencu na Pohorju in
na Hudem vrhu.

KOLO

dobre znamke in vsi
nadomestni deli

S. REBOLJ

na vogalu Miklošičeve
in Tavčarjeve

Lepo limonino drevo

visoko 3 m in dve majhni
prodaj. Jos. Kiki, Vita-
nje. (1)

Žimo

novi, poceni prodaj. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 12241. (1)

Srednje težak voz in sode

od 100 do 1000 l, prodaj.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 12107. (1)

Kopalno banjo in kolo

moško, novo, ugodno na-
prodaj. Gerbičeva ul. 10,
Kolezija. (1)

Kolesa

vsakovrstna, najnovejša
izdelave, v krasnih bar-
vah, po nizkih cenah pri
»Triglavi«, Resljeva 16.

Trgovina z meš. blagom

je naprodaj v Celju. Po-
nudbe na podruž. »Slov.«
Celje pod »Dobro zaslu-
šek« št. 482. (1)

Stiskalnice

na vreteno, nova, debli-
na vretena 90 mm, prit-
sek 40.000 kg, poceni na-
prodaj. Ostojca Palija, Bo-
sanska Dubica. (1)

Otroški voziček

globok, modern, zelo do-
bro ohranjen, prodaj. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 12100. (1)

Razstava preprog

Banovinska tkalnica pre-
prog iz Sarajeva razstavl-
ja svoje preproge in per-
zije na Ljubljanskem
velesojmu. — Prezemamo
naročila na dolgoročno
odplačila.

Pozor!

16 popolnoma novih š-
valnih strojev (konkurz-
nega nakupa), več koles,
pisalnih strojev in otro-
ških vozičkov (rabljene
vzememo v račun) prav
poceni naprodaj pri Pro-
met, nasproti križanske
cerkve. (1)

VINA

Za težko delo je močno
vino! Dobite ga najlažje v
Centralni vinarni
v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

Pozor gasilske čete!
Na zalogi najboljše in
najcenejše motorne
brizgalne

»Knaust spojke«, prehod-
ne komade, ročnike z ust-
nikom, razdelilce. Franc
Ogrine, izdelovalec motor-
nih brizgal, Ljubljana,
Jernejeva ulica 47. (1)

Kolesa

moška in ženska, razpro-
daja: Podobnik Franc,
trgovina, Rudnik 123 —
Ljubljana.

Kislo zelje, repo

sarbo, novo, prvovrstno,
po brezkonkurenčni ceni,
dobavljam vsako množi-
no. Homan, Ljubljana -
Sv. Petra cesta 81, tel.
št. 35-39. (1)

Kupimo

Kupim železno pločevino
4 mm, tudi večjo količino.
Ložar Miha, Gameljne. (1)

Kompletno opremo

kupim za sifonsko delav-
nico. Rudolf Cerar, Lu-
kovica. (h)

Elegantni otroški voziček

(pleteti), kupim. Ponudbe
anononemu zavodu Hinko
Sax, Maribor pod »Ple-
tene«. (k)

3 izložbena okna z rolet

v dobrem stanju ev. tudi
nove, kupimo. Ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Okna« št. 12123. (k)

M. A. N.
MASCHINENFABRIK AUGSBURG-NÜRNBERG-A-G**DIESEL MOTORJI**

stabilni in ladijski

PLINSKI MOTORJI

(SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od
zastopnika
M. A. G.
ZAGREB Varšavska ul. 11

Damsko kolo

lukus model, popolnoma
novo, za zelo nizko ceno
naprodaj. Beethovnova 14
vrata 31. (1)

Prodaj dva sode

po 2500 l iz zelo dobrega
lesa. Marovt Josko, Pa-
rižlje-Braslovče. (1)

Najboljša češka kolesa

ES-KA dobite pri znani
trgovci Ivan Jax in sin -
Tyrševa cesta 36. (1)

Furnir

vsakovrsten na zalogi -
po nizkih cenah pri -
Samsa Boris, tovarna fur-
nirja, Litija.

Šivalni stroji »JAX«

so najboljše. — Rabljeni
stroji od 400 din naprej.
Ivan Jax in sin, Tyrševa
cesta 36. (1)

Poročne prstane

ure, verižice, ubane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Šutna, nasproti farne
cerkve. — Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8. (1)

Kupujte pri naših

insertentih!

Že rabljene vreče

velike in male, od moke,
otrobov, soli, kave, riža,
sladkorja, ponudite firmi
Adler Josip, Sombor.

Hmelovke

3000 komadov, smrekove,
6-8 m dolžine — kupim.
Sečnja zimska 1939-40,
skupno ali delno, dostav-
ljeno do avtoceste. Glu-
šič, Tyrševa 50, Ljubija-
na. (k)

Seme

kumne, repe, jesenske
koruze, poljsko korenje
(Futter-Möhren), mrav-
ljinska jajca, solatno se-
me, fižol za stročje v
sortah in travno seme —
kupujemo. — Ponudbe z
vzorci in oznako cene je
poslati na B. Teplj 1
drug, Zagreb I. post. pre-
dal 35. (k)

Bukova, gabrova in druga

drva
zdrava, suha, samo v več-
jih množinah, postavno
vagon nakladalna posta-
ja ali na kolodvorskem
skladišču, kupujemo po
solidnih cenah za gotov
denar na licu mesta. Po-
nudbe na »Dubravka«, tr-
govina z gradbenim ma-
terialom in gorivom, Za-
greb, Illica br. 11. (k)

Vsakovrstno**zlatu kupuje**

po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Ječmen

kupujem vsako množino
po dnevni ceni. — Franc
Vokač, Ljubljana, Vič-
Glince, Cesta 17, št. 15.

Konjsko vprego

močno, s komati in vozom
(trugo) takoj kupim. —
Stavbno podjetje Bevčar
Alojzij, Ljubljana, Ce-
lovška cesta 63. h

Srebro, drage kamne

in vsakovrstno
zlatu kupuje

po najvišjih cenah
Jos. Eberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(palača hotela »Sloven-
ca«)

Kupujem

rabljeno pohištvo, obleko,
čevlje itd. Pisite dopisni-
co, pridem na dom. An-
drič, Galusova nabrežje
št. 27. (k)

Cunje

krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ostvo volno, govejo
dlako (arovec) — kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor — Dravska 15.

15 voz hlevskega gnoja

po možnosti dobro uleža-
nega, kupim. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
značko »Tako« št. 12199.

Ržene rožičke

kupujemo po najvišjih
dnevni cenah. Salus d.
d., Ljubljana, Cigaletova
ul. 5 ali Mengeš.

Storo zlatu,**zlatu zobovje**

in srebrne kronice
kupujem po najvišjih cenah
A. KAJFEŽ

trgovina z urami in zlatnic
precizna delavnica za
popravila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Ženitbe**Trgovci-obrtniki**

poročil pošteno žensko z
nekaj denarjem. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Pravi naslov« št. 11970.

Samostojen obrtnik

poročil gospodinjico 23. do
33 let, z nekaj gotovine.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Bodočnost« št.
12129. (2)

Starejši posestnik

enodružinske vile poroči
učiteljico ali uradnico do
50 let. Ponudbe upravi
»Slovenca« Maribor pod
»Sreča 955«.

42 letno dekle

pošteno, z nekaj prihran-
kov, poroči gospoda, po-
steneja, s kakšno službo,
ali posestnika. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Mirna« št. 12196.

Posestnik

iz ljubljanske okolice po-
roči gospodinjico, vajeno
kuhinje, gostilne, trgov-
ine ali silčno, kateri jamel
lepo življenje. Resne po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Dobra, poštena« št. 12245.

Obrtnik

dobro vpeljan, z lastno
hiso v bližini Ljubljane,
želi resnega znanja z go-
spodinjico, staro od 20 do
28 let, najraje šiviljo. —
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Resno« št. 12246.

Za svojo nečakinja

20 let staro, inteligentno,
lepe postave, prikupljive
zunanosti, s stalno služ-
bo in tudi kmetsko na-
obraženo, s 130.000 din
premoženja v nepremič-
ninah, iščem znanja v
svrhu poznejše ženitve.
Prednost imajo dobrošre-
ni gospodje, neomadeže-
vane preteklosti, do 40
let starosti, z nekaj pri-
hranki za zidavo lastne-
ga doma. Ponudbe z na-
tačnimi podatki in sliko
ter naslovom je poslati
upravi »Slov.« pod »Tha
sreča« št. 11965. (2)

Oglašujte v edino
uspešnem dnevni-
ku »Slovenca«!

Glasba

Brezplačen pouk »Igranje«

Kupim klavir, radio

in gosli. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod šifro »Pla-
čam takoj«, 12167 (g)

Gramofonske plošče

in gramofone najceneje
kupite pri Banjal, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta 20

Piano

dobro ohranjen, najraji
novejšega sistema, kupim.
Ponudbe z navedbo cene
na: Josip Sterbenc, Čr-
nomelj 95. (g)

Godci!

Za nabavo saksofona,
jazz-bobnov, pribora in
delov, za popravilo vseh
godal in trobil, za ponik-
lanje in posrebenje se
obrnite na strokovnjaka:
Pavao Kurjan, Zagreb,
Gajeva ulica 20.

Denar**Knjižice**

Kmetske posojilnice pro-
dam. Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 11955.

Kupuje: Prodaja:

BRANILNE KNJIZICE
hrank in hranilnic ter
VREDNOSTNE PAPIRJE
po najugodnejših cenah

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Kompanjona

iščem za dobrodošo, večjo
gostilno v mestu, proti
vknjižbi ali na posrež. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Kompanjon sopo-
sestnik« št. 12066. (b)

Ureditve premoženja

Poravnave, konkurzne za-
deve, odkup in inkaso
terjatev, (tudi kmetskih!)
nabavo posojil in družbe-
nikov, dobičkanosno in
varno paložitev kapitala,
ureditev uprave in knji-
govodstva, bilance, kal-
kulacije, upravo nepre-
mičnin, nadzorovanje so-
udeležb, — sploh vse
trgovsko-obrtniške zadeve
poverite zaupno strokovni
pisarni

ZAJO LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

Hranilne knjižice

vrednostne papirje

kupujemo

stalno po najvišjih cenah
in proti takojšnjemu
plačilu

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12

[Radio]**Radio aparate**

najugodnejše kupite pri
Banjal, Ljubljana, Miklo-
šičeva cesta 20.

1. Krepi rast las
2. Prhljaj izgine, lasje ne iz-
padajo
3. Ugonablja za lase škod-
ljive parazite

Trilysin na znanstveni podlagi izdelan to-
nikum za porast las, uživa svetovni sloves.
Zahtevajte, da se vam pošlje brezplačno
naša brošura: »Navodila za nego las s
Trilysinom«.

Mr. OTO M. JAKŠIČ, ZAGREB
Mažuranića trg 5.

Konrad Goligranc

mestni stavbenik

v Celju, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske zgradbe solidno in po-
ceni. Sodnijsko zapriseženi cenilec.

Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije**VRELEC SREČE**

ALOJZIJ PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javi izid žrebanja z dne 17. avgusta

V. razreda 40. kola

100.000 din:	št. 17.425, 76.470.
60.000 din:	št. 99.805.
40.000 din:	št. 8.144.
30.000 din:	št. 62.340.
24.000 din:	št. 50.606, 57.901.
20.000 din:	št. 2.120, 32.947, 52.459, 73.936.
16.000 din:	št. 7.497, 22.740, 70.747.
12.000 din:	št. 4.482, 15.361, 23.285, 30.870, 30.939, 33.717.
10.000 din:	št. 17.860, 18.444, 33.235, 35.368, 45.803, 78.987, 85.955, 89.056.
8.000 din:	št. 23.742, 24.799, 30.151, 37.473, 50.716, 82.816.
6.000 din:	št. 4.900, 13.294, 18.114, 18.976, 21.619, 26.252, 26.782, 57.342, 59.721, 70.042, 73.418, 74.562, 79.960, 90.048, 92.786, 96.155.
5.000 din:	št. 511, 1.168, 1.427, 2.822, 3.524, 6.008, 11.353, 14.772, 21.294, 24.171, 28.540, 33.026, 34.806, 37.263, 37.350, 42.

GLASI

v najbolj razširjenem dnevniku
imajo

največji uspeh!

Zato oglašujte v „SLOVENCU“!

„ALPEKO“- PLOŠČE

„TERRAZZO“

„KERAMIT“

„MOZAIK“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higi-
enične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo
in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekarn, mesnic, stopnišč, vež,
kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter
vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umet-
nega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NAŠO TVORNIŠKO ZNAMKO: A. P.

Za šolo: šolske torbice, na-
hrbničke, aktovke,
peresnice v veliki izbiri priporoča

IVAN KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Rudniški nadpaznik

(Obersteiger) kot odgovorni obratovodja za
premogovnik rjavega premoga v Sloveniji —
potreben za takoj. Ponudbe na anončni za-
vod **Hinko Sax**, Maribor pod „Nadpaznik“.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Prikrojevalce

(strokovne delavce za izdelavo gornjih delov
čevljev) išče tovarna obutve ARAMBAŠIČ,
Beograd XIV. Delo stalno. Delo na komad.
Dober zaslužek.

KRANJ

Vse za šolo

ljudsko, meščansko, srednjo itd.
ter vse pisarniške potrebščine
in devocionalije dobite v po-
družnici

Jugoslovanske knjigarne
v Kranju

(Majdičeva hiša — sodnija)

ZAHVALA. Iskrena zahvala vsem, ki
so nas tolažili ob težki izgubi naše
ljube mame, tete in tašče, gospe

Neže Možina roj. Redek

ki poklonili svežega cvetja in molili za
njen dušni pokoj ter jo spremili na
njeni zadnji poti k večnemu počitku.
Prav posebno zahvala č. duhovščini,
posebno še g. ravnatelju dr. Fr. Blatniku
in g. prof. dr. S. Zamjenu, prav tako tudi
g. kaplanu Snoju, ki jo je obiskoval in
tolažil v trpljenja polnih dneh.
Vsem prisrčen Bog plačaj!

V Trzinu, dne 18. avgusta 1940.

Zalujoči ostali

Najlepše otroške vozičke

ugodno kupite pri
BANJAI, Ljubljana
Miklošičeva cesta 20

Velika izbira vseh vrst
dvokoles!

Ne preišlujate,

kam s predmeti, ki jih že-
lite prodati. Ponudite jih
čim prej trdki ABC v
Ljubljani, Medvedova ce-
sta 8, poleg kolodvora Ši-
ška. (h)

TEL. 2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

Pohištvo

Največja izbira spalnic, kuhinjske opreme,
žične vložke in modrace po nizkih cenah

Se priporoča

MIZARSTVO »SAVA«
Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že
v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška
dela, posebno razne vezave od preprostih do raz-
košnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic,
pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega
blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, me-
dernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

ZAHVALA. Za vse dokaze sočutja in tolažbe, katerih
smo bili deležni ob izgubi našega dragega moža in očeta,
strica, gospoda

Martina Belaka

se vsem najlepše zahvalujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni
č. g. dekanu Stergarju za tolažljive besede ob odprtem grobu
in ostali duhovščini, predvsem č. g. župniku Ravšlu za spre-
stvo, pobožnemu županu g. Stržini za poslovljne besede,
zdravnikom dr. Pihlerju in dr. Marinu za skrb v bolnici,
Prosvetnemu društvu na Pobrežju, pevskemu društvu »Zarja«
za ganljive žalostinke, kolesarskemu društvu na Pobrežju in
gasilski četni na Pobrežju. Zahvaljujemo se tudi vsem daro-
valcem cvetja in vencev ter končno vsem, ki so nepozabnega po-
kojnika spremili k večnemu počitku. Vsem prisrčni Bog plačaj.
Vse prosimo, da se pokojnika še v naprej spominjajo v
molitvah.

Pobrežje pri Mariboru, dne 17. avgusta 1940.

Zalujoča družina Belakova.

Zahvala

Vsem, ki so nam lajšali gorje ob izgubi
našega ateka

dr. Josipa Kronvogla

in ki so ga spremili na njegovo poslednje
domovanje, naša najprisrčnejša zahvala.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za premnoge dokaze sožalja ob smrti na-
šega blagega očeta itd.

Ivana Rižnika

najprisrčnejša zahvala.

Brezno, dne 16. avgusta 1940.

Zalujoče sorodstvo.

Naznanjamo, da je umrl 16. t. m. v Čateških toplicah naš ljubi ata, gospod

Josip Pretnar

trgovec in posestnik

Na zadnji poti ga bomo spremili v ponedeljek, dne 19. avgusta 1940 ob 4 pop.,
z Zal — kapela Sv. Nikolaja — na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1940.

Dr. Mirko, Stanko, Ivo — sinovi
in ostalo sorodstvo.

Po kratki mučni bolezni me
je za vedno zapustil moj go-
spodar, gospod

Dolžan Mihael

posestnik in prevoznik

17. avgusta ob 11. uri.

Pogreb bo v ponedeljek, dne
19. avgusta ob 2. uri popoldne
iz hiše žalosti, Borutova ul. 10,
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. avgusta 1940.

Zalujoča:

Pepa Abunar.